

VIII. Societats filials

Les societats filials tenen per objectiu el conreu d'una o de diverses especialitats científiques o culturals. Són part integrant de l'estructura acadèmica i organitzativa de l'IEC com a entitats autònomes, i estan adscrites a una de les cinc seccions.

Les societats filials es regeixen per una reglamentació pròpia. Els presidents de les societats filials, durant l'exercici reglamentari de llur càrrec, assisteixen a les reunions de la Secció corresponent i als plens de l'Institut.

El president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats que hi té l'Institut constitueixen la Comissió de les Societats Filials, la qual s'ha de reunir, com a mínim, una vegada l'any per a tractar els afers d'interès comú.

A continuació, hi ha la relació d'activitats de les societats, ordenades segons l'any de creació.

Institució Catalana d'Història Natural

Any de fundació: 1899*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 30 d'octubre de 2018

Presidència: JOAN PINO I VILALTA
Vicepresidència: PERE LUQUE PINO
Secretaria: EULÀLIA COMAS LAMARCA
Tresoreria: ROSER CAMPENY VALLS
Vocalia: ÒSCAR ALOMAR KURZ
JAUME AYGUADÉ AYGUADÉ
FERRAN CLIMENT COSTA
XAVIER ESCUTÉ GASULLA
ORIOL OMS LLOBET
JULI PUJADE-VILLAR
DELFI SANUY CASTELLS
FERRAN SAYOL ALTARRIBA

Delegat de l'IEC: JOAQUIM GOSÁLBEZ I NOGUERA

A partir del 30 d'octubre de 2018

Presidència: JORDINA BELMONTE SOLER
Vicepresidència: PERE LUQUE PINO
Secretaria: EULÀLIA COMAS LAMARCA
Tresoreria: FERRAN CLIMENT COSTA
Vocalia: DIEGO MARTÍNEZ MARTÍNEZ
ALBERT MASÓ PLANAS
JOAN PINO I VILALTA
JULI PUJADE-VILLAR
DELFI SANUY CASTELLS
FERRAN SAYOL ALTARRIBA

Delegada de l'IEC: MERCÈ DURFORT I COLL

A partir del 25 de juny de 2019

Presidència: JORDINA BELMONTE SOLER
Vicepresidència: JULI PUJADE-VILLAR
Secretaria: PERE LUQUE PINO
Tresoreria: FERRAN CLIMENT COSTA
Vocalia: EULÀLIA COMAS LAMARCA
ESTHER GARCÉS PIERES
DIEGO MARTÍNEZ MARTÍNEZ
ALBERT MASÓ PLANAS
JOAN PINO I VILALTA
DELFI SANUY CASTELLS
FERRAN SAYOL ALTARRIBA

Delegada de l'IEC: MERCÈ DURFORT I COLL

Representants de les delegacions:

Delegació del Bages: FLORENCI VALLÈS SALA
Delegació del País Valencià: MÀRIUS MARTÍNEZ MARTÍ
Delegació d'Osona: MARC VILELLA ANTONELL
Delegació de la Franja de Ponent: ÀNGEL ROMO DíEZ
Delegació de la Garrotxa: XAVIER OLIVER MARTÍNEZ-FORNÉS
Delegació de la Serralada
Litoral Central: JORDI CORBERA BENEDICTO

Grups de treball: Oxygastra, Grup d'Estudi dels Odonats de Catalunya
Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN)
Espais Naturals Protegits
Grup Orquidològic de Catalunya (GOC)
Felis, Grup de Recerca en Carnívors de Catalunya

Societats adherides: Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord
Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
Grup Mineralògic Català
Societat Catalana de Lepidopterologia
Societat Catalana de Micologia

Associació Catalana de Malacologia
 Objectiu Natura, Associació de Fotògrafs de Natura
 de Catalunya
 Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals
 de Barcelona
 Museu de Ciències Naturals de Barcelona
 Societat Catalana d'Herpetologia
 Centre Excursionista de Terrassa
 Associació Montphoto
 Consorci dels Espais Naturals del Delta del
 Llobregat
 El Cau del Cargol
 Xarxa per a la Conservació de la Natura
 Institut Català d'Espeleologia i Ciències del Karst
 Ateneu de Natura

Nombre de socis: 1.053

* Aquesta institució és filial de l'IEC des de 1915.

Activitats

A continuació, es presenten les activitats organitzades per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) durant el curs 2018-2019:

Activitats coorganitzades amb altres entitats

— 6-30 de novembre, exposició «Societat Catalana de Lepidopterologia, 40 anys de recerca lepidopterològica». Mostra coorganitzada amb la Societat Catalana de Lepidopterologia (SCL) per a celebrar els seus quaranta anys, formada per plafons

que presentaven la seva història i actuacions, acompanyats de materials i fotografies que ajudaven a entendre la recerca en papallones i la seva biologia. Es va poder visitar al claustre del pati de la Casa de Convalescència i s'inaugurà el dia 6, amb un acte que va incloure tres conferències de lepidopteròlegs: «Una diagnosi de l'estat dels ropalòcers catalans basada en 25 anys de seguiment del CBMS» (Constantí Stefanescu), «Estat del coneixement dels heteròcers de Catalunya: aportació de la Societat Catalana de Lepidopterologia» (Jordi Dantart) i «La conservació

dels lepidòpters de Catalunya» (Josep M. Olmo).

— 21 de novembre, XV Sessió Conjunta CREAM-SCB-ICHN: «Reptes, idees i solucions per a fer ciència ciutadana útil i amb impacte». En la quinzena edició d'aquesta activitat coorganitzada amb la Societat Catalana de Biologia i amb el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), experts de centres de recerca, entitats i administracions van debatre i reflexionar sobre aquests desafiaments, a fi d'aprendre com es pot incloure amb èxit la ciència ciutadana en la nostra estratègia científica, empresarial, educativa o d'innovació en la gestió. Se celebrà a la seu de l'IEC.

— 4 de desembre, presentació dels resultats del primer any del projecte uBMS (Urban Butterfly Monitoring Scheme). Acte celebrat a la seu de l'IEC, en què Yolanda Melero (CREAF) i Constantí Stefanescu (Museu de Granollers) van presentar els resultats de la xarxa de voluntaris de l'observatori de papallones urbanes del seu primer any, 2018.

— 10 de desembre, VI Trobada de Tècnics de Col·leccions de Ciències Naturals. Es va organitzar conjuntament amb el Museu de Ciències Naturals de Barcelona i amb el Museu de les Terres de l'Ebre, i es portà a terme a la sala d'actes d'aquest últim.

— 6 de febrer, presentació d'*Els sistemes naturals del delta del Llobregat* (19è número de la col·lecció «Treballs de

la Institució Catalana d'Història Natural»). Es va fer a la sala d'actes del Cèntric Espai Cultural (el Prat de Llobregat), amb la col·laboració de l'Ajuntament del Prat i de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

— 5 de març, presentació del llibre *Els heteròpters de Catalunya*. Es va organitzar conjuntament amb Brau Edicions i amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i va tenir lloc a la seu de l'IEC. A més de dos dels autors, Marta Goula i Víctor Osorio, hi intervingueren l'entomòleg José Manuel Sesma i la presidenta i el vicepresident de la ICHN, Jordina Belmonte i Pere Luque, respectivament.

— 12 d'abril, presentació de *Les orquídiades del Solsonès* (llibre coeditat amb el Grup de Natura del Solsonès i amb el Centre d'Estudis Lacetans). Es va dur a terme a la Sala Homilies d'Organyà de la Biblioteca de Solsona.

Sortides tècniques a projectes de camp

— 6 d'abril, *Seguiment de flora amenaçada de la Garrotxa*. Visita anual de seguiment de tres espècies de flora amenaçades i protegides, guiada per Xavier Oliver (Delegació de la Garrotxa).

— 27 d'abril, *Introducció en el trampeig fotogràfic i en l'observació de rastres com a metodologies de seguiment de grans mamífers salvatges*. Activitat emmarcada en el Projecte Gat, que anà a càrrec de Ferran Sayol (ICHN) i de Marc

Vilella (Delegació d'Osona - Grup de Naturalistes d'Osona, GNO-ICHN).

— 11 de maig, sortida a la vall de l'Espinal (Argentona), en el marc del Projecte Fonts. Es van visitar dues fonts on se seguiren els protocols de mostreig del projecte: anàlisi de diferents característiques fisicoquímiques de l'aigua i determinació dels briòfits que hi creixen, amb Marcos Fernández i Jordi Corbera, de la Delegació de la Serralada Litoral Central.

— 29 de juny, *Seguiment d'indicadors ambientals a la fageda de l'Avenc (Tavertet)*. Es va fer un seguiment de banyarriquer del faig (*Rosalia alpina*), realitzant un cens basat en transectes pel medi forestal i un seguiment de ratpenats forestals amb l'estudi d'ultrasons i la captura científica, a càrrec de Jaume Soler (Dàurica, Serveis Ambientals i Biodiversitat).

— 10 i 11 d'agost, *Seguiment del gall fer al Solsonès*. Es va dur a terme al Port del Comte i consistí en un cens de llocades (comptatge de femelles amb polls i d'adults) en àrees de cria del Solsonès, sota el guiatge de David Guixé (Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya).

Cursos naturalistes

— 10-12 de maig, *La ciència marina actual sobre el territori del delta de l'Ebre*. L'impartiren Esther Garcés i Jordi Camp, investigadors de l'Institut de Ciències del

Mar (ICM), a la seu d'aquesta entitat (Barcelona).

— 18 i 19 de maig, *Introducció a l'aracnologia*. Va anar a càrrec de Miquel A. Arnedo, Adrià Bellvert i Marc Domènech, investigadors del grup de recerca de la Universitat de Barcelona (UB) Arthropod Systematics and Evolution, i es va dur a terme en diversos indrets d'Olot.

— 25 i 26 de maig, *Reconeixement, mostreig i estudi dels insectes de Catalunya*. El va impartir Víctor Sarto (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona, UAB) en diferents espais d'aquesta Universitat.

— 1 i 2 de juny, *Flora i vegetació de les serres litorals mediterrànies*. Va anar a càrrec de José M. Blanco (Secció de Botànica i Micologia de la UB) i dut a terme al Museu de les Terres de l'Ebre (Amposta), a la serra del Montsià i a la vall del riu dels Estrets (Arnes, Terra Alta).

— 7-9 de juny, *El vulcanisme permocarbonífer del Pirineu català*. L'impartí Joan Martí (Institut de Ciències de la Terra Jaume Almera) a la Casa dels Parcs dels Pirineus de la Seu d'Urgell, i va incloure sortides de camp a l'Alt Urgell, el Berguedà i la Cerdanya.

Projectes de recerca i treballs

— En el marc del Catalan Biogenome Project, es prepara el catàleg d'espècies de Catalunya. Aquesta tasca s'ha iniciat

en els grups següents: líquens, briòfits, molhuses, odonats, heteròpters i vertebrats.

— Preparació d'un informe sobre recerca i gestió del medi natural per al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

Web

Els continguts del web de la Institució i de les seves delegacions i grups de treball s'actualitza permanentment. També s'actualitza i es fa un seguiment del web de la SCL.

Representació i participació

Pel que fa a la relació de la ICHN amb altres entitats i organismes:

— Participa en les juntes rectores de diversos espais naturals protegits: Alt Pirineu; Aigüestortes i Estany de Sant Maurici; Aiguamolls de l'Empordà; Cadí-Moixeró; Zona Volcànica de la Garrotxa; Collserola; Capçaleres del Ter i el Freser, i Alta Garrotxa.

— Participa en diversos consells i comissions: Consell de Protecció de la Natura; Comissió de Política Territorial i Urbanisme de Catalunya; Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya; Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre; Comissió Tècnica de Boscos Singulars; Consell de Caça, i Consell de Pesca.

— Assumeix la coordinació dels representants de l'IEC i de les seves soci-

etats filials en espais naturals protegits i comissions relacionades amb la conservació de la natura i el medi ambient.

— És membre de la Xarxa de Conservació de la Natura.

— Ha signat el Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona.

— Col·labora amb les institucions signatàries de la *Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya* en el seguiment del seu compliment i en la realització d'altres activitats conjuntes.

Recerca participativa

Durant el curs 2018-2019, els grups de recerca participativa de la ICHN i de les seves delegacions i grups de treball han estat els següents:

- Les Orquídiades del Ripollès
- Les Orquídiades del Solsonès
- Els Coleòpters Florícoles del Vallès Occidental
- Les Orquídiades de la Garrotxa
- Els Ortòpters de la Garrotxa
- Els Odonats de la Garrotxa
- La Flora Vasculard de la Garrotxa i el Ripollès
- Els Líquens de la Garrotxa
- Els Briòfits de la Garrotxa
- Els Fongs de la Garrotxa
- Flora Amençada de la Garrotxa i el Ripollès
- Seguiment de les Libèl·lules de Catalunya
- Les Orquídiades d'Osona

- Les Papallones d'Osona
- Les Orquídiades de la Noguera

Delegació del Bages

Es va fer el cicle *Sortides naturalistes guiades*, sota el guiatge de Jordi Badia i Florenci Vallès, biòlegs, i d'Oriol Oms, geòleg, i d'acord amb el calendari següent: «El torrent del Puig, el salt de l'Olla i les marrades del camí ral Vic-Olot a Hostalets d'en Bas (Garrotxa)», el 6 d'octubre; «Travessa del Montseny, de Collformic a Fontmartina, pels cims de Matagalls, les Agudes i el turó de l'Home (Osona i Vallès Oriental)», el 10 de novembre; «El meandre de Castellbell, les Muntanyes Russes de Sant Vicenç, la riera de Castellet i Marganell (Bages)», el 15 de desembre; «El pla de Roques Albes i Fucimanya (Bages)», el 16 de febrer; «El puig de Solterra o de les Formigues des de Sant Hilari Sacalm (Selva)», el 23 de març; «Les Ripas de Vallobar (Baix Cinca)», el 13 d'abril; «La plana de la Cerdanya a Bellver», el 18 de maig; «El Perigord (França)», del 21 al 24 de juny, i «La vall de Sorteny», el 20 de juliol.

Delegació d'Osona - Grup de Naturalistes d'Osona

Descobreix els ecosistemes naturals

Cicle de sortides naturalistes guiades, coorganitzat amb el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis del Museu del Ter, que va comprendre les sessions següents: «Les guixeres del sud d'Osona», el 15 de setembre;

«Nit dels ratpenats», el 22 de setembre; sessió matinal d'anellament científic d'ocells, guiada pel Grup d'Anellament Calldetenes-Osona, el 30 de setembre; «La geologia: com era el relleu fa milions d'anys?», el 6 d'octubre; «Dia Mundial dels Ocells», al Parc del Castell de Montesquiu, el 8 d'octubre; sortida matinal «Geologia i fòssils», el 21 d'octubre; sortida matinal «Bolets», l'11 de novembre; «L'anellament científic d'ocells», el 2 de març; «Petits paleontòlegs», el 23 de març; «Història geològica d'Osona a través de les seves roques», el 6 d'abril; «Els insectes, la biodiversitat que no es veu», el 27 d'abril; «Els amfibis i els altres habitants de la bassa», el 4 de maig; «Riu 4.0», l'11 de maig; «Flora i vegetació», el 25 de maig; «Bioblitz Osona», l'1 de juny; «Les papallones», el 29 de juny, i «Les libèl·lules», el 13 de juliol.

Projectes

— Gat Fer. Els principals objectius del projecte són conèixer millor la distribució geogràfica d'aquesta espècie, estimar la densitat de la població i estudiar el grau d'introgressió genètica causada per la hibridació. El projecte inicialment estava previst a Osona, però s'ha estès a altres zones properes i ha estat la base de la creació d'un grup de treball sobre carnívors de Catalunya.

— Atlas d'Orquídiades d'Osona. Projecte de recerca participativa començat

l'any 2013 amb l'objectiu de recollir dades per conèixer la distribució i la fenologia de les orquídies silvestres d'Osona. Se suma a projectes similars en marxa en altres comarques: la Garrotxa, el Ripollès i el Solsonès. El resultat final del projecte serà la publicació de l'atles de les orquídies silvestres de la comarca d'Osona.

— Fonts. Seguint l'exemple de la Delegació de la Serralada Litoral Central, es duu a terme a la comarca d'Osona l'estudi de l'estat de les fonts naturals mitjançant l'anàlisi fisicoquímica de les seves aigües i la identificació de les comunitats de briòfits que s'hi estableixen.

Delegació de la Garrotxa

Es van organitzar les activitats que es detallen a continuació, i que generalment van tenir lloc al Centre Cultural els Catòlics (Olot):

Viatges naturalistes pel món

Cicle de xerrades en què socs i sòcies de la Delegació expliquen i il·lustren amb fotografies les seves experiències en diferents indrets del món per a donar-ne a conèixer la flora, la fauna, la geologia o el paisatge. Les xerrades d'aquest curs van ser: «Viatges naturalistes pel món: Namíbia», per Miquel Àngel Pérez De-Gregorio, de l'Associació Micològica Joaquim Codina, AMJC (9 de novembre); «Viatges naturalistes pel món: Geòrgia i Armènia», amb Fran Trabalon, naturalista, ornitòleg

i viatger (23 de novembre), i «Viatge naturalístic pel NE d' Austràlia», a càrrec de Xavier Oliver, president de la Delegació (5 d'abril).

Tertúlies naturalístiques

Les *Tertúlies naturalístiques* són un punt de trobada per a tothom interessat en el patrimoni natural de la Garrotxa. Aquest curs es van celebrar les sessions «Les últimes invasions. Són un perill per a la biodiversitat?», el 16 de novembre, i «Les 10 urgències. El coneixement del patrimoni natural a la Garrotxa», el 14 de desembre.

Altres activitats

— 15 de setembre, sortida matinal *Els fongs de la Garrotxa*, a càrrec de micòlegs de l'AMJC. Activitat emmarcada en el projecte de recerca i divulgació «Els fongs de la Garrotxa» i coorganitzada amb l'AMJC i el Museu dels Volcans d'Olot, amb el suport del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

— 6 d'octubre, tercera sortida matinal per a identificar bolets per a l'elaboració del catàleg de fongs de la Garrotxa, a càrrec de l'AMJC.

— 27 d'octubre, sortida matinal *Els fongs de la Garrotxa*, amb micòlegs de l'AMJC i coorganitzada amb aquesta associació i amb el Museu dels Volcans d'Olot, amb el suport del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat

de Catalunya i la Diputació de Girona. Va comprendre una xerrada i una exposició de bolets a la sala d'actes de l'Hospici d'Olot.

— 10 de novembre, sortida *Els briòfits de la zona de Santa Pau*, amb Miquel Jover (botànic del Departament de Ciències Ambientals de la Universitat de Girona, UdG).

— 23 de febrer, XIII Seminari sobre Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa.

— 28 d'abril, sortida matinal *Els ocells del pla de la Pinya* (vall d'en Bas), a càrrec de l'ornitòleg Fran Trabalon.

— 15 de juny, sortida matinal *Visita a la població de teixos de La Cot*, a càrrec d'Antònia Caritat Compte (Grup de Recerca de Flora i Vegetació de la UdG).

— 5 i 6 de juliol, xerrada «Els principals grups de pol·linitzadors» i sortida de camp *Els pol·linitzadors de la Moixina, on, quan i com observar-los i fotografiar-los*. Va anar a càrrec de Luis Óscar Aguado, especialista en insectes pol·linitzadors i autor de diversos llibres, entre els quals destaca l'obra de referència ibèrica *Guía de campo de los polinizadores de España*.

— 2 d'agost, observació i estudi de papallones nocturnes a Olot (al Parc Nou, la Moixina i el Pla de Llac). Activitat emmarcada en la Nit Europea de les Papallones Nocturnes.

Publicacions

Annals de la Delegació de la Garrotxa, núm. 8 (Seminari sobre el Patrimoni Natural de la Garrotxa, 2016).

Catàleg de líquens de la Garrotxa. Barcelona, 2018.

S'està treballant en el catàleg i l'atles de fongs i en el de briòfits de la Garrotxa.

Projecte de recerca «Seguiment transfronterer d'espècies de la flora amenaçada dels Pirineus orientals» (2018 i 2019)

En el marc del projecte, que engloba entitats i administracions de la Catalunya del Nord, el Principat i Andorra, s'han fet les actuacions següents:

— Seguiment dels paràmetres poblacionals de tres espècies de flora amenaçada prioritàries del projecte Floracat al Ripollès (*Maianthemum bifolium*, *Gentiana pneumonanthe* i *Delphinium montanum*). També s'han efectuat prospeccions i caracterització de localitats d'altres espècies amenaçades però no prioritàries de moment per a la xarxa Floracat (*Arenaria marschliniü*, *Papaver aurantiacum* i *Woodsia alpina*).

— Desenvolupament de la xarxa de laboratoris a cel obert Floralab i establiment de les parcel·les control de les tres espècies.

— Creació de la xarxa de Pobles Botànics del Pirineu.

— Els seguiments de flora amenaçada duts a terme des de la ICHN i la seva conservació s'han difós en activitats de formació, a *Notícies de la Institució*, en l'elaboració de tres articles per al *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural* i al web de la Delegació de la Garrotxa.

Grups de recerca de la biodiversitat de la Garrotxa

Al llarg del curs s'ha treballat en l'atles i el catàleg de fongs, líquens i briòfits, i en el seguiment de la flora amenaçada.

Delegació de la Serralada Litoral Central

Trobades científiconaturalistes

Xerrades mensuals coorganitzades amb l'Agrupació Científico-Excursionista de Mataró i portades a terme a la seva seu, en què un expert ofereix una conferència i després s'obre un col·loqui amb els assistents. Les sessions d'aquest curs van ser les següents: «Respostes del canvi climàtic: adaptar-se, escapar o morir. Com s'ho faran les libèl·lules i els espiadimonis?», a càrrec d'Aida Viza (Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals de la UB), el 3 d'octubre; «T'agrada la tonyina amb salsa de mercuri?», amb Isabel Sanz (ICM), el 7 de novembre; «Caient en l'espiral fatal: decaïment dels boscos de pi pinyer i atacs del seu depredador *Tomicus destruens*», impartida per Emília Gutiérrez (Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i

Ciències Ambientals de la UB), el 19 de desembre; «Messi y Ronaldo nos explican para qué sirve la biodiversidad», amb Cayetano Gutiérrez Cánovas (Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals de la UB), el 13 de març; «Hidrats de metà: foc en el gel», a càrrec de Maria de la Fuente (Centre Nacional d'Oceanografia de la Universitat de Southampton), el 3 d'abril; «Els seguiments de la biodiversitat a llarg termini, una eina per a la gestió i la conservació», per Joan Real (grup de recerca de la UB Equip de Biologia de la Conservació), el 8 de maig; «Els orígens de l'agricultura i el futur de la seguretat alimentària, a càrrec de Catherine Prece (CREAF), el 5 de juny, i «La introducció de la gambúsia per al control de mosquits: una amenaça innecessària per al servei ecosistèmic natural», que impartí Oriol Cano (Secció de Zoologia i Antropologia Biològica de la UB), el 3 de juliol.

Altres activitats

— 10 de novembre, recollida anual de bolets per a mostrar a la 34a Exposició de Bolets, que s'obrí al públic a l'Ajuntament de Mataró, col·laborador de l'exposició.

— 5-28 de març, seminari *Els elements endreçats: la taula periòdica i els seus misteris*. Va comprendre conferències i tallers, i s'organitzà conjuntament amb la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró per a celebrar

l'Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics.

— 6 d'abril, sortida *Arlequins i altres papallones primaverals del Garraf*. Observació de papallones a Olesa de Bonesvalls.

Publicacions

S'ha publicat el 29è número de *L'Atzavara*, coeditat amb la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró. Sota el títol «Tempus fugit», el volum recull les ponències del seminari homònim celebrat el març de 2018. Es va presentar el 14 de maig a la sala d'actes de Can Palauet (Mataró).

Projectes

— Gat Fer. Arran del bon funcionament del Projecte Gat per part del GNO-ICHN i l'estreta col·laboració que la Delegació de la Serralada Litoral Central manté amb aquest grup, l'any 2018 es va endegar el Projecte Gat Fer a la Serralada Litoral Central. S'han trobat referències orals que indiquen que hi havia hagut o que hi podria haver gat fer a diversos punts del Montnegre i el Corredor. L'objectiu del projecte era instal·lar tres càmeres de mostreig fotogràfic per a intentar determinar si és present a diferents zones de les serralades del Montnegre i el Corredor. La informació proporcionada per les càmeres ajudarà a conèixer millor la resta de fauna present a la contrada.

— Fonts. L'objectiu del projecte és conèixer l'estat en què es troben les fonts de Catalunya, mitjançant l'anàlisi fisicoquímica de les seves aigües i la identificació de les comunitats de briòfits que s'hi estableixen.

Grup de treball Grup Orquidològic de Catalunya (GOC)

Xerrades i sortides divulgatives

— 6 de novembre, xerrada «Les orquídi- es silvestres de Catalunya». La impartí Jordi Prat (GOC) a la sala d'actes de la Biblioteca del Casino de Manresa.

— 10 de novembre, Festa de Tardor. Va consistir en un dinar de germanor, amb les aportacions dels socis que hi assistiren amb les seves especialitats culinàries, i en projeccions de viatges de flora i orquídi- es. Es va celebrar a la plaça de l'Església de Calders.

— 8 de febrer, presentació del projecte Atlas d'Orquídi- es de l'Anoia a l'Adoberia Bella d'Igualada.

— 15 de juny, sortida orquidolò- gica per la Noguera. Es va organitzar conjuntament amb el Grup de Natura Terres de Ponent.

Mostres fotogràfiques

— «Les orquídi- es. Petites joies de la natura». Mostra educativa que s'exhibí a la sala d'actes del Centre Cultural la Misericòrdia (Palma), el 23 de novembre.

— «Les orquídi- es silvestres de Catalunya». Mostra integrada per foto-

grafies dels membres del GOC, que es va poder veure del 5 al 16 de novembre al Centre Cívic Sales i Carner de Manresa; el 4 d'abril, a la sala d'actes de la Biblioteca d'Artés (en un acte que va incloure una conferència del membre del GOC Jordi Prat); de l'1 al 23 d'abril, a Cal Sitjès (Artés), i entre el 26 d'abril i el 14 de maig, a la sala d'exposicions del Casal Pere Quart de Sabadell.

Projectes de recerca

«Ciència ciutadana i estudi de les orquídiades a Catalunya»

Les activitats realitzades aquest curs s'han centrat en aquests àmbits:

— Generació de materials de suport per a la identificació d'orquídiades per al portal Ornitho. S'ha generat una sèrie de fitxes que ajuden a identificar espècies conflictives (per grups d'espècies).

— Preparació de les dades dels projectes comarcals finalitzats per a la seva importació a Ornitho. S'ha efectuat un procés d'estandardització de les bases de dades dels projectes comarcals d'estudi de les orquídiades que ja tenen la fase de recollida de dades finalitzada (Garrotxa, Ripollès, Solsonès i Osona). S'han importat unes 9.000 observacions corresponents a l'Atles d'Orquídiades d'Osona (2013-2017) i s'espera l'autorització final dels responsables de l'Atles d'Orquídiades de la Garrotxa i de l'Atles d'Orquídiades del Ripollès per a introduir les dades dels respectius projectes. Les dades de l'Atles

d'Orquídiades del Solsonès s'importaran un cop publicat el llibre.

— Maquetació i edició de la publicació *Les orquídiades del Solsonès*.

— Treball de camp a la Noguera. A la comarca de la Noguera s'ha continuat amb el treball de camp, a càrrec de voluntaris, previst per al 2018, i s'ha donat prioritat a algunes de les zones de la comarca menys prospectades.

— Es preveu la publicació d'un article divulgatiu sobre el mòdul d'orquídiades de la plataforma Ornitho. Així mateix, s'ha mantingut el mapa web de l'Atles d'Orquídiades d'Osona (<http://mapa-orquidies.gno.cat>) i, des de la plataforma Ornitho, s'ha començat el procés d'importació de dades dels estudis comarcals —començant per les obtingudes a Osona— per a aconseguir fer públiques totes les dades obtingudes.

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN)

Exposicions

— 1-24 de març: «Focus on birds», al Museu Arxiu de Vilassar. L'acte inaugural de l'exposició, el dia 1, va incloure la conferència «L'estat de l'avifauna a Catalunya», de Fran Trabalon, ornitòleg i coautor dels llibres *Guia de camp dels ocells a Catalunya* i *Rapinyaires de Catalunya*.

— 1-30 de juny: «Pere Ignasi Isern: l'home i la natura», a l'Espai Cal Marquès de Camprodon.

Sessions audiovisuals

Es van oferir les sessions audiovisuals de fotografia de natura d'acord amb el calendari següent (en general, a la seu de l'IEC):

— 3 d'octubre: «Jorge Wagensberg. El llegat d'un geni», a càrrec de Simone Mateos, periodista científica; Hernán Crespo, arquitecte; Rosa Carrero, directora de Relacions Institucionals de l'Hermitage Barcelona, i Ambrosio García Leal, filòsof de la ciència.

— 7 de novembre: «Dolomites. Les muntanyes pàl·lides», amb Jordi Lluís Pi, soci de la SCFN.

— 23 i 24 de febrer: «Record dels socis que ens han deixat: Joan Astor, Joan Canals, Juan Santos i Pere Ignasi Isern». Sessió conjunta amb l'Associació Montphoto, a Santa Coloma de Farners.

— 15 de març: «1000 cups of tea: records del Chapursan», amb Marta Bretó i Tato Rosés, socis de la SCFN, al Museu Arxiu de Vilassar de Dalt.

— 7 de maig: «Seguint les petjades del lleopard de les neus», a càrrec del reconegut fotògraf Oriol Alamany.

— 18 de juny: «100 anys de Margalef. El rostre humà d'un ecòleg revolucionari», amb el biòleg i historiador de la ciència Josep Maria Camarasa; la membre de l'IEC Mercè Durfort; el fill de l'home natjat, Ramon Margalef Mir, i el biòleg i soci de la SCFN Albert Masó.

Grup de treball Felis, grup d'estudi en carnívors de Catalunya

Constituint com a grup de treball de la ICHN el maig de 2019, té per objectiu promoure el coneixement sobre els mamífers carnívors de Catalunya i millorar-ne l'estat de conservació. Felis també vol donar suport a projectes d'estudi proposats pels membres, promoure la transferència d'informació sobre les espècies entre els membres del grup i difondre-la a la societat.

Grup Mineralògic Català

Conferències mineralògiques de tardor

Es van oferir aquestes conferències, generalment a la seu de l'IEC: «Espais insòlits del patrimoni geològic català (2a part)», del geòleg Isaac Camps (19 d'octubre); «La explotación humana de los recursos de la Franja Pirítica Ibérica», amb Mark Andrew Hunt Ortiz, del Departament de Prehistòria i Arqueologia de la Universitat de Sevilla (26 d'octubre); «El Geoparc de la UNESCO de la Conca de Tremp - Montsec. Gènesi del geoparc, recursos geològics i mineralògics i perspectives de futur», a càrrec de Guillem Puras, coordinador del Geoparc Mundial de la UNESCO Conca de Tremp - Montsec (16 de novembre); «La història que expliquen els minerals de les Guillerics. Mineralitzacions i textures minerals de la zona», per Mercè Corbella, del Departament de Geologia de la UAB (23 de novembre), i «Un viatge dins la col·lecció del Museu Mollfuleda d'Arenys de Mar. Anecdolari i observació

de visu de peces seleccionades de la col·lecció», impartida a aquest museu per Marc Campeny, conservador de Mineralogia del Museu de Ciències Naturals de Barcelona (1 de desembre).

Publicacions

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 82 (2018).

GERMAIN I OTZET, Josep; PINO I VILALTA, Joan (cur.). *Els sistemes naturals del delta del Llobregat*. Barcelona, 2018. (Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural; 19)

GOULA, Marta; ROCA-CUSACHS, Marcos; OSORIO, Víctor. *Els heteròpters de*

Catalunya. Figueres: Brau Edicions, 2018.

Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 139 (setembre-octubre 2018); núm. 140 (novembre-desembre 2018); núm. 141 (gener-febrer 2019); núm. 142 (març-abril 2019); núm. 143 (maig-juny 2019); núm. 144 (juliol-agost 2019).

Les orquídiades del Solsonès. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural. Grup de Natura del Solsonès, 2019.

Revista Catalana de Micologia, vol. 39 (2018).

Societat Catalana de Biologia

Any de fundació: 1912

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 27 de novembre de 2018

Presidència:	MONTSERRAT COROMINAS GUIU
Vicepresidència:	JORDI BARQUINERO MAÑEZ
Secretaria general:	ROSA PÉREZ ROURA
Vicesecretaria:	CARLOS J. CIUDAD GÓMEZ
Tresoreria:	MARC MARTÍ-RENO
Vocalia d'Acció Territorial:	ORIOL CABRÉ FABRÉ
Vocalia de Comunicació:	MARINA RIGAU RESINA
Vocalia d'Ensenyament:	JORDI MORRAL PENELLA
Vocalia de Publicacions i Lexicografia:	RICARD ROCA PASCUAL
Vocalia de Seccions:	ALBERT JORDAN VALLÈS
Vocalia de Promoció:	EVA COLÀS ORTEGA
Vocalia d'Estudiants:	ORIOL IBORRA ECEA

Coordinadors de les seccions especialitzades

Aqüicultura	NEREA ROHER (Universitat de Barcelona)
Biofísica	PERE GARRIGA (Universitat Politècnica de Catalunya)
Biologia Computacional i Bioinformàtica	RODERIC GUICÓ (Centre de Regulació Genòmica)
Biologia de Plantes	ANA I. CAÑO-DELGADO (Centre de Recerca en Agrigenòmica)
Biologia de la Reproducció	ENRIC RIBES (Universitat de Barcelona)
Biologia de Desenvolupament	FRANCESC CEBRIÀ (Universitat de Barcelona)
Biologia Evolutiva	JOSEFA GONZÁLEZ (Universitat Pompeu Fabra)

Biologia i Indústria	RAMON ROCA (Societat Catalana de Biologia)
Biologia Molecular	BERNAT CROSAS (Consell Superior d'Investigacions Científiques)
Biologia Molecular del Càncer	ORIOL CASANOVAS (Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge)
Biologia i Societat	MARIA FONTANALS (Universitat Autònoma de Barcelona)
Cromatina	ALBERT JORDAN (Consell Superior d'Investigacions Científiques)
Ecologia Aquàtica	RAMON MASSANA (Institut de Ciències del Mar)
Ecologia Terrestre	JOSEP MARIA ESPELTA (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)
Ensenyament	CARLOS GIMÉNEZ (Col·legi Sant Gabriel, Viladecans)
Estudiants	ORIOL IBORRA (Universitat de Barcelona)
Genòmica i Proteòmica	MARIO CÁCERES (Universitat Autònoma de Barcelona)
Microbiologia	JORDI MAS CASTELLÀ (Universitat de Barcelona)
Neurobiologia Experimental	CARLES SAURA (Universitat Autònoma de Barcelona)
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	MARC CLARET (Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer - Centre Esther Koplowitz)
Virologia	SOFÍA PÉREZ DEL PULGAR (Hospital Clínic de Barcelona)
SCB a Alacant	IVAN QUESADA (Institut de Bioenginyeria d'Elx)
SCB a Lleida	M. ÀNGELES DE LA TORRE (Universitat de Lleida)
SCB a València	LLUÍS PASCUAL (Universitat de València)

SCB a Vic
 JULITA OLIVERAS
 (Universitat de Vic - Universitat Central
 de Catalunya)

A partir del 27 de novembre de 2018

Presidència: MONTSERRAT COROMINAS GUIU
 Vicepresidència primera: JORDI BARQUINERO MAÑEZ
 Vicepresidència segona: MARC MARTÍ-RENOM
 Secretaria general: ALBERT JORDAN VALLÈS
 Vicesecretaria: ORIOL CABRÉ FABRÉ
 Tresoreria: MARINA RIGAU RESINA
 Vocalia d'Acció Territorial: EDUARD ESCRICH ESCRICHE
 Vocalia de Comunicació: RAUL DELGADO MORALES
 Vocalia d'Ensenyament: JORDI MORRAL PENELLA
 Vocalia de Publicacions i Lexicografia: RICARD ROCA PASCUAL i MONTSE SALA FARRÉ
 Vocalia de Seccions: JOSEP SAURA MARTÍ
 Vocalia de Promoció: EVA COLÀS ORTEGA
 Vocalia d'Estudiants: ORIOL IBORRA EGEA

Coordinadors de les seccions especialitzades

Aqüicultura NEREA ROHER
 (Universitat de Barcelona)

Biofísica ÀLEX PERÁLVAREZ
 (Universitat Autònoma de Barcelona)

Biologia Computacional i Bioinformàtica RODERIC GUIGÓ
 (Centre de Regulació Genòmica)

Biologia de Plantes ANA I. CAÑO-DELGADO
 (Centre de Recerca en Agrigenòmica)

Biologia de la Reproducció RAFAEL OLIVA
 (Universitat de Barcelona)

Biologia de Desenvolupament FRANCESC CEBRIÀ
 (Universitat de Barcelona)

Biologia Evolutiva JOSEFA GONZÁLEZ
 (Universitat Pompeu Fabra)

Biologia i Indústria	RAMON ROCA (Societat Catalana de Biologia)
Biologia Molecular	JOAN ROIG (Institut de Biologia Molecular de Barcelona)
Biologia Molecular del Càncer	ORIOL CASANOVAS (Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge)
Biologia i Societat	LAURA CASTARLENAS (Universitat Pompeu Fabra)
Cromatina	ALBERT JORDAN (Consell Superior d'Investigacions Científiques)
Ecologia	JOSEP M. ESPELTA (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)
Estudiants	ORIOL IBORRA (Universitat de Barcelona)
Genòmica i Proteòmica	MARIO CÁCERES (Universitat Autònoma de Barcelona)
Microbiologia	EDUARD TORRENTS (Institut de Bioenginyeria de Catalunya)
Neurobiologia Experimental	CARLES SAURA (Universitat Autònoma de Barcelona)
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	MARC CLARET (Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer - Centre Esther Koplowitz)
Virologia	SOFÍA PÉREZ DEL PULGAR (Hospital Clínic de Barcelona)
SCB a Alacant	SERGI SORIANO (Institut de Bioenginyeria d'Elx)
SCB a Lleida	JUDIT RIBAS (Universitat de Lleida)
SCB a València	LLUÍS PASCUAL (Universitat de València)
SCB a Vic	JULITA OLIVERAS (Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya)

Delegat de l'IEC:

RICARD GUERRERO I MORENO

Nombre de socis:

1.670

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana de Biologia (SCB) va organitzar un bon nombre d'activitats, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC i entre les quals destaquen les següents:

Jornades

— 26 de setembre, Metnet: «Novel Functions of STAT5 proteins in adipocytes». Jornada per a fomentar les sinergies en la recerca sobre obesitat i diabetis, que en aquesta edició es va centrar en les proteïnes STAT5. Va comprendre quatre ponències: «Novel functions of STAT5 proteins in adipocytes», per Jaqueline M. Stephens (Centre de Recerca Biomèdica de Pennington, Estats Units); «Targeting brown adipose tissue lipid metabolism to combat obesity», per Laura Herrero (Universitat de Barcelona, UB); «Time profile of hypothalamic endocannabinoids in response to a high fat diet», impartida per Núria Casals (Universitat Internacional de Catalunya, UIC), i «Overexpression of human apolipoprotein A-I enhances weight gain in db/db mice», a càrrec de Josep Julve (Institut d'Investigacions Biomèdiques Sant Pau). Va ser coorganitzada per la Secció de Senyalització Cel-

lular de la SCB, l'Institut de Recerca Germans Trias i Pujol i l'Institut de Biomedicina de la UB.

— 5 d'octubre, XV Jornada d'Avanços en Ecologia. Activitat coorganitzada per la Secció d'Ecologia Aquàtica de la SCB, el Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB) i el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) per a intercanviar coneixements sobre els avenços que s'estan fent en el camp de l'ecologia. S'hi van oferir les ponències «Coincidences and divergences in the responses of two bioindicator taxa (butterflies and birds) to drivers of global change», pronunciada per Constantí Stefanescu (Museu de Ciències Naturals de Granollers); «The metamorphoses of insects», de Xavier Bellés (Institut de Biologia Evolutiva); «Eight days a week, the biogeochemical heartbeat of urban streams», a càrrec d'Eugènia Martí (CEAB); «Modeling the flow of energy within the global marine ecosystem», d'Eric Galbraith (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals), i «Between the sea and sky: Movement ecology of seabirds», que impartí Jacob González-Solís (Institut de Recerca de la Biodiversitat de la UB). Va tenir lloc a l'auditori del CEAB.

— 30 d'octubre, XVII Jornada de Virologia. La Secció de Virologia de la SCB organitza aquesta trobada científica de grups que treballen en tots els àmbits relacionats amb la virologia a les universitats catalanes i institucions de recerca. En aquesta edició es van oferir tres conferències d'investigadors convidats: «In vivo imaging of antiviral immune responses», de Mateo Iannacone (Institut Científic San Raffaele de Milà); «Host factors at the crossroads of cell proliferation, immune responses and virus restriction», pronunciada per José A. Esté (IrsiCaixa), i «One health: from the concept to reality», per Joaquim Segalés (Centre de Recerca en Sanitat Animal). Així mateix, es van fer catorze intervencions breus d'investigadors de diferents nacionalitats que treballen en grups de recerca catalans i que van presentar treballs desenvolupats en col·laboració amb grups d'arreu de l'Estat espanyol, Europa o els Estats Units, i una taula rodona titulada «Future challenges for young virologists».

— 21 de novembre, XV Jornada CREA-SCB-ICHN: «Reptes, idees i solucions per a fer ciència ciutadana útil i amb impacte». La quinzena edició de la jornada conjunta amb la Institució Catalana d'Història Natural i amb el CREA-SCB va constar de set ponències, entre les quals «On comença la ciència ciutadana i quines formes pot prendre?», de Luigi Ceccaroni (EarthWatch); «Com integrem l'ètica i les bones pràctiques a la ciència ciutadana?»,

per Gemma Galdón (ETICAS Consulting), i «Innovació oberta 2.0 en administracions públiques», a càrrec de Dacha Atienza (Museu de Ciències Naturals de Barcelona) i Tomàs Montalvo (Agència de Salut Pública de Barcelona). També va incloure una taula rodona sobre «Quin potencial transformador té la ciència ciutadana? Té límits?».

— 26 de novembre, Dia de l'Aqüicultura. Jornada que van organitzar conjuntament la Secció d'Aqüicultura de la SCB, el Clúster Acuipius i la Xarxa Marítima / Xarxa d'Aqüicultura, per a presentar projectes de recerca en aqüicultura a Catalunya. Va comprendre cinc ponències i les taules rodones «Claus per entendre el futur de la recerca en aqüicultura» i «Experiències d'empreses innovadores del Clúster Acuipius».

— 11 de desembre, Jornada de Santa Llúcia 2018: «Convivre entre contaminació: pol·lució, salut i malaltia». Activitat organitzada per la Secció de Biologia i Societat de la SCB, que va comprendre quatre ponències, entre les quals «Contaminació, ictus i problemes cardíacs», per Rosa M. Vivanco (Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques), i «Contaminació i problemes conductuals i d'aprenentatge durant la infància i l'adolescència», a càrrec de Mònica López Vicente (Institut de Salut Global de Barcelona).

— 12 i 13 de febrer, Dia de Darwin 2019. La Secció de la SCB a València

va participar en l'organització d'aquesta jornada, que començà a la Cafeteria de l'Octubre Centre de Cultura Contemporània (València) amb la sessió «Interconnectats. Màquines i humans davant del segle 10101», en què van participar Carme Torras (Institut de Robòtica i Informàtica Industrial), el membre de l'IEC Ramon López de Mántaras, i, com a moderadora, la periodista Reis Juan. L'endemà, a la Sala Darwin del Campus de Burjassot-Paterna de la Universitat de València (UV), Héctor Escrivá, de l'Observatori Oceanogràfic de Banyuls de la Marenda (França), va oferir la conferència «Una perspectiva genòmica de l'evolució dels cordats».

— 22 de març, IX Jornada de Cromatina i Epigenètica. Trobada que organitza la Secció de Cromatina i Epigenètica de la SCB, en col·laboració amb el Barcelona Chromatin Club, on investigadors comparteixen la seva recerca en els àmbits de la cromatina i l'epigenètica. Entre altres experts, hi van participar el membre de l'IEC Manuel Esteller, Sònia Forcales (Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol), Albert Jordan (coordinador de la Secció de Cromatina i Epigenètica de la SCB), Olivier Cuvier (Universitat de Tolosa de Llenguadoc) i José Carlos Reyes (Centre Andalús de Biologia Molecular i Medicina Regenerativa).

— 30 de març, VIII Jornada de la Biologia a l'Ensenyament. Activitat coor-

ganitzada per la Secció de la SCB a València i el Col·legi Oficial de Biòlegs de la Comunitat Valenciana, que reuní a l'Auditori Joan Plaça del Jardí Botànic de la UV els responsables de l'ensenyament de la biologia perquè aportessin les seves experiències docents.

— 25 d'abril, Dia de la Immunologia: «Sepsis, challenges and new perspectives». Jornada coorganitzada amb la Societat Catalana d'Immunologia, que va comprendre les ponències «Cell therapy in sepsis and acute lung injury» (Antonio Artigas, de la Corporació Sanitària Universitària Parc Taulí) i «New strategies for the treatment of sepsis: Antibody-capturing polimers» (Rafael Máñez, de l'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge), i una taula rodona. Va tenir lloc a la seu de l'Acadèmia (Barcelona).

— 9 i 10 de maig, 5th MetNet International Annual Meeting 2019: «Targeting metabolism to develop new therapies». La Secció de Senyalització Cel·lular de la SCB va organitzar aquesta trobada sobre l'estudi del metabolisme per al desenvolupament de noves teràpies, en què experts van repassar les darreres novetats en models experimentals per a estudiar el metabolisme *in vitro*, *ex vivo* i *in vivo*, i abordaren temes com el metabolisme cel·lular en malalties neurodegeneratives, el monitoratge del metabolisme *in vivo* i les alteracions metabòliques en l'obesitat i les malalties cardiovasculars.

— 16 de maig, XVI Jornada de Biologia de la Reproducció. Jornada biennal que organitza la Secció de Biologia de la Reproducció de la SCB per a posar en contacte els diversos grups que fan recerca sobre temes relacionats amb la biologia de la reproducció animal i humana. La setzena edició, celebrada a l'Auditori Dexeus Dona de l'Hospital Universitari Dexeus (Barcelona), es va estructurar en quatre sessions temàtiques, en les quals es van presentar i debatre els resultats de les investigacions.

— 16 de maig, XX Matinal d'Evolució. La Secció de la SCB a València participà en l'organització d'aquesta jornada, que va tenir lloc a l'Auditori Joan Plaça del Jardí Botànic de la UV i va constar de tres ponències: «L'origen dels vertebrats: un enfocament paleobiològic», d'Héctor Botella (Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la UV); «Evolució de la violència letal en humans», per Miguel Verdú (UV), i «Impactes antròpics sobre la diversitat de les comunitats de macròfits al Parc Natural de l'Albufera de València: passat i present», a càrrec de Tonyi Rodrigo (UV).

— 11 de juny, XXVI Jornada de Biologia Molecular. Activitat organitzada per la Secció de Biologia Molecular de la SCB per a abordar des d'aspectes bàsics de la biologia cel·lular i molecular fins al paper d'aquesta disciplina en l'estudi de processos com l'envelliment o les malalties. El programa es va estructurar en

quatre sessions, en què nombrosos investigadors van presentar treballs que giren entorn de temes com ara el control de la divisió cel·lular i com aquesta es desregula i dona lloc a l'aparició del càncer; les estratègies de protecció de l'ADN cel·lular, o els mecanismes implicats en l'addicció a la cocaïna. Al final de la jornada es va lliurar el Premi Lluís Cornudella a les millors comunicacions fetes per estudiants de doctorat durant la jornada.

— 26 de juny, Jornada sobre Benestar Animal en Peixos. La Secció d'Aquicultura de la SCB va organitzar aquesta jornada, que s'estructurà en tres blocs de conferències impartides per experts de l'àmbit nacional, els quals van exposar aspectes relacionats amb el benestar dels peixos, com són ara els models de peixos de laboratori o els agents involucrats en el consum de peix.

— 28 de juny, XIX Jornada de Biologia Evolutiva. La Secció de Biologia Evolutiva de la SCB organitza aquesta jornada perquè professionals d'aquest camp presentin els seus treballs i tinguin contactes que poden desembocar en noves col·laboracions. Els ponents convidats de la dinovena edició van ser Stefano Mona (Institut de Systématique, Évolution, Biodiversité SYEB - UMR 7205, de París), que va parlar sobre estructura de la població, i Marc Martí (professor investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats), que va abordar la genòmica 3D.

Conferències

— 10 d'octubre, «La genètica del futur: els humans 2.0». Va ser organitzada per la Secció de Vic de la SCB i impartida per Gemma Marfany (UB) a l'Aula Magna de la Universitat de Vic. Incloué una presentació de la SCB, a càrrec d'Oriol Iborra (Fundació Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol).

— 17 d'octubre, «Nous medicaments per al tractament de les malalties conformacionals». Va ser organitzada per la Secció d'Ensenyament de la SCB i pronunciada per Salvador Ventura (Universitat Autònoma de Barcelona).

— 27 de novembre, «Eines moleculars per a esculpir el cervell en la discapacitat intel·lectual». Va formar part de la sessió inaugural del curs 2018-2019 de la SCB i fou impartida per Mara Dierksen (Centre de Regulació Genòmica de Barcelona).

— 28 de novembre, «En calen dos per al tango (assaig sobre l'origen del sexe)». Va ser organitzada per la Secció d'Ensenyament de la SCB i anà a càrrec de Joan Lluís Pretus (UB).

— 16 de gener, «Les mentides de la ciència». La va organitzar la Secció d'Ensenyament de la SCB i fou pronunciada per Josep Clotet (UIC).

Altres activitats

— 12 i 13 de novembre, XI Simposi de Neurobiologia: «Futurs avenços tècnics». Activitat biennal que organitza la Secció

de Neurobiologia Experimental de la SCB i que aplega investigadors en neurociències de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià perquè exposin els resultats obtinguts en els seus grups de recerca. Aquesta edició, dedicada als futurs avenços tècnics en la recerca en neurobiologia, va comprendre quatre conferències plenàries, seixanta-cinc presentacions orals curtes i seixanta-quatre treballs en forma de pòster. Les conferències plenàries van ser impartides per Lluís Montoliu (Centre Nacional de Biotecnologia), que va abordar l'edició de gens amb la tècnica CRISPR-Cas; Nathalie Rouach (Collège de France), que va parlar de l'ús de tècniques d'imatge per a entendre com les neurones es relacionen amb les cèl·lules del voltant; Andrea Volterra (Universitat de Lausana, Suïssa), que va explicar l'estudi en 3D dels corrents de calci dins el cervell, i Jesús Pujol (guanyador del 4t Premi Ramon Turró), que va parlar sobre quan finalitza el desenvolupament del cervell humà.

— 2 i 6 de febrer, IX Olimpíada de Biologia de Catalunya. A fi d'estimular i implicar els estudiants de batxillerat en el desenvolupament de la biologia, la SCB organitza aquesta activitat conjuntament amb la majoria de les universitats catalanes; el Col·legi de Biòlegs de Catalunya; el Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa; el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ci-

ències de Catalunya, i el Seminari Permanent de Ciències Naturals. Es va dur a terme simultàniament en diferents espais de les universitats organitzadores (el primer dia es va fer la prova teòrica i, el darrer, la pràctica, només per als finalistes). D'entre altres guardons, van rebre la medalla d'or Albert López Bruch i Laura Adell, alumnes d'Aula Escola Europea de Barcelona, i Marta Gargallo, de Les Alzines de Girona, en un acte celebrat el 15 de febrer a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

— 14 i 15 de febrer, curs *Gestió del risc biològic en l'ús de mostres humanes per a investigació i diagnòstic*. La Secció de Lleida de la SCB i la Universitat de Lleida (UdL) van oferir, a l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida, aquest curs adreçat tant a professionals com a estudiants de ciències mèdiques, biològiques, biomèdiques/biosanitàries i ciències de la salut, amb l'objectiu de proporcionar-los la informació necessària per a manipular amb seguretat mostres d'origen humà.

— 4 i 5 d'abril, X Simpòsium Europeu: «El laboratori clínic i la indústria del diagnòstic *in vitro*». Simposi organitzat amb l'Associació Catalana de Ciències del Laboratori Clínic i estructurat en quatre sessions, en les quals es va debatre el paper del laboratori en el diagnòstic i la prevenció de la morbimortalitat materna per la preeclàmpsia, en el cribratge d'anomalies congènites de primer i segon trimestre, i en la nova incorpora-

ció de la tècnica de l'ADN fetal lliure en la sang materna, així com les malalties infeccioses de transmissió vertical, l'impacte de les noves tècniques de genètica molecular i l'assessorament genètic en el diagnòstic prenatal.

— 10 de juliol, 4a Nit de la Biologia. Iniciativa per a celebrar els avenços aconseguits durant l'any en curs pels professionals i els estudiosos de les ciències biològiques del territori de parla catalana. En el transcurs de l'acte, que va tenir lloc a l'Auditori Ramon Margalef del CosmoCaixa Barcelona i va ser conduït per la divulgadora científica Gemma Marfany (UB), es lliuraren els premis de la SCB.

Premis

La SCB va convocar per tercera vegada els premis següents, inclosos en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i lliurats l'11 de juliol de 2018 al Paraninfo de l'Edifici Històric de la UB, en el marc de la Tercera Nit de la Biologia:

— Premi Societat Catalana de Biologia a la trajectòria professional, atorgat a Salvador Moyà-Solà (Grup de Recerca en Paleoprimatologia i Paleontologia Humana de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont).

— Premi Societat Catalana de Biologia a un article científic, atorgat a Ben Lehner per «Transgenerational transmission of environmental information in *C. Elegans*».

— Premi Societat Catalana de Biologia a la divulgació, atorgat a l'equip format per Oriol Cortacans, Pere Figue-rola, Jordi Portals i Arnald Viladomat (amb la participació de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont, Bata-bat, TV3 i FECYT), pel documental *L'últim gegant d'Europa*.

— Premi Societat Catalana de Biologia al jove investigador, atorgat a Verónica Llorens pel treball «Comprensió integradora de la transcripció en un model cel·lular mínim».

— Premi Societat Catalana de Biologia a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants), atorgat a Guillem Castro per «Què s'hi amaga, entre la posidònia?».

Publicacions

Biologia de la reproducció: Actes de la XVI Jornada de Biologia de la Reproducció. Edició a cura de Rafael Oliva i Anna Veiga. Barcelona, 2019.

Treballs de la Societat Catalana de Biologia, vol. 68 (2017-2018) (ed.: 2019).

Societat Catalana de Filosofia

Any de fundació: 1923

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP MONSERRAT I MOLAS
Vicepresidència: XAVIER GARCÍA-DURAN
Secretaria: BERNAT TORRES MORALES
Tresoreria: CONRAD VILANOU TORRANO
Vocalia: MARIA ARQUER CORTÉS
ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
JOAN CUSCÓ CLARASÓ
JOAN GONZÁLEZ GUARDIOLA
XAVIER SERRA LABRADO

Delegat de l'IEC: PERE LLUÍS FONT

Coordinadors de les seccions especialitzades

Secció de Lògica i Filosofia de la Ciència JOAN ROSELLÓ MOYA
Secció de Filosofia Antiga JORDI SALES CODERCH
Secció de Filosofia Medieval MIGUEL CANDEL SANMARTÍN
Secció de Filosofia Moderna
Grup d'Estudis Fichteans SALVI TURRÓ I TOMÀS
Secció de Filosofia Contemporània
Grup d'Estudis Fenomenològics JOAN GONZÁLEZ-GUARDIOLA
Grup d'Estudis Sartreans IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
Grup de Filosofia Personalista ALBERT LLORCA ARIMANY
Secció de Filosofia Analítica AMBRÒS DOMINGO BELANDO
Secció de Filosofia Pràctica
Grup de Didàctica de la Filosofia FÈLIX RABAL QUEIXALÓS
Grup Ad Hoc ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
Secció de Filosofia Catalana JORDI SALES CODERCH
Secció de Filosofia Clàssica Alemanya SALVI TURRÓ I TOMÀS
M. RAMON CUBELLS BARTOLOMÉ

Nombre de socis: 221

Activitats

Durant el curs 2018-2019, les diferents seccions i els grups de la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL) van organitzar les activitats següents, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC:

— 17 de setembre, conferència «Assajos de Montaigne». Va ser pronunciada per Jordi Bayod (Universitat de Barcelona, UB) i organitzada per la Secció de Filosofia Pràctica.

— 27 de setembre, 15 de novembre, 24 de gener, 7 de març, 4 d'abril, 9 de maig i 6 de juny, sessions del Grup de Filosofia Personalista. Es va llegir i analitzar *El subjecte convocat. Estudi transversal del pensament de Buber, Rosenzweig, Lévinas, Marion i Ricoeur* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2007), la tesi doctoral de Bonaventura Pedemonte (Institut Emmanuel Mounier de Catalunya), presentada a l'Institut Catòlic de París el 1995. La primera sessió va tenir lloc a la seu del Seminari Conciliar de Barcelona i la resta, a les oficines de la SCFIL (edifici de l'IEC al carrer de Maria Aurèlia Capmany de Barcelona).

— 4 i 5 d'octubre, XXIII Col·loqui de Vic: «L'educació». Professionals de les humanitats i especialistes universitaris van debatre la tradició entesa des de dos àmbits diferents: d'una banda, l'educació, la filosofia i la ciència, i, de l'altra, l'educació i les arts. Cada àmbit es va abordar per mitjà de ponències, comuni-

cacions orals i un col·loqui. Entre els ponents convidats, hi hagué Conrad Vilanou (UB) i Stefano Velotti (Universitat de Roma La Sapienza). Els Col·loquis, celebrats al Consell Comarcal d'Osona (Vic), es van organitzar conjuntament amb aquesta institució, l'Ajuntament de Vic, la Societat de Filosofia del País Valencià, l'Associació Filosòfica de les Illes Balears, la Universitat de Roma La Sapienza, l'Institut de Dret i Tecnologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC).

— 16 d'octubre, VI Jornada Personalista: «Cultura i barbàrie a la Catalunya dels anys 30 en la perspectiva personalista: Jaume Serra Húnter». Sessió del Grup de Filosofia Personalista per a commemorar el 75è aniversari de la mort de Jaume Serra i Húnter, professor d'història de la filosofia de la UB els anys trenta.

— 9-11 de novembre, taller de filosofia pràctica amb Oscar Brenifier, expert en didàctica de la filosofia i pràctica filosòfica. Activitat de formació contínua per a adults oberta a tothom, en què es van fer grups de pràctica filosòfica per a analitzar conjuntament preguntes, enunciats o textos plantejats pels assistents amb l'ajuda de la interrogació socràtica del conductor de la sessió.

— 22 i 23 de novembre, jornades *Fenomenologia del món social i polític*. Les organitzà el Grup d'Estudis Fenomenolò-

gics i hi van participar com a conferenciants convidats Danielle Petherbridge (Universitat de Dublín), amb «Habit, attention and the phenomenology of recognition», i Silvia Stoller (Universitat de Viena), amb «The phenomenal, the social, and the political - Reflections before the background of feminist phenomenology». Hi van intervenir Xavier Bassas (UB), Josep Maria Bech (UB), Adrian Bueno (Universitat Nacional d'Educació a Distància), Xavier Escribano (Universitat Internacional de Catalunya), Joan González (Universitat de les Illes Balears), Marta Jorba (Universitat del País Basc), Àngela Lorena Fuster (UB), Raimon Pàez (Grup d'Estudis Fenomenològics, GEF), Pau Pedragosa (GEF) i Francesc Perenya (UB).

— 1-3 de desembre, VI Olimpíada de Filosofia de Catalunya. Activitat organitzada amb el suport de la Facultat de Filosofia de la UB, el Departament de Filosofia de la UAB, el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, la Fundació Grífols i professors de filosofia de secundària. L'edició d'aquest curs va girar entorn de la pregunta «Què és realitat i què és aparença en el món actual?», i hi van participar prop de dos-cents alumnes de 4t d'ESO i batxillerat.

— 3 de desembre, lliçó inaugural del curs 2018-2019: «Vindicació filosòfica de la matèria». Va anar a càrrec de Mercè Rius (UAB).

— 23 de gener - 22 de maig, seminari *10 reflexions filosòfiques entorn de*

la ciència. Activitat organitzada pel Grup de Filosofia Analítica i adreçada, principalment, a professors de filosofia de secundària i estudiants de grau de filosofia. Va girar al voltant de diferents reflexions sobre la ciència, des de les implicacions filosòfiques de la mecànica quàntica fins a la discussió dels mecanismes psicològics que propicien creure hipòtesis sense suport empíric, i des de la discussió de la relació entre la neurociència i el misticisme, fins a reflexions ètiques sobre l'edició genètica. Es va programar en sessions bisetmanals, en les quals intervingueren Albert Solé, Sergi Oms, Javier Suárez Romina Zuppone, Josefa Toribio i Carl Hofer, del grup de recerca Logos / Barcelona Institute for Analytic Philosophy de la UB; Begoña Román (UB), i Josefina Caminal (Campus Manresa de la UVic-UCC).

— 30 de gener, Seminari sobre Eduard Nicol. L'impartiren Ricardo Horneffer (Universitat Nacional Autònoma de Mèxic) i Joan Cuscó (UB).

— 5 d'abril, conferència «Self-identity from the perspective of the body». Va ser pronunciada per James Mensch (Universitat Carolina de Praga) i organitzada pel GEF.

— 20-22 de juny, V Congrés Català de Filosofia. Activitat coorganitzada amb la Societat Andorrana de Ciències i celebrada al Palau de Gel de Canillo (Andorra) per a commemorar els sis-cents anys del Consell de la Terra, primer òrgan de govern d'Andorra. S'hi van oferir més

de cent trenta intervencions, entre comunicacions i simposis, i hi van participar més de tres-centes persones. Els ponents procedien de totes les universitats catalanes i d'algunes d'estrangeres, i les conferències plenàries van anar a càrrec de Rosa Rius (UB), Sònia Roca-Royes (Universitat de Stirling), Felip Martí-Jufresa (Institut Superior de les Arts de Tolosa de Llenguadoc), Pompeu Casanovas (Universitat La Trobe de Melbourne) i Vicenç Mateu Zamora (ex-síndic general de les Valls d'Andorra i filòsof).

— 27 i 28 de juny, conferències «Afectividad, motivación y decisión: horizontes de la auto-constitución de la subjetividad en la ética de Husserl» i «El ideal imposible de crearse a sí mismo: imaginación, contingencia y subjetividad en la filosofía de Jean Paul Sartre». Van anar a càrrec d'Ignacio Quepons (Universidad Veracruzana de Mèxic) i la sessió fou organitzada pel GEF.

— 28 de juny, seminari científic *Models del dret i la filosofia política catalanes: semàntica de les doctrines jurisdicopolítiques del pactisme en les seves*

diferents fases. Va comprendre la presentació del llibre *The rise of Catalan identity. Social commitment and political engagement in the twentieth century* (Springer, 2019) i una pluja d'idees sobre la modelització del *Llibre dels vuit senyals*, descobert i editat per Pere Ripoll.

Col·laboracions

— Mostra de fotofilosofia. «Eines per a l'aprenentatge del filosofar» (Aula Magna de la Facultat de Filosofia de la UB, 14 de novembre).

— Festival Barcelona Pensa (Barcelona, 14-15 de novembre).

— Festival Vilapensa (Vilafranca del Penedès, 2-7 d'abril).

Publicacions

MONSERRAT, Josep; ROVIRÓ, Ignasi (cur.).

El teatre. Barcelona, 2018. (Col·loquis de Vic; 22)

VIVES, Joan Lluís. *Presentació de les obres d'Aristòtil (De Aristotelis operibus censura)*. Edició, introducció, traducció, notes i apèndix a cura de Joan Tello Brugal. Barcelona, 2019.

Societat Catalana de Física

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOAN PARELLADA SABATA
Vicepresidència: NÚRIA FERRER ANGLADA
Tresoreria: JOAN GARÍN CASANOVAS
Secretaria: AGUSTÍ POCH PARÉS
Vocalia: ALBERT BRAMON PLANAS
ADOLF CORTEL ORTUÑO
ÀNGEL CUADRAS TOMÀS
EMILI ELIZALDE RIUS
M. ÀNGELS GARCIA BACH
BLAS GARRIDO FERNÁNDEZ (a partir del 8.11.2018)
ANTONI GIRÓ ROCA
XAVIER GRANADOS GARCIA (fins al 8.11.2018)
VÍCTOR GRAU TORRE-MARÍN (a partir del 8.11.2018)
IGNASI JUVELLS PRADES
ANTONIO MARZOA DOMÍNGUEZ
JAUME MASONS BOSCH (a partir del 8.11.2018)
JORDI MAZÓN BUESO (a partir del 8.11.2018)
JOAN ÀNGEL PADRÓ CÀRDENAS
SANTIAGO VALLMITJANA RICO
Comitè de Publicacions: FRANCESC XAVIER ÀLVAREZ CALAFELL
XAVIER JAÉN HERBERA
Coordinador del lloc web: JOAN VALLS GONZÀLEZ
Delegat de l'IEC: DAVID JOU I MIRABENT
Nombre de socis: 434

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana de Física (SCFIS) va organitzar les activitats següents, que generalment es van portar a terme a la seu de l'IEC:

Inauguració del curs

El curs es va inaugurar el 26 de setembre amb la conferència «Feynman i els seus diagrames: una aportació clau a la teoria quàntica de camps», impartida per Albert Bramon, professor emèrit del Departament de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

XXVII Cicle de Conferències

«Física Oberta»

L'edició d'aquest curs va comprendre les conferències següents: «Richard P. Feynman: aportacions fonamentals», d'Albert Bramon, professor emèrit del Departament de Física de la Universitat Autònoma de Barcelona (26 de setembre); «El primer mapa 6D de la Via Làctia», per Carme Jordi, del Departament de Física Quàntica i Astrofísica de la UB (8 de novembre); «Lev Landau: un científic fora d'estereotips», a càrrec de Youri Koubychine, de l'Institut de Tècniques Energètiques de la Universitat Politècnica de Catalunya (20 de novembre); «Física a tot arreu: fins i tot a l'òpera», amb Rafael García Molina, catedràtic de física aplicada a la Universitat de Múrcia (23 de gener), i «La revisió del Sistema Internacional d'Unitats», que pronun-

cià Estefanía de Mirandés, del Departament de Metrologia Física de l'Oficina Internacional de Pesos i Mesures (20 de maig).

XXXIV Trobades Científiques

de la Mediterrània Josep Miquel Vidal

Trobades científiques anuals que s'organitzen conjuntament amb la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis i tenen lloc a la seva seu (Can Victori, Maó). L'edició d'aquest curs va dur per títol «Física i ecologia: reptes de frontera» i aplegà investigadors i estudiants que conviuen en la frontera física-ecologia perquè oferissin els seus punts de vista sobre l'estat de la recerca actual i les claus que han de marcar aquests reptes de futur. Es van celebrar del 9 a l'11 d'octubre i van comprendre més d'una vintena de comunicacions, a més de presentacions en forma de pòster i un debat final.

Olimpiada de Física

La Societat organitza la fase catalana de l'Olimpiada Internacional de Física (OIF), que té per objecte seleccionar una vintena d'estudiants de batxillerat que representin el conjunt de districtes universitaris catalans en la fase estatal de l'OIF. Aquest curs, les proves van tenir lloc el 15 de febrer simultàniament a la Facultat de Física de la UB, a l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Lleida, a l'Escola Politècnica Superior de la

Universitat de Girona i a la Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili.

La fase estatal es va dur a terme a la Universitat de Salamanca del 25 al 28 d'abril, i la delegació catalana va obtenir vint premis (3 medalles d'or, 3 de plata i 7 de bronze, i 7 mencions honorífiques). Van aconseguir les medalles d'or Albert López, de l'Aula Escola Europea de Barcelona, i Oskar Wojdel i Sergi Soler, de l'IES Jaume Vicens Vives de Girona. Aquest últim va guanyar una medalla de bronze en l'OIF, que es va celebrar a Tel Aviv (Israel) del 7 al 15 de juliol.

Conferència «Premi Nobel de Física de l'any 2018»

El Premi Nobel de Física del 2018 es va concedir al nord-americà Arthur Ashkin, el francès Gérard Mourou i la canadenc Donna Strickland per les seves innovacions en el camp de la física del làser. Una meitat del premi fou per a Ashkin, «per les pinces òptiques i la seva aplicació en sistemes biològics», i l'altra per a Mourou i Strickland, pel seu «mètode per a generar impulsos òptics ultracurts i d'alta intensitat, que han obert noves àrees d'investigació i han comportat moltes aplicacions industrials i mèdiques». Amb motiu d'aquest premi, la Societat va organitzar aquesta conferència, que impartí Lluís Torner, fundador i director de l'Institut de Ciències Fotòniques, el 20 de febrer.

Exposició de maquetes d'invents que han canviat la història de la física

Per cinquè any consecutiu, s'ha organitzat aquesta exposició de maquetes d'invents que han canviat la història de la física, des de la Grècia clàssica fins a mitjan segle XX, que va dirigida especialment a alumnes de batxillerat de física o tecnologia. Es va exhibir del 18 al 21 de març a la Sala Nicolau d'Olwer i la visita, com és habitual, incloïa una explicació de la construcció i el funcionament de les maquetes a càrrec del seu constructor, Ramon Magem. Els invents reproduïts són els següents: ariet hidràulic, cargol d'Arquimedes, bomba hidràulica, font d'Heró, generador de fricció, generador de Van der Graaff, generador electrostàtic de Kelvin, parallamps, bobina de Tesla, corrents induïts, electroimant, generació i ús de l'electricitat, pila de Volta, motor elèctric basculant, motor elèctric lineal, motor elèctric rotatiu, ràdio, magnetòfon, televisió, efectes òptics, zoòtrop, estroboscopi, col·pila d'Heró, màquina de vapor, motor Stirling, motor de combustió interna i giroscopi.

V Concurs de Fotografia d'Imatges de Física

Concurs adreçat a alumnes de física de batxillerat amb l'objectiu de fomentar-l'interès per la física, tot premiant l'enginy, la innovació i la capacitat artística i de comunicació dels participants i de les imatges presentades. En aquesta cinque-

na convocatòria es van presentar cinquanta-dues fotografies i el jurat va acordar d'atorgar els premis a *La ionització dels gasos*, de Lucía Huichao (primer premi); *Dualitat ona-partícules*, de Sergi Castro (segon premi), i *Llum sense ombra*, de Míriam García Rodríguez (accèssit). El resultat de la votació popular va donar com a guanyadores *ex aequo* Lucía Cortés, per *Reflexió surrealista*, i Míriam García Rodríguez, per *Llum sense ombra*.

Lliurament de premis de la SCFIS

El 29 de març, la Sala Prat de la Riba va acollir el lliurament dels premis de la fase catalana de l'OIF; de l'edició del curs passat dels premis per als treballs de recerca de batxillerat, i del V Concurs de Fotografia d'Imatges de Física. En el transcurs de l'acte, el catedràtic de física i química Pere Grapí va oferir la conferència «La química vista en dues dimensions (150è aniversari de la taula periòdica de Dmitri Mendeléiev)».

Col·laboracions

— Tardor de 2018, cicle de xerrades *Encontres amb el Tercer Cicle*. L'organitza un col·lectiu d'estudiants de tercer cicle de la Facultat de Física de la UB per a apropar la recerca feta pels estudiants de doctorat als estudiants de grau de la Facultat. Les sessions d'aquest curs, celebrades a l'Aula Magna Enric Casassas, van ser «Quàsarium: Despertant els forats negres més massius», amb Núria Torres

(Departament de Física Quàntica i Astrofísica), el 18 de setembre; «Astèrix té malària!», a càrrec d'Andreu Fernández (Departament de Física de la Matèria Condensada), el 25 de setembre; «Nonequilibrium: Física fora de l'equilibri», impartida per Álvaro Martínez (Departament de Física de la Matèria Condensada), el 2 d'octubre, i «Oscilaciones de neutrinos: en la frontera del modelo estándar», que va conduir Ivan Esteban (Departament de Física Quàntica i Astrofísica), el 9 d'octubre.

— 20 i 21 d'octubre, *Science needs you! 2018*. La tercera edició d'aquestes jornades que promou l'Associació Catalana per a la Divulgació Científica es va dedicar al mar i a les ciències del mar. Les activitats del primer dia van tenir lloc a la Cate (Figueres), i l'endemà es van posar en pràctica els coneixements adquirits amb una sortida científica al cap de Creus amb catamarà, a càrrec del zoòleg i ornitòleg Jordi Sargatal i del geòleg Dominique Font.

— 7 de novembre - 30 de juny, exposició «Fritz Haber: cara i creu d'un premi Nobel». La SCFIS, juntament amb la Societat Catalana de Química i la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, ha col·laborat amb el Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI) de la Biblioteca de Física i Química de la UB per a organitzar aquesta exposició, que es va poder visitar al CRAI. S'inaugurà amb la conferència

«Fritz Haber en el contexto científico, cultural y social de su tiempo», pronunciada per Joaquín Pérez Pariente, professor de recerca de l'Institut de Catàlisi i Petroquímica del Consell Superior d'Investigacions Científiques, a l'Aula Magna Enric Casassas de la Facultat de Química de la UB.

— 29 de gener, XIV Jornada de Recerca del Departament de Física de la UPC. El programa va comprendre cinc ponències i una sessió de pòsters. La ponent convidada va ser M. Ángeles Serrano (investigadora ICREA al Departament de Física de la Matèria Condensada de la UB), que abordà l'estructura geomètrica de xarxes, i la resta de ponents van ser José E. García (Grup de Caracterització Elèctrica de Materials i Dispositius), que va parlar del rearranjament de dominis ferromagnètics amb llum; Pietro Massignan (Grup de Simulació de Matèria Condensada), que ho va fer sobre estructures topològiques en matèria condensada; Elena Salinas (Grup de Caracterització de Materials), que va exposar la tecnologia per a fer i caracteritzar el vidre, i Hyuk Park (Grup de Teledetecció), que va parlar de la detecció remota per satèl·lit.

— 8 de març (1a edició) i 22 de març (2a edició), Taller de Física de Partícules. Activitat emmarcada en el programa internacional Hands on Particle Physics i organitzada pel Grup de Física Experimental de Partícules de la UB. Va anar adreçat especialment a alumnes de

segon de batxillerat i s'impartí a la Facultat de Física de la UB.

— 25 de maig, XII Jornada de Divulgació de la Relativitat. Activitat organitzada per l'Agrupació Astronòmica de Terrassa i celebrada en aquesta ciutat, al Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya. La dotzena edició va comprendre les conferències «Estels de neutrons a la nostra galàxia», de Manuel Linares (Grup de Recerca en Astronomia i Astrofísica de la UPC); «La primera imatge d'un forat negre», per Jordi Miralda (Institut de Ciències del Cosmos de la UB, ICCUB); «Gaia ens fa replantejar l'estabilitat del disc galàctic», pronunciada per Mercè Romero (ICCUB), i «Distorsions de l'espai-temps: forats negres i ones gravitatòries», a càrrec de Jorge Rocha (ICCUB).

Recerca

Projecte de recerca sobre els coneixements de mecànica i electromagnetisme dels alumnes de 2n de batxillerat de Catalunya

Reiteradament, entre el professorat de les facultats de física es percep que el nivell de coneixements en física bàsica del nou alumnat és cada cop més baix. Davant aquesta situació, la SCFIS es proposà d'analitzar la qüestió per a determinar si es tractava d'una percepció subjectiva o si respon a una realitat de fons.

La cerca d'una eina per a avaluar la realitat o no d'aquesta percepció va

portar a dos qüestionaris en forma de test desenvolupats per l'Associació Americana de Professors de Física: el Force Concept Inventory i el Conceptual Survey of Electricity and Magnetism. Amb el suport del Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa i del Consell Interuniversitari de Catalunya, es va convocar els centres públics i privats de Catalunya a participar-hi, i finalment ho van fer trenta-nou centres i un total de 528 alumnes.

Els resultats preliminars es poden consultar en línia, i la identificació per codi dels participants i centres permetrà d'estudiar l'evolució de cada participant amb posteriors resolucions dels tests o fent comparatives amb els resultats de les Proves d'Accés a la Universitat, garantint en tot moment la confidencialitat.

Premis

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física

Premi instituït el 1962 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre física. En la 56a convocatòria, inclosa en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el premi es va atorgar a Guillem Domènech per «Disseny d'experiments basats en SPR (Surface

Plasmon Resonance)». El lliurament va tenir lloc el 30 d'abril a la Sala Prat de la Riba de l'Institut, en la cerimònia dels Premis Sant Jordi 2019.

Premis per als treballs de recerca de batxillerat

Premis que s'ofereixen a estudiants de batxillerat per a estimular la realització de treballs d'iniciació a la recerca sobre temes de física. En la 17a convocatòria, els dos premis es van atorgar a «Estudi aerodinàmic del vol de les sàmares», d'Ester Gil (Institut Guindàvols de Lleida), i a «La forma del so», d'Eva Busquets (Escola Ginebró de Llinars del Vallès). Així mateix, es van concedir accessits a «Càlcul de trajectòries de coets», de Pau Machetti (Institut Ronda de Lleida); «Creació i estudi d'un generador piezoelectric», d'Irene Ciércoles (Lestonnac de Barcelona); «Desorbitant! Estratègies per desorbitar satèl·lits en òrbita al voltant de la Terra», de Redouan Boukafri (Institut El Castell d'Esparreguera), i «Disseny i construcció d'un túnel aerodinàmic per a la visualització del flux al voltant d'objectes i la comparació d'aquests amb dinàmica de fluids computacional», de Carlos Esteban Navarro (Escola Mare de Déu de la Salut de Sabadell).

Societat Catalana de Química

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: CARLES BO I JANÉ
Vicepresidència: NORA VENTOSA I RULL
Secretaria: GREGORI UJAQUE PÉREZ
Tresoreria: RAMÓN SAYÓS ORTEGA
Vocalia: CONSOL BLANCH COLAT
AURELI CAAMAÑO ROS
JOAN CIRUJEDA RANZENBERGER
JORDI CUADROS MARGARIT
CRISTIAN GÓMEZ CANELA
PERE GRAPÍ VILUMARA
JOSEFINA GUTART MAS
MONTSERRAT HERAS COROMINAS
CIRIL JIMENO MOLLET
ROSA MARIA MARCÉ RECASENS

Delegat de l'IEC: ÀNGEL MESSEGUER I PEYPOCH

Nombre de socis: 778

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

Per al curs 2018-2019, la Societat Catalana de Química (SCQ) va organitzar les activitats següents, que generalment es van portar a terme a la seu de l'IEC:

— 20 de setembre, Jornada sobre Nous Reptes en Química: «Nanovesícules i control integrat de plagues». La

Facultat de Ciències de la Universitat de Girona (UdG) va organitzar, amb la col·laboració de la SCQ, aquesta jornada per als estudiants de la Facultat de Ciències, amb l'objectiu de donar a conèixer alguns dels aspectes de la química tant des del punt de vista acadèmic com industrial.

— 15 de novembre, lliurament de diplomes de reconeixement de la SCQ als alumnes que han rebut el premi al millor treball de fi de grau del grau de química de la Universitat Rovira i Virgili, URV (curs 2017-2018).

— 19 i 20 de novembre, lliurament de diplomes de reconeixement de la SCQ als alumnes que han rebut el premi al millor treball de fi de grau de química, d'enginyeria química i d'enginyeria de materials de la Universitat de Barcelona, UB (curs 2017-2018).

— 12 de desembre, sessió commemorativa del Premi Nobel de Química 2018. En el transcurs de l'acte, Pere Clapés, de l'Institut de Química Avançada de Catalunya (IQAC) i expert en el camp de recerca del Premi Nobel de 2018, va pronunciar la conferència «Evolució dirigida: de C. Darwin a F. H. Arnold». Així mateix, es va fer un reconeixement a les persones doctorades en l'àmbit de la química durant el curs 2017-2018 a les universitats catalanes.

— 18 de desembre, XVIII Conferència Enric Casassas: «Els avenços en la mesura analítica». Aquesta edició es va organitzar conjuntament amb la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC i amb la Secció Departamental de Química Analítica del Departament d'Enginyeria Química i Química Analítica de la UB. Va comprendre tres ponències: «Synchrotron hyperspectral imaging and applications», per Frédéric Jamme, del sincrotró francès

SOLEIL; «Electroanàlisi al segle XXI. Reptes i perspectives més enllà dels elèctrodes de mercuri», de José Manuel Díaz Cruz, de la Secció Departamental de Química Analítica del Departament d'Enginyeria Química i Química Analítica de la UB, i «40 anys d'espectrometria de masses: de l'acoblament a la cromatografia de gasos a l'anàlisi directa», a càrrec de Maria Teresa Galcerán, de la mateixa Secció Departamental. Va tenir lloc a la seu del Departament d'Enginyeria Química i Química Analítica de la UB (Barcelona).

— 4 i 5 de febrer, 24a Conferència Fèlix Serratosa. Els ponents convidats d'aquesta edició van ser Víctor S. Martín, de la Universitat de La Laguna (Tenerife), amb «Exploring methodologies for the synthesis of natural heterocycles», i Brian M. Stoltz, de l'Institut Tecnològic de Califòrnia (Estats Units), que va impartir les ponències «Complex natural products as a driving force for discovery in organic chemistry» i «The total synthesis of complex alkaloids». Es va organitzar conjuntament amb la Reial Societat Espanyola de Química i se celebrà a l'Aula Enric Casassas de la Facultat de Química de la UB, el dia 4, i a l'Auditori del Centre de Recerca Matemàtica de la Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), el dia 5.

— 8, 9 i 30 d'abril, XII Jornades sobre Química Verda: «Elements químics en risc». La Facultat de Química de la

URV, amb el patrocini de la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible, l'Associació Empresarial Química de Tarragona i la SCQ, organitza aquestes jornades per a estudiants, a fi de promoure una pràctica de la química i altres activitats relacionades que faci valer els principis de sostenibilitat i el respecte pel medi ambient. En aquesta edició es van oferir activitats varies, com visites a empreses, una conferència sobre noves tecnologies i tallers sobre els elements químics en risc. Es van dur a terme en diferents espais de la Facultat de Química de la URV.

— 15 de maig, XXXI Debat de Química a l'IEC: «Celebrem l'Any Internacional de la Taula Periòdica (AITP 2019)». Jornada adreçada a professors de química i de l'àmbit de la ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtica, que en aquesta edició s'ha dedicat a l'Any Internacional de la Taula Periòdica (AITP 2019), que se celebra per commemorar el 150è aniversari del descobriment del sistema periòdic per Dmitri I. Mendeléiev. Va començar amb una xerrada dels químics responsables de les xarxes socials de l'AITP 2019, Pep Anton Vieta i Eduard Cremades, titulada «365 taules per a 365 dies. Celebrem el 2019 amb #1TPdia». A continuació, es va presentar, per mitjà d'una exposició, el projecte «Elements amb caps. Una taula periòdica per a experimentar», a càrrec de Marta Segura, cap dels departaments de Física i Quími-

ca de l'Escola Pia Nostra Senyora (Barcelona), i Josep M. Valls, responsable del Centre de Recursos Experimentals Pau Martí de la mateixa escola. A la mostra es van poder veure els components d'una taula periòdica real, que ajuden a entendre fàcilment conceptes abstractes com els elements. Tot seguit, es va obrir un debat amb els ponents i els participants a l'acte, titulat «Com pot contribuir l'Any Internacional de la Taula Periòdica a la divulgació i l'ensenyament de la química?» i moderat per Carles Bo, president de la SCQ. Finalment, es van lliurar els guardons de la 13a edició dels Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química.

— 5 de juny, IX Jornada Medi Ambient i Societat: «Pautes per a la gestió ambiental». Activitat coorganitzada amb Dones d'Avui.Cat, Aigües de Barcelona i el Departament de Química Ambiental de l'Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA) per a commemorar el Dia Mundial del Medi Ambient. Aquest curs s'emmarcà en la commemoració de l'establiment del sistema periòdic per Dmitri I. Mendeléiev fa cent cinquanta anys, i el programa s'estructurà en vuit ponències impartides per investigadores, a fi d'impulsar i visualitzar la tasca que fan i la recerca en què participen o que lideren: «Elles i la taula periòdica. Una llarga i poc reconeguda història» (Lourdes Mestres, Departament de Química Inorgànica i Orgànica de la UB), «Carboni,

solament sis electrons ($1s^2 2s^2 2p_x^1 2p_y^1$) essencial per a la vida i l'energia... i ara hem de disminuir la seva petjada. Per què?» (Belén Martrat, IDAEA), «Els gasos: l'essencial és invisible als ulls» (Marta Rodríguez, Carbuos Metálicos), «L'ozó: un gas amb efecte d'hivernacle que ens protegeix i contamina» (Cristina Carnero, IDAEA), «Subproductes halogenats de les desinfeccions (THMs, bromats, clorats)» (Marta Ganzer, Aigües de Barcelona), «Membranes químiques per a la determinació de metalls als nostres rius i fonts» (Claudia Fontàs, Departament de Química de la UdG), «La radioactivitat: preguntes i respostes» (Anna Rigol, Departament de Química Analítica de la UB) i «Retardants de flama bromats» (Marta Schuhmacher, Departament d'Enginyeria Química de la URV).

Any Internacional de la Taula Periòdica 2019

La 72a reunió de l'assemblea general de les Nacions Unides va proclamar, el 2019, Any Internacional de la Taula Periòdica dels Elements Químics. Aquesta celebració coincideix amb el 150è aniversari del descobriment del sistema periòdic per Dmitri I. Mendeléiev. Amb aquesta celebració es pretén, també, donar a conèixer el paper de la química en la recerca de solucions per a reptes mundials com el desenvolupament sostenible, el futur d'una energia neta, l'alimentació o la salut.

Catalunya té un sector químic potent i internacionalitzat, i és el pol químic més important del sud d'Europa. A més, combina l'impuls industrial amb una recerca i un desenvolupament d'avantguarda a les seves universitats i als seus centres de recerca. Des de la SCQ, juntament amb les entitats coorganitzadores, s'ha volgut aprofitar l'AITP 2019 per a donar a conèixer a la societat catalana la importància de la química en la nostra vida quotidiana. Per aquest motiu, s'han impulsat i organitzat activitats dirigides especialment a un públic infantil i juvenil per a atraure joves talents a la química, posant èmfasi en la incorporació de la dona a la ciència, i per a assegurar la propera generació de científics, enginyers i innovadors en aquest camp.

Per comunicar i difondre els actes i les activitats organitzats amb motiu de l'AITP 2019, la Societat ha creat el web *taulaperiodica.cat* i comptes a les xarxes socials de Twitter, Facebook i Instagram, que permeten dinamitzar aquesta celebració a Catalunya. El web també ofereix material educatiu per al professorat i articles de divulgació científica per a tots els públics.

A continuació, es detallen les activitats organitzades en el marc de l'AITP 2019 (els centres de recerca, universitats i entitats coorganitzadors, col·laboradors o que hi han donat suport, figuren al web <http://www.taulaperiodica.cat>):

— 30 de gener, roda de premsa per a presentar l'AITP 2019. Hi intervingueren Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Carles Bo, president de la Societat.

— 5 de febrer, acte inaugural de la celebració a Catalunya de l'AITP 2019. Va tenir lloc a la Sala Ovidi Montllor de l'Institut del Teatre (Barcelona) i va ser conduït per Anna May, vocal científica de la Junta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica. Presidí l'acte la consellera d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, Àngels Chacón, i hi participaren personalitats com Joandomènec Ros, president de l'IEC; Carles Bo, president de la SCQ, i Pilar Goya, presidenta de la Societat Europea de Química. Va comprendre la conferència «150 anys d'un descobriment científic cabdal: la taula periòdica», de la membre de l'IEC Pilar González Duarte, i la presentació de tres peces musicals seleccionades per a l'ocasió per Santiago Álvarez (catedràtic del Departament de Química Inorgànica i Orgànica de la UB) i interpretades pel quintet de corda de l'Orquestra Simfònica del Vallès.

— 8 de febrer, sessió de col·loquis al CosmoCaixa Barcelona. Va anar adreçada a alumnes de 4t d'ESO, batxillerat i cicles formatius, i se celebrà en el marc de la Biennial Ciutat i Ciència, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona. Es van oferir dos col·loquis: «Emmagatzemar energia. Molt més que carregar el mòbil», amb Pedro Gómez-Romero (Institut Ca-

talà de Nanociència i Nanotecnologia), Gonzalo Guirado (UAB), Jordi Llorca (IEC) i Rosa Palacín (Institut de Ciència de Materials de Barcelona), i «Química i salut. La química és la resposta», amb Ernest Giralt (Institut de Recerca Biomèdica), Olga López (IQAC) i José Ignacio Borrell (IQS).

— 9 de febrer, sessió *Ordre i llenguatge a la taula periòdica. Dues aproximacions a la icona química més coneguda*. Va constar de les ponències «L'ordre és una fantasia», de la youtubera Deborah Garcia Bello, i «L'abecedari de la taula periòdica», del professor i divulgador Claudi Mans. Es va dur a terme al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona en el marc de la Biennial Ciutat i Ciència.

— 26 d'abril, sessió de col·loquis al CaixaForum Girona. Va anar dirigida a alumnes de 4t d'ESO, batxillerat i cicles formatius, i va comprendre els col·loquis «Aigua sense química?», amb Damià Barceló (director de l'Institut Català de Recerca de l'Aigua) i Jesús Colprim (degà de la Facultat de Ciències de la UdG), i «Intel·ligència artificial i química», amb Beatriz López (investigadora en intel·ligència artificial), Alfons Nonell (fundador de MindTheByte), Sílvia Simon (investigadora de l'Institut de Química Computacional i Catàlisi de la UdG, IQCC), Guillem Casadevall (estudiant de doctorat al grup de recerca COMPBIOLAB de l'IQCC) i Alexandra Popartan (estudi-

ant de doctorat industrial al Laboratori LEQUIA de la UdG).

— Espectacle *Clowntífics, la química més pallassa*. Espectacle per a infants a partir de 4 anys, on el protagonisme recau en el públic, que ha d'aplicar el mètode científic per a resoldre reptes científics. Es va oferir al CaixaForum de Girona (27 d'abril), al de Tarragona (4 de maig) i al de Lleida (18 de maig).

— 3 de maig, sessió de col·loquis al CaixaForum Tarragona. Va anar dirigida a alumnes del segon cicle d'ESO, de batxillerat i de cicles formatius, i va comprendre els col·loquis «Els secrets de la taula periòdica», amb Carme Aguilar (URV), José Ramón Galán (Institut Català d'Investigació Química, ICIQ), Anna M. Masdeu (URV) i Mar Reguero (URV), i «Química i energia del futur», amb Francesc Castells (URV), Francesc Díaz (URV), Julio Lloret (ICIQ) i Elisabet Romero (ICIQ).

— 17 de maig, sessió al CaixaForum Lleida. Va anar dirigida a estudiants de quart d'ESO, batxillerat i cicles formatius, i va constar de dos col·loquis amb científics de la UdL: «Com ajuda la química a millorar el medi ambient?», amb Josep Galceran, Enrique Cequier, Antoni Rius i Lluís Martin, i «Els compostos químics en alimentació i salut», amb Mercè Balcells, Olga Martín, Ramon Canela i Albert Sorribas. També va comprendre el Taller d'Esferificacions: «Com fer fideus o caviar de suc de fruita», que

impertí Gemma Villorbina, del Centre de Desenvolupaments Biotecnològics i Agroalimentaris.

— 23 de juliol, presentació de la segona edició del llibre *La relació entre les propietats dels elements i llur pes atòmic*, de Dmitri I. Mendeliev. La benvinguda va anar a càrrec de Pere Regull, director general de l'Institut Químic de Sarrià (IQS), i seguidament Carles Bo, president de la SCQ, va presentar la reedició del llibre i el professor emèrit de l'IQS Lluís Victori va oferir la ponència «Mendeliev i l'origen de la taula periòdica dels elements químics». Per acabar, Consol Blanch i Pere Grapí, editors de la col·lecció «Clàssics de la Química», en la qual s'ha publicat l'obra, van fer una introducció a aquesta edició de l'obra. Va tenir lloc a la seu de l'IQS (Barcelona).

EuCheMS (Associació Europea de Ciències Químiques i Moleculars)

La SCQ és societat membre de l'EuCheMS des del mes de gener de 2008.

Premis

Premi de la Societat Catalana de Química (per a estudiants)

Premi instituit el 1962 i ofert a un treball de fi de grau del grau de química realitzat per alumnes d'universitats de terres de llengua catalana. En la 56a convocatòria, inclosa en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Premi s'atorgà a Carlota Òdena per «Accés a

nous complexos tipus (Cat)[Cu(CF₃)₂]. El lliurament es va fer en la cerimònia dels Premis Sant Jordi 2019, el 30 d'abril, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut.

Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química
Premis fundats l'any 2007 i oferts a treballs de recerca de batxillerat en què la química té un pes important. En la 13a convocatòria, el primer premi es va atorgar *ex aequo* als treballs «Aprofitament nutricional de l'ordi: elaboració d'un aliment funcional a partir de farines enriquides en compostos bioactius», de Mirana Eid, i «Estudi a fons de les aigües del riu Llobregat», de Clara Moreno. Així mateix, es va concedir un accèssit a «La fruita, com més àcida, millor?», d'Estel Ezquerria, i «La contaminació d'aqüífers: i si els bacteris fossin la solució?», de Bertha Guillamon i Blanca Vila, a més de sis

mencions honorífiques. També es van oferir als alumnes finalistes estades científiques de dues setmanes amb grups de recerca del nostre país. El lliurament va tenir lloc el 15 de maig a la Sala Prat de la Riba de l'IEC en el marc del XXXI Debat de Química a l'IEC.

Publicacions

Educació Química, núm. 23: 2017 (ed.: 2018); núm. 24: 2018 (ed.: 2019).
MENDELÉIEV, Dmitri Ivànovitx. *La relació entre les propietats dels elements i llur pes atòmic*. Traducció de Josep M. Llinàs i Lluís Victori; introducció i comentaris de Lluís Victori; revisió i presentació de la segona edició de Consol Blanch, Pere Grapí i Jordi Abellà (2a ed.: 2019). (Clàssics de la Química; 2)
Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 17 (2018).

Societat Catalana de Matemàtiques

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 7 de febrer de 2019

Presidència:	XAVIER JARQUE I RIBERA
Vicepresidència:	ENRIC VENTURA CAPELL
Vicepresidència adjunta:	IOLANDA GUEVARA CASANOVA
Secretaria:	ALBERT RUIZ CIRERA
Tresoreria:	NATÀLIA CASTELLANA VILA
Vocalia de publicacions:	ALBERT AVINYÓ ANDRÉS
Vocalies:	MARTA BERINI LÓPEZ-LARA NÚRIA FAGELLA RABIONET JOSEP GRANÉ MANLLEU ALBERTO HERRERO IZQUIERDO CARLES ROMERO CHESA MANEL UDINA ABELLÓ

A partir del 7 de febrer de 2019

Presidència:	DOLORS HERBERA I ESPINAL
Vicepresidència:	JOSEP VIVES SANTA-EULÀLIA
Vicepresidència adjunta:	ABRAHAM DE LA FUENTE PÉREZ
Secretaria:	IMMA BALDOMÀ BARRACA
Tresoreria:	ALBERT GRANADOS CORSELLAS
Vocalia d'empresa:	ALEIX RUIZ DE LA VILLA
Vocalia de publicacions:	MONSERRAT ALSINA AUBACH
Vocalies:	NÚRIA FAGELLA RABIONET JOSEP GRANÉ MANLLEU MIREIA LÓPEZ BELTRAN MANEL UDINA ABELLÓ

Comitè Científic:	TOMÁS ALARCÓN COR ÀLEX ARENAS MORENO CARLES CASACUBERTA VERGÉS LUIS VÍCTOR DIEULEFAIT
-------------------	--

ANTONI GUILLAMON GRABOLOSÀ
TERE MARTÍNEZ SEARA
ARTUR NICOLAU NÓS
JOAQUIM ORTEGA CERDÀ
JOAN PORTI PIQUÉ
MARTA SANZ-SOLÉ
JOAN SOLÀ-MORALES RUBIÓ
ENRIC VENTURA CAPELL

Comitè de Publicacions:

ALBERT AVINYÓ ANDRÉS
MONTserrat ALSINA AUBACH
ROSA CAMPS CAMPRUBÍ
NÚRIA FAGELLA RABIONET
ANTONI GUILLAMON GRABOLOSÀ
PERE PASCUAL GAINZA
ENRIC VENTURA CAPELL

Corresponding member EMS-SCM: MARTÍ LAHOZ VILALTA

Delegada de l'IEC:

PILAR BAYER I ISANT

Nombre de socis:

729

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

Les activitats organitzades per la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM) durant el curs 2018-2019, generalment portades a terme a la seu de l'IEC, van ser les següents:

Inauguració del curs

El curs es va inaugurar el 29 de novembre amb la lliçó «Hyperbolic geometry: Where

battered gems retain their full beauty», impartida per Martin Robert Bridson, president del Clay Mathematics Institute.

Jornades

— 11-14 de setembre, V Trobada de les Societats Txeca, Eslovena, Austríaca, Eslovaca i Catalana de Matemàtiques (CSASC 2018). Congrés biennal coorga-

nitzat amb aquestes altres quatre societats matemàtiques a fi d'establir o consolidar relacions. La cinquena edició es va celebrar a la Facultat d'Enginyeria Civil de la Universitat Eslovaca de Tecnologia (Bratislava) i, com és habitual, va constar de diverses conferències plenàries i de sessions temàtiques més específiques.

— 28 i 29 de setembre, XV Jornada d'Educació Matemàtica: «Connec-tant amb les matemàtiques». Activitat organitzada conjuntament amb la Societat Balear de Matemàtiques SBM Xeix, la Societat d'Educació Matemàtica de la Comunitat Valenciana Al-Khwarizmi i la Federació d'Entitats d'Ensenyants de Matemàtiques de Catalunya (FEEMCAT), que aplegà un bon nombre de docents de matemàtiques de totes les etapes educatives (d'infantil a la universitat) a l'edifici Jovellanos del Campus de la Universitat de les Illes Balears (Palma). En la segona jornada es va lliurar el Premi Maria Antònia Canals, en reconeixement a les experiències innovadores d'educació matemàtica realitzades a qualsevol nivell educatiu. Els guardonats van ser Ana Cerezo, Cecilia Calvo i David Barba, per la seva contribució a l'educació matemàtica des de primària fins a batxillerat materialitzada en el seu blog *PuntMat*.

— 10 d'octubre, 3a Jornada de Sistemes Dinàmics a Catalunya. Activitat que té per objecte consolidar les relacions entre els diferents grups de recerca de

Catalunya i impulsar les col·laboracions científiques entre els seus membres. En l'edició d'aquest curs es van oferir les ponències «Solar sailing», de Gerard Gómez (Universitat de Barcelona, UB); «The problem of inverted elements when simulating deformable objects», per Toni Susín (Universitat Politècnica de Catalunya, UPC), i «Unfolding of resonant saddles and the dulac time», pronunciada per Jordi Villadelprat (Universitat Rovira i Virgili, URV).

— 15 d'octubre, presentació del llibre *Història de la matemàtica: Grècia IIa (els 'Elements' d'Euclides: llibres I, II, III, IV, V i VI)*. Es va organitzar conjuntament amb la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC (SECCT) i hi van intervenir Josep Pla, autor de l'obra; Xavier Jarque, president de la SCM; Joan Antoni Solans, president de la SECCT, i David Serrat, secretari científic de l'IEC.

— 14 de febrer, celebració del Dia Internacional de les Dones i les Nenes en la Ciència. En el marc del Dia Internacional de les Dones i les Nenes en la Ciència (11 de febrer), es va organitzar aquesta jornada conjuntament amb la Barcelona Graduate School of Mathematics, duta a terme en català, castellà i anglès, i adreçada especialment a estudiants dels darrers anys d'ESO i batxillerat. El programa va incloure activitats vàries, com conferències, taules rodones i tallers, orientades a fer més visible la feina de les dones en la recerca en matemàtiques.

*Proves i concursos per a secundària
i batxillerat*

XII Olitele

Concurs telemàtic individual de resolució de problemes adreçat a estudiants de batxillerat o de cicles formatius de formació professional —excepcionalment, també hi poden participar alumnes d'ESO. Premiat: <http://www.cangur.org/telematics/12olitele/>.

Problemes a l'esprint

Activitat de resolució de problemes matemàtics en línia per equips de centre, convocada conjuntament amb la FEEMCAT i el Centre de Recursos per Ensenyar i Aprendre Matemàtiques. Els equips de 3r i 4t d'ESO van fer la prova els dies 12 i 13 de desembre; els de 5è i 6è d'EP, el 6 de febrer, i els de 1r i 2n d'ESO, el 20 de febrer. L'acte de cloenda es va celebrar el 3 d'abril al Museu de Matemàtiques de Catalunya (Cornellà de Llobregat).

55a Olimpíada Matemàtica Espanyola

Els dies 14 i 15 de desembre es va celebrar la fase catalana de la 55a Olimpíada Matemàtica, emmarcada en la 60a Olimpíada Matemàtica Internacional. El tribunal qualificador va estar integrat per Agustí Reventós, Luis Javier Ibáñez i Óscar Rivero.

A fi d'impulsar i millorar la participació, la SCM ha coordinat sessions de preparació impartides al llarg del curs en diverses poblacions de Catalunya i organitzades per diversos instituts o universi-

tats. En alguns casos, aquestes sessions continuen després de la celebració de l'Olimpíada. Els centres on es van organitzar les sessions van ser: Universitat de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Girona, Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Lleida i Institut Màrius Torres.

VI Copa Cangur

El 7 de març es va celebrar, al Tecnocampus Mataró-Maresme, la final de la VI Copa Cangur, consistent a resoldre problemes per equips de centre.

XXIV Prova Cangur

La 24a edició de la Prova Cangur, convocada per la Societat en el marc de l'organització internacional Kangourou sans Frontières, va tenir lloc el 21 de març en centenars de seus repartides pel territori, entre les quals l'IEC. Hi van participar més de 120.000 estudiants de tot Catalunya, des de cinquè de primària fins a segon de batxillerat. La prova consta de trenta reptes matemàtics de resposta tancada per als alumnes de secundària i vint per als alumnes del cicle superior de primària. Els premis es van lliurar al Teatre Poliorama el 27 de maig.

XV Concurs de relats Cangur de contingut relacionat amb el món de les matemàtiques

Concurs de relats de tema relacionat amb

les matemàtiques, dirigit a alumnes dels darrers cursos de secundària.

9a Marató de Problemes

Concurs telemàtic individual de llarga durada, amb característiques semblants a l'Olitele però destinat a alumnes de tercer i quart d'ESO. Es convoca conjuntament amb la FEEMCAT i amb el CE-SIRE-CREAMAT. Premis: <http://cangur.org/marato/2019/>.

Altres activitats per a secundària i batxillerat

Bojos per les matemàtiques

Curs coorganitzat amb la FEEMCAT per a fomentar l'entusiasme per les matemàtiques entre els estudiants de primer de batxillerat de la modalitat de ciències i tecnologia. La darrera edició es va programar entre el 12 de gener i el 23 de novembre de 2019 i constà de 22 sessions dedicades a qüestions com les seccions còniques, la matemàtica industrial, les fractals geomètriques o la bioestadística. Com és habitual, s'impartí els dissabtes al matí en espais de les diferents universitats catalanes amb ensenyaments de graus relacionats amb les matemàtiques.

Estalimat

Projecte que té per objectiu detectar, orientar i estimular d'una manera continuada, al llarg de dos cursos, el talent matemàtic excepcional. A Catalunya és

coorganitzat per la SCM i la FEEMCAT, i consisteix a oferir una orientació cada cap de setmana durant tres hores a un grup de 25 estudiants d'entre 12 i 13 anys. En cada sessió, professors del projecte guien els alumnes, mitjançant la resolució de problemes, perquè desenvolupin la capacitat creativa i enforteixin les habilitats de raonament.

Relacions institucionals

— Organització de la reunió del Comitè Executiu de la Societat Europea de Matemàtiques (IEC, 9-11 de novembre).

— Participació d'Abraham de la Fuente i Jordi Deulofeu, de la SCM, al Seminario sobre la Evaluación de Bachillerato para el Acceso a la Universidad (EBAU) en las Asignaturas de Matemáticas, organitzat per la Comissió d'Educació del Comitè Espanyol de Matemàtiques (CEMAT), organisme que representa l'Estat espanyol a la Unió Matemàtica Internacional, del qual Dolors Herbera, presidenta de la SCM, és secretària (Castro Urdiales, Cantàbria, 8-10 de març).

— Participació en la reunió del Patronat de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer (IEC, 19 de març).

— Participació en la Trobada de Presidents de la Societat Europea de Matemàtiques (Universitat Tècnica de Berlín, 23 i 24 de març).

— Assistència a la presentació de l'estudi *El impacto socioeconómico de las matemáticas en España*, realitzat per la

consultora Asesores Financieros Internacionales (Barrabés Growth Space, Madrid, 10 d'abril).

— Participació en les reunions del Comitè Executiu i del Consell General del CEMAT (Facultat de Matemàtiques de la Universitat Complutense de Madrid, 24 de maig).

— Participació en la reunió de l'assemblea general del Centre Internacional de Matemàtiques Pures i Aplicades (Universitat de París V, 28 de juny).

— Participació institucional al 9è Congrés Internacional de Matemàtiques Industrials i Aplicades, formant part de la representació del CEMAT. Es van fer activitats de promoció de la SCM i de relacions amb altres societats i entitats (Campus de Blasco Ibáñez de la Universitat de València, 17-18 de juliol).

Concessió de fons de promoció d'activitats

- Planter sondeigs i experiments
- Trobades de Geometria Computacional
- Barcelona Analysis Conference 2019
- Follow Up IRTACTA
- Les matemàtiques i la vida en STEAM
- Jornada d'Investigadors Predoctorals Interdisciplinària (JIPI)

Presència als mitjans de comunicació

- Web: <https://scm.iec.cat>.
- Twitter: <https://twitter.com/soccatmat>.
- Televisió: les publicacions de la SCM han estat emprades per a ambientar *Foodie*

Love, una nova sèrie de vuit capítols dirigida per Isabel Coixet i produïda per al canal HBO. Així mateix, la Societat va col·laborar amb el programa de llibres *Página Dos* (La2 de RTVE), per a elaborar un reportatge sobre assajos de matemàtiques que s'emeté el 4 de juny.

Premis

Es van convocar els premis que es detallen a continuació, inclosos en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i lliurats públicament el 30 d'abril de 2019 a la Sala Prat de la Riba de l'Institut, en el marc dels Premis Sant Jordi:

Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques (per a estudiants)

Premi fundat el 1962 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre matemàtiques. En la 56a convocatòria, es va atorgar a Robert Cardona per «Singular symplectic manifolds and integrable Systems», i es va concedir un accèssit a Clara Cufí per «The parameterization method for invariant curves associated to parabolic points».

Premi Emmy Noether de la Societat Catalana de Matemàtiques

Premi instituit l'any 2016, que s'ofereix als millors treballs de fi de grau de matemàtiques per a incentivar l'alumnat en l'elaboració de treballs de més nivell o a millorar-ne la presentació. En la 3a con-

vocatòria, es va atorgar *ex aequo* a Abel Hernández per «Renormalization in complex Dynamics» i a Eduard Vilalta per «Teoria K per C^* -àlgebres. La successió exacta cíclica de sis termes». Així mateix, es va concedir una menció honorífica a Sergi Burniol per «Càlcul del grup de Selmer en famílies de corbes el·líptiques».

Premi Albert Dou de la Societat Catalana de Matemàtiques

Premi instituït el 2010 i ofert a un treball que contribueixi a fer visible la importància de la matemàtica en el nostre món, a transmetre el coneixement matemàtic a un públic més ampli que el dels especialistes i a promoure tot el que pugui ajudar

a l'extensió del prestigi de la matemàtica en la nostra societat. En la 5a convocatòria, es va atorgar a Jaume Coll per «Políedres i papiroflèxia modular».

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, vol. 33, núm. 2 (2018); vol. 34, núm. 1 (2019).

Noubiaix, núm. 42 (juny 2018); núm. 43 (desembre 2018).

Reports@SCM [en línia], vol. 4, núm. 1 (2018).

SCM/Notícies, núm. 44 (desembre 2018); núm. 45 (juliol 2019).

XXIII Cangur de la SCM 2018: Enunciats i solucions.

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació: 1935

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JOSEP OLIVERAS I SAMITIER
Vicepresidència:	JESÚS BURGUEÑO RIVERO
Tresoreria:	ALBERT PÈLACHS MAÑOSA (fins al 12.6.2019) MARIÀNGELS TRÈMOLS GIRONELL (a partir del 12.6.2019)
Secretaria:	RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA
Vocalia:	ANTÒNIA CASELLAS PUIGDEMASA (a partir del 12.6.2019) JOAQUIM FARGUELL PÉREZ JAUME FONT GAROLERA MERITXELL GISBERT TRAVERIA ANNA ORTIZ GUTART DAVID PAVÓN GAMERO JORDI RAMONEDA CIVIL JORDI ROYO CLIMENT MARIÀNGELS TRÈMOLS GIRONELL (fins al 12.6.2019)
Delegat de l'IEC:	ORIOL NELLO I COLOM
Nombre de socis:	474

Activitats

A continuació, es detallen les activitats organitzades per la Societat Catalana de Geografia (SCG) al llarg del curs 2018-2019, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Conferències

— 3 d'octubre: «Ciutadania i drets en una nova era. Barcelona, metròpolis i Catalu-

nya», impartida per Jordi Borja (director de l'Àrea de Gestió de la Ciutat i Urbanisme de la Universitat Oberta de Catalunya).

— 8 i 15 d'octubre: *Bicentenari de Marx a l'Institut d'Estudis Catalans*. Cicle organitzat amb la Societat Catalana d'Economia, l'Associació Catalana de Sociologia (ACS), la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL), la Societat Catalana

d'Estudis Històrics i la Societat Catalana de Comunicació, amb la col·laboració de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. En la primera jornada van intervenir Joaquim Sempere (ACS), amb «Metabolisme social a Marx»; Marina Subirats (ACS), amb «Les classes socials d'avui», i Joan González (SCFIL), amb «La concepció marxista dels diners, en vista dels nous enfocaments d'ontologia dels objectes socials: una anàlisi crítica». En la darrera jornada, els ponents van ser Jaume Guillaumet (SCC), amb «Els periodismes de Karl Marx»; Núria Benach (SCG), amb «Karl Marx i la geografia», i Simon Mohun (Universitat Queen Mary de Londres), amb «A celebration of the labour theory of value».

— 25 d'octubre: «Els espais VAT (valor afegit al territori). Una aproximació a la base de dades d'espais abandonats i degradats de Catalunya», a càrrec de Marc Vila i Marta Serra, membres de l'equip que ha elaborat un projecte per a inventariar els espais VAT a Catalunya. Aquesta sessió complementà la sortida d'estudi del 27 d'octubre al balneari de la Puda i a la colònia Can Bros, entre altres espais.

— 18 de desembre: «Ansietats i imaginacions cartogràfiques urbanes: el mapa com a eina crítica», pronunciada per Núria Font (professora del Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona, UB).

— 11 de febrer: «Dinámicas macroregionales en el Mediterráneo occiden-

tal: hacia una cooperación territorial renovada», per Thomas Perrin (professor de planificació urbana de la Universitat de Lilla, França).

— 26 de març: «Turistes, residents i consum d'aigua: com es gestiona a les Illes Balears?», impartida per Celso Garcia (professor del Departament de Geografia de la Universitat de les Illes Balears).

— 11 d'abril: «Barcelona al cinema. On és l'ànima del porc després de la seva matança?», impartida pel geògraf i enginyer industrial Juan Manuel García Ferrer.

— 15 de maig: «La transformació recent dels espais urbanofluvials com a objecte d'estudi geogràfic», per Albert Santasusagna (investigador i professor al Departament de Geografia de la UB).

— 12 de juny: «¿Soberanía alimentaria, neoliberalismo o un estado clientelar? El desarrollo desigual en la regulación de los sistemas agroalimentarios en el Caribe», de Marion Werner (professora de geografia a la Universitat de Buffalo, Estats Units).

Sortides d'estudi

— 20 d'octubre: Baix Ter i visita de l'exposició «La cartografia de la Col·lecció Mascort. Escenes de la història», a la Casa Galibern, seu de la Fundació Mascort (Torroella de Montgrí, Baix Empordà). La sortida anà a càrrec de David Pavon (professor de geografia de la Universitat

de Girona, UdG) i Xavier Quintana (professor d'ecologia aquàtica a la UdG), i, les explicacions de l'exposició, a càrrec d'Inés Padrosa (comissària) i Ramon Mascort (president de la Fundació Mascort).

— 27 d'octubre: *Espais de valor afegit al territori (VAT)*, amb els socis Laia Mojica i José Ruiz Jiménez. Va comprendre visites al balneari de la Puda (Esparreguera), la colònia Can Bros (Martorell), les piscines de Castellnou (Rubí) i el molí d'en Mornau (Sabadell).

— 19 de gener i 23 de març: sortida matinal a la Barceloneta i a part del seu front portuari, amb Mercè Tatjer (catedràtica de didàctica de les ciències socials a la UB).

— 15 de març: visita a l'exposició «Metròpolis de ciutats. Repensar l'urbanisme metropolità», a l'antiga fàbrica Ca l'Alier del Poblenou de Barcelona, organitzada per l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

— 15-22 d'abril: viatge de Setmana Santa a Xipre.

— 27 d'abril: *Reus*, amb Carme Miralles (directora del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, UAB).

— 14 i 15 de juny: *La Tinença de Benifassà* (Baix Maestrat).

Presentacions de llibres

— 6 de novembre: *Conflicte entre el paisatge i l'energia eòlica. El cas de les comarques meridionals de Catalunya*, de

Sergi Saladié. Va presentar l'obra Maria Herrero, geògrafa dels Serveis d'Equipaments, Infraestructures Urbanes i Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona.

— 19 de novembre: *Mallorca: el sud i sud-est (municipis de Lluçmajor, Campos, Ses Salines, Santanyí, Felanitx i Manacor)*, de Vicenç M. Rosselló i Verger. A més de l'autor, hi van intervenir Joandomènec Ros, president de l'IEC; Fanny Tur, presidenta de l'Institut d'Estudis Baleàrics, i Josep Oliveras, president de la SCG.

— 20 de novembre: *La cartografia de la Colección Mascort. Escenas de la historia*, d'Inés Padrosa. Va anar a càrrec de M. Carme Montaner, directora de la Cartoteca de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya; Ramon Mascort, president de la Fundació Mascort, i l'autora.

— 24 de gener: *Paisatges després de la batalla. Geografies de la crisi immobiliària*. Van presentar el llibre Josep Oliveras, president de la SCG, i els autors, Aaron Gutiérrez i Antoni Domènech, professor i becari de doctorat, respectivament, de la Universitat Rovira i Virgili (URV).

— 20 de març: *Balnearios, verano, literatura. Agua y salud en la España contemporánea*. L'acte de presentació d'aquesta obra col·lectiva, coorganitzat amb la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (SCHCT), va ser

a càrrec d'Horacio Capel, catedràtic emèrit de geografia humana de la UB; Alfons Zarzoso, president de la SCHCT, i els coordinadors del llibre, Joaquim M. Puigvert i Narcís Figueras.

— 28 de maig: *Azares y decisiones. Recuerdos personales*, d'Horacio Capel. Hi van intervenir l'autor; Josep Oliveras, president de la SCG; Francesc Nadal, catedràtic de geografia humana de la UB, i Rafael Giménez, secretari de la SCG.

Formació

— 17 i 18 de novembre: seminari *Les comarques de l'Alcoià i el Comtat: geografia i cultura*. Es va organitzar en col·laboració amb la Delegació de l'IEC a Alacant i amb la Universitat d'Alacant, i es portà a terme al Campus d'Alcoi d'aquesta universitat.

— 19 i 26 de març: curs d'iniciació al tractament de la informació geogràfica i a l'elaboració de mapes Quantum GIS, impartit per Meritxell Gisbert (vocal de la Junta Directiva de la SCG) a l'edifici del Rectorat de la Universitat de Lleida (UdL).

Jornades i debats

— 7 de març: sessió *Dones, geografia i acadèmia*. Activitat organitzada amb la col·laboració de l'Associació de Geògrafs Espanyols per a commemorar el Dia Internacional de les Dones, en què Joos Droogleever va explicar la seva experièn-

cia com a professora a la Universitat d'Amsterdam (Països Baixos) i vicepresidenta de la Unió Geogràfica Internacional (UGI), i la membre de l'IEC i expresidenta de la SCG, Maria Dolors Garcia Ramon, va presentar el llibre *Maria Dolors Garcia-Ramon. Geografía y género, disidencia e innovación*, juntament amb Abel Albet (editor) i Rosa Cerarols (professora a la Universitat Pompeu Fabra).

— 20 de març: jornada sobre turisme urbà i desenvolupament local, dirigida especialment a directius, secretaris, interventors i personal tècnic de l'Administració local. Per mitjà de cinc ponències i una taula rodona, diversos experts van fer un repàs del paper dels esdeveniments de turisme i de lleure com a instruments per a dissenyar polítiques urbanes de desenvolupament local i per a oferir vies que afavoreixin dinàmiques socials i contribueixin a millorar la qualitat de vida de la comunitat local i comarcal. Es va organitzar conjuntament amb la Diputació de Barcelona i tingué lloc al Palau de Maricel (Sitges).

— 4 d'abril: sessió *Una aventura intel·lectual*. Acte en record del geògraf Tomàs Vidal Bendito (Maó, 1941 - Palma, 2019), en què, entre altres personalitats, intervingué el president de la SCG, Josep Oliveras. Es va celebrar a l'Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la UB.

— 5 d'abril: Nit de la Geografia, celebrada en el marc de la GeoNight / Nuit

de la Géographie, que promouen el Comitè Nacional Francès de Geografia i l'EUGEO (Associació Europea de Societats de Geografia), en col·laboració amb el Col·legi de Geògrafs. Va consistir en diverses activitats lúdiques per tot el territori, com és ara rutes en bicicleta per Barcelona i per Tarragona per a recórrer diferents espais de les ciutats i animar el debat sobre el paper de la geografia professional en espais urbans, o una ascensió al Montmaneu (Lleida).

— 24 d'abril: taula rodona «La geografia als estudis de grau de les universitats catalanes». Hi van intervenir els estudiants Aina Cornellà (UB), Edgar Bustamante (URV), Gerard Porras (UdL), Jana Clarà (UAB) i Nil Sicart (UdG), que explicaren què els va motivar a estudiar geografia, què pensen dels plans d'estudi dels graus que estudien, què valoren més d'aquests estudis, què hi canviarien o millorarien i quines són les seves expectatives de futur. Va ser moderada per Anna Ortiz, vocal de la Junta de la SCG.

Difusió a la xarxa i recerca

La SCG manté tres webs actius: Obrador obert (<http://scg.iec.cat>), Eines i recursos per a l'ensenyament de la geografia (<http://ensenyament-geografia.espais.iec.cat>) i L'àgora de la geografia (<http://agora-geografia.espais.iec.cat>). Així mateix, té comptes a les xarxes socials de Twitter, amb 2.045 seguidors; Facebook, amb 1.070, i Instagram, amb 581.

La revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia* ha estat inclosa a la Red Iberoamericana de Innovación y Conocimiento Científico (REDIB) i s'ha participat en la creació d'un portal a Internet de revistes ibèriques de temàtica geogràfica. Així mateix, s'ha completat la digitalització dels llibres publicats entre 1953 i 1981 (exceptuant-ne les coedicions), que sumen deu volums i estan disponibles al Portal de Publicacions de l'IEC.

Pel que fa a la recerca, s'ha avançat positivament en el projecte finançat per l'IEC «La geografia a Catalunya vista des de la Societat Catalana de Geografia» (presentat per Maria Dolors Garcia Ramon com a ponent, i amb Enric Bertran com a investigador principal).

Col·laboracions i adhesions

— La Societat, membre de ple dret de l'EUGEO i del Comitè Espanyol de la UGI, ha participat al 7è Congrés de l'EUGEO i a la seva l'assemblea general, celebrats a Galway (Irlanda) del 15 al 18 de maig. També ha participat en les reunions preparatòries del Congrés de la UGI, que tindrà lloc a Istanbul el 2020, convocades pel Comitè Espanyol a Madrid.

— Participació, juntament amb els departaments de geografia de les universitats públiques catalanes, a la Taula de la Geografia, iniciativa per a divulgar l'ensenyament i els resultats de la recerca

en geografia a Catalunya que impulsa l'EspaiGeo.

— La Junta Directiva s'ha afegit a la sol·licitud d'atorgament, a títol pòstum, de la medalla d'honor de la Universitat d'Oviedo a Francisco Quirós, catedràtic jubilat d'aquesta universitat que traspassà l'1 de juny de 2018.

— Participació en les activitats del Grup d'entitats promotores de la Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya.

— El 18 de desembre, alguns dels membres de la Junta Directiva es van reunir amb el coordinador de la matèria de geografia de les proves d'accés a la universitat.

— La Junta Directiva ha donat suport a la presentació del projecte KnowCap a la convocatòria H2020 Marie Skłodowska-Curie Actions ITN-2019. Aquest projecte està liderat des de la Universitat de Berlín, amb la participació de la UdG, i té per objectiu atorgar beques de doctorat a estudiants de les universitats participants perquè investiguin el «coneixement poderós de la geografia».

— La Junta Directiva ha enviat una carta al president de la Diputació de Girona per a transmetre el suport de la SCG a la seva candidatura davant la UNESCO per a la declaració de la Costa Brava com a reserva de la biosfera.

Premis

Premi Joan Palau Vera de Geografia

(per a estudiants)

Va quedar desert.

Premi Lluís Casassas i Simó

(per a estudiants)

Premi que s'ofereix a treballs d'iniciació a la recerca en el domini de la geografia. En la 24a convocatòria, inclosa en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, es va atorgar a William Morales per «Estudis d'inundabilitat d'àmbit local a partir d'un vol de dron. El cas del Còrrec dels Lladres al municipi de Garriguella (Alt Empordà)». Així mateix, van rebre una menció honorífica Dafne Saldaña, per «El pati de l'escola en igualtat. Diagnòstic i intervenció de gènere a l'espai d'esbarjo», i Àngels Pérez, per «Centres urbans: ús de l'espai públic obert i activitat comercial». El Premi es va lliurar el 30 d'abril de 2019 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, en el marc dels Premis Sant Jordi.

Publicacions

DOMÈNECH, Antoni; GUTIÉRREZ, Aaron.

Paisatges després de la batalla: Geografies de la crisi immobiliària. Barcelona, 2018.

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 86 (desembre 2018).

Societat Catalana d'Estudis Històrics

Any de fundació: 1946

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 30 d'octubre de 2018

Presidència: JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ
Vicepresidència i tresoreria: ALFRED PÉREZ BASTARDAS
Secretaria: SANTIAGO IZQUIERDO BALLESTER
Responsable del Butlletí: MARTA PREVOSTI I MONCLÚS
Vocalia: ANTONI DALMAU RIBALTA (història del
moviment social i del moviment obrer)
JOSEP M. FIGUERES ARTIGUES
ANTONI IGLESIAS FONSECA (paleografia i diplomàtica)
TÜNDE MIKES (història moderna)
MERCÈ MORALES MONTOYA
JOAQUIM NADAL FARRERAS (història moderna
i contemporània)
JOSEP M. ROIG ROSICH (història contemporània)

A partir del 30 d'octubre de 2018

Presidència: JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ
Vicepresidència: ALFRED PÉREZ BASTARDAS
Secretaria: SANTIAGO IZQUIERDO BALLESTER
Tresoreria: ANTONI DALMAU RIBALTA
Responsables del Butlletí: MERCÈ MORALES MONTOYA
MARTA PREVOSTI I MONCLÚS
Vocalia: JOSEP M. FIGUERES ARTIGUES
TÜNDE MIKES
JOAQUIM NADAL FARRERAS
JOSEP M. ROIG ROSICH
Consell Científic: MONTSERRAT DUCH PLANA
ANTONI IGLESIAS FONSECA
JORDI MALUQUER DE MOTES
JOSEP LLUÍS MARTÍN BERBOIS

Delegat de l'IEC:	ALBERT BALCELLS I GONZÁLEZ (fins al 17.1.2019) JOSEP MARIA SALRACH I MARÉS (a partir del 17.1.2019)
Nombre de socis:	232

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana d'Estudis Històrics (SCEH) va organitzar les activitats següents, que en general es van portar a terme a la seu de l'IEC:

— 26 de setembre, homenatge a Josep Fontana i Làzaro (1931-2018). El curs es va inaugurar amb aquesta jornada d'homenatge a l'historiador Josep Fontana, que presidiren Joandomènec Ros, president de l'IEC, i Pere Aragonès, vicepresident de la Generalitat. Hi van intervenir el president de la SCEH, Jaume Sobrequés; Joaquim Albareda, catedràtic d'història moderna a la Universitat Pompeu Fabra, i Borja de Riquer, catedràtic emèrit d'història contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

— 8 i 15 d'octubre, *Bicentenari de Marx a l'Institut d'Estudis Catalans*. Activitat coorganitzada amb la Societat Catalana d'Economia, l'Associació Catalana de Sociologia (ACS), la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL), la Societat Catalana de Geografia (SCG) i la Societat Catalana de Comunicació (SCC), amb la col·laboració de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. En la

primera jornada es van oferir les ponències «Metabolisme social a Marx», de Joaquim Sempere (ACS); «Les classes socials d'avui», per Marina Subirats (ACS), i «La concepció marxista dels diners, en vista dels nous enfocaments d'ontologia dels objectes socials: una anàlisi crítica», a càrrec de Joan González (SCFIL). I les ponències de la segona jornada van ser: «Els periodismes de Karl Marx», de Jaume Guillaumet (SCC); «Karl Marx i la geografia», impartida per Núria Benach (SCG), i «A celebration of the labour theory of value», a càrrec de Simon Mohun (Universitat Queen Mary de Londres).

— 27 de novembre, col·loqui *Pompeu Fabra: de l'exili a la recuperació (1939-1968)*. Activitat organitzada conjuntament amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya amb motiu de l'Any Pompeu Fabra 2018, que tingué lloc a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya (Barcelona). Hi van intervenir l'historiador Lluís Duran i els filòlegs Coloma Lleal i Jordi Manent.

— 30 de gener, conferència «El món romà i la hispània tarraconense precatalana». Sessió del cicle *La història de*

Catalunya. Una història universal, que impartí el membre de l'IEC Josep Maria Nolla.

— 27 de febrer, conferència «La revolució industrial europea i la industrialització de Catalunya». Va ser pronunciada per Jordi Maluquer, professor emèrit de l'Àrea d'Història i d'Institucions Econòmiques de la UAB, en el marc del cicle *La història de Catalunya. Una història universal*.

— 11 de març, presentació del darrer volum de la col·lecció «Atles dels Comtats de la Catalunya Carolíngia»: *Atles del comtat de Barcelona (801-993)*. A més dels autors, Jordi Bolòs i Víctor Hurtado, hi van intervenir Jaume Sobrequès, president de la SCEH; Josep Maria Salrach, membre de l'IEC, i Rafael Català, editor de l'obra.

— 1 d'abril, II Jornada d'Estudis Històrics: «80è aniversari de la fi de la Guerra Civil. La història des de les víctimes». La SCEH, juntament amb la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, va col·laborar en aquesta activitat de la Facultat d'Humanitats de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC), en què intervingueren Josep Maria Solé (UAB), Oriol Quintana (Institut Químic de Sarrià - Universitat Ramon Llull), Xavier Baró (UIC), Xavier Garí (UIC) i Carlos Villán (Universitat d'Alcalà). Es va dur a terme a la Sala de Graus de la UIC.

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, vol. 29 (2018).

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Any de fundació: 1995*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP CRUANYES I TOR
Vicepresidència primera: FRANCESC XAVIER GENOVER HUGUET
Vicepresidència segona: JORDI FIGA LÓPEZ-FALOP
Tresoreria: ORIOL SAGARRA TRIAS
Secretaria: JOSEP SERRANO DAURA
Vocalia: JORDI PUJOL MOIX
PILAR REBAQUE MAS
MARIONA SERDÀ CABRÉ
JOSEP VILAJOSANA RUBIO

Delegat de l'IEC: JORDI COTS I MONER

Nombre de socis: 77

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

A continuació, es detallen les activitats organitzades per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics (SCEJ) durant el curs 2018-2019:

Cicle Institucions del nostre dret

Com és habitual, la SCEJ va organitzar aquest cicle de conferències, que va incloure dues taules rodones de debat. Les sessions d'aquest curs van ser les següents:

a) Conferències:

— Facultat de Dret de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC), 11 d'octubre: «La conformació dels territoris bascos i el seu dret», a càrrec de Rosa Ayerbe (Universitat del País Basc).

— Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB), 16 de gener: «La protecció dels consumidors al Llibre VI», impartida per M. Dolors Gramunt (UB).

— ICAB, 30 de gener: «La gestió de negocis aliens en el Codi Civil de Ca-

talunya», pronunciada per Sandra Camacho (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB).

— ICAB, 6 de febrer: «Els nous reglaments (UE) en matèria de règim matrimonial i d'efectes patrimonials de les unions registrades: àmbit d'aplicació, definicions i principals innovacions», per Anna Quiñones (Universitat Pompeu Fabra, UPF).

— ICAB, 20 de febrer: «La protecció de la part dèbil del contracte: de la rescissió per lesió a l'avantatge injust», a càrrec de Rosa Barceló (Universitat de Barcelona, UB).

— ICAB, 27 de febrer: «La transmissió *post mortem* de béns al marge de la successió», pronunciada per Jaume Tarabal (UB).

— ICAB, 13 de març: «Llegats i crèdits: interaccions», per Lúdia Arnau (UB).

— Facultat de Dret de la UAB, 21 de març: «El dret local català des d'una visió medieval i moderna. El cas de Sabadell», a càrrec de Maria Jesús Espuny (UAB).

— Facultat de Dret de la UB, 25 de març: «La persona jurídica (associacions i fundacions) en el dret civil de Catalunya», per Marc Roger Lloveras (UPF).

— ICAB, 27 de març: «La compravenda d'immobles al Codi Civil de Catalunya», impartida per Joan Maria Raduà (ICAB).

— Saló de Graus de la UIC, 1 d'abril: «Els reptes del Dret Internacional a la Pau», amb Carlos Villán, president de l'Associació Espanyola per al Dret Internacional dels Drets Humans.

— Facultat de Dret, Economia i Turisme de la Universitat de Lleida (UdL), 8 d'abril: «Una mirada al dret de successions català des de l'Aragó», a càrrec de Carmen Bayod i José Antonio Serrano, de la Universitat de Saragossa.

— ICAB, 10 d'abril: «Productes de previsió i estalvi, i herència», impartida per Antoni Vaquer (UdL).

b) Taules rodones:

— Saló de Graus de la UIC, 24 d'octubre: «La cooperació europea en matèria judicial», amb María Esther Jordana (Universitat de Girona), Catalina Garay (presidenta de la DAV-Spanien, Associació d'Advocats Alemanys per a Espanya), José Miguel Company (fiscal de l'Audiència Provincial de Barcelona), Montserrat Nebreira (UIC) i, com a moderadora, María Mut (UIC).

— Seu de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS), 25 d'octubre: «Reptes de l'organització territorial de l'Estat», amb Catalina Garay (presidenta de la DAV-Spanien, Associació d'Advocats Alemanys per a Espanya), Eliseo Aja (director de l'Institut de Dret Públic de Barcelona), Àlex Bas (secretari i membre del Consell de Garanties Estatutàries) i, com a moderador, Joan Lluís Pérez Francesch (director de l'ICPS).

Diccionari jurídic

Al llarg del curs s'ha continuat impulsant i elaborant el *Diccionari jurídic* de la SCEJ i s'han realitzat un total de 151 veus. El nombre de visites mensuals al diccionari ha estat el següent:

Mes	Visites
setembre	303
octubre	535
novembre	436
desembre	267
gener	310
febrer	372
març	410
abril	336
maig	422
juny	303
Total	3.694

A més, la Comissió Interuniversitària de Forma i Acreditació Lingüístiques de Catalunya ha qualificat el *Diccionari jurídic* com a primera obra d'interès en l'escriptura en dret a Catalunya per a obtenir el certificat oficial de llenguatge jurídic català (especialment per als estudiants i professors universitaris).

Altres activitats

La SCEJ ha editat l'obra *Ramón Llull y el lulismo en la Francia del siglo XIV*, del membre de l'IEC Jocelyn N. Hillgarth, en la seva versió castellana realitzada per Víctor Ferro Pomà l'any 2000. Edició digital disponible al web de la Societat.

Així mateix, es va organitzar la presentació del llibre *Sobre la República catalana*, d'Hèctor López Bofill, professor de dret constitucional de la UPF. L'acte, que va tenir lloc el 10 d'abril a la seu de l'IEC, va ser conduït per Elsa Artadi, diputada del Parlament de Catalunya, i Ferran Armengol, president del Col·lectiu Maspons i Anglasell.

Finalment, el 15 d'abril, Josep Serrano, secretari de la Junta Directiva de la Societat, va oferir la conferència «La codificació civil catalana: recorregut històric» al Saló d'Actes de la Facultat de Dret de la Universitat de València.

Collaboració amb altres entitats

La SCEJ ha donat suport a la II Jornada d'Estudis Històrics, coorganitzada per les Facultats de Dret i d'Humanitats de la UIC per a commemorar el 80è aniversari del final de la Guerra Civil. Es va celebrar l'1 d'abril a la Facultat d'Humanitats de la UIC.

Així mateix, la Societat ha donat suport en el Dia Mundial dels Refugiats (20 de juny), amb la taula rodona «Síria, de camí cap a la pau i la concòrdia», que van organitzar conjuntament les facultats de Dret i d'Humanitats de la UIC amb l'associació Horizon for Syrians. Es va dur a terme també a la Facultat d'Humanitats de la UIC.

Publicacions

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 19 (2018); núm. 20 (2019).

Revista de Dret Històric Català, núm. 17 (2018).

Societat Catalana d'Economia

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: EDUARD ARRUGA I VALERI
Vicepresidència: JOAN RAMON ROVIRA HOMS
Secretaria: ANTONI MONTSERRAT SOLÉ
Tresoreria: HUMBERT SANZ GARCÍA
Vocalia: LOURDES BENERIA FARRÉ
XAVIER FARRIOLS SOLÀ
JORDI GALÍ I GARRETA
JAUME PADRÓS ENAMORADO
JOAQUIM PERRAMÓN AYZA

Delegat a Madrid: JOSEP M. NUS BADIA

Delegat de l'IEC: ANDREU MAS-COLELL

Nombre de socis: 245

* Aquesta societat va iniciar la seva activitat l'any 1951 com a Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials. Va ser integrada com a filial de l'IEC l'any 1977 i reestructurada com a Societat Catalana d'Economia el 1986.

Activitats

Per al curs 2018-2019, la Societat Catalana d'Economia (SCE) va organitzar les activitats següents, que en general es van portar a terme a la seu de l'IEC:

Conferències

— 17 de setembre: «Visitando de nuevo a Germán Bernàcer, con tipos de interés cero», per Gumersindo Ruiz, catedràtic

de política econòmica de la Universitat de Màlaga (UMA).

— 8 i 15 d'octubre: cicle *Bicentenari de Marx a l'Institut d'Estudis Catalans*. Es va organitzar conjuntament amb l'Associació Catalana de Sociologia (ACS), la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL), la Societat Catalana de Geografia (SCG), la Societat Catalana de Comunicació (SCC) i la Societat Catalana

d'Estudis Històrics, amb la col·laboració de la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS) de l'IEC. En la primera sessió es van oferir les conferències «Metabolisme social a Marx», de Joaquim Sempere (ACS); «Les classes socials d'avui», a càrrec de Marina Subirats (ACS), i «La concepció marxista dels diners, en vista dels nous enfocaments d'ontologia dels objectes socials: una anàlisi crítica», per Joan Gonzàlez Guardiola (SCFIL). I en la darrera sessió, els conferencians van ser Jaume Guillamet (SCC), que abordà «Els periodismes de Karl Marx»; Núria Benach (SCG), amb «Karl Marx i la geografia», i Simon Mohun (Universitat Queen Mary de Londres, Regne Unit), amb «A celebration of the labour theory of value».

— 13 de novembre: «Marxisme de Maurice Dobb», impartida per Ramon Boixadera, economista del Gabinet Tècnic de la Federació de Serveis a la Ciutadania de Comissions Obreres, i organitzada pel Grup d'Economia Marxista de la SCE.

— 19 de novembre: «El concepte d'economia del bé comú. Una caracterització a partir del pensament ètic i polític de Tomàs d'Aquino, en la interpretació que en fa John Finnis», pronunciada per Pere Guinjoan, professor associat del Departament d'Economia de la Universitat Abat Oliba CEU.

— 10 de desembre: «William Nordhaus i l'economia del canvi climàtic», per Humbert Llavador, professor del

Departament d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra.

— 21 de gener: «Innovació i creixement econòmic: Paul Romer (Premi Nobel d'Economia 2018)», impartida per Jordi Caballé, professor del Departament d'Economia i Història Econòmica de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— 12 de març: «Balanc crític i personal del pensament econòmic de Marx a partir de Piero Sraffa», pronunciada per Alfons Barceló, excatedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona (UB), i organitzada pel Grup d'Economia Marxista de la SCE.

— 18 de març: «Infraestructures i gestió de mobilitat: reflexions sobre l'impacte en el territori, ambiental i social», a càrrec d'Àlvar Garola, professor del Departament d'Enginyeria Civil i Ambiental de la Universitat Politècnica de Catalunya.

— 17 de juny: «L'economia catalana al segle XXI. Evolució i perspectives», oferta pel vicepresident de la SCE, Joan Ramon Rovira.

Congressos

— 21 de desembre: 1st Winter Workshop de la Societat Catalana d'Economia. Investigadors de la diàspora van presentar noves recerques en curs, que van ser comentades per economistes vinculats a universitats i centres de recerca catalans. Per exemple, es van exposar els treballs

«Leader identity and coordination», d'Irma Clots (Universitat Carlos III de Madrid) i comentat per Lúdia Farré (UB); «Nash bargaining with endogenous outside options», a càrrec d'Eduard Talamàs (Universitat de Harvard, Estats Units) i amb Pau Milán (UAB) com a discutidor, i «Assessment voting in large electorates: Turnout incentives and sequentiality», d'Oriol Tejada (Centre de Recerca Econòmica de l'Escola Federal Politècnica de Zuric, Suïssa) i comentat per Salvador Barberà (UAB).

— 24 i 25 de maig: 2n Congrés de la Societat Catalana d'Economia. Hi participaren més de dos-cents economistes procedents d'universitats i centres de recerca d'Europa, els Estats Units i l'Àsia, i les conferències plenàries van anar a càrrec del membre de l'IEC Jordi Galí i de Drew Fudenberg, de l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (Estats Units). El programa va incloure sessions de debat simultànies, més de cent quaranta comunicacions (sobre temes com ara l'economia de gènere, de la salut, internacional, monetària o financera) i exhibicions de plafons (entre els quals destacaren els del balanç de la crisi de Lehman Brothers al cap de deu anys i els de les guerres comercials).

Altres activitats

— 29 de gener: presentació del llibre *Diàleg amb 'El capital' de Marx*. Anà a càrrec de l'autor, Antoni Puig, i va inclou-

re un debat que obrí el secretari de la SCE, Antoni Montserrat.

— 12 de febrer: presentació del llibre *Les cendres de Prometeu*. Fou a càrrec de l'autor, Joaquim Sempere, i va anar seguida d'un debat, que obrí Josep Lluís Gordillo, professor del Departament de Ciència Política, Dret Constitucional i Filosofia del Dret de la UB.

— 18 de febrer, acte en record de Josep Jané Solà, catedràtic de la UB i de la UMA, i president de la SCE entre els anys 1994 i 2000. Presidiren l'acte Joandomènec Ros, president de l'IEC; Maria Corominas, presidenta de la SFCS, i Eduard Arruga, president de la SCE. Hi van intervenir Òscar Jané, historiador i fill de Josep Jané; Pere Puig, vicepresident de la SCE durant el mandat de Jané i després president fins al 2010, i Antoni Montserrat, secretari de la SCE.

— 8 d'abril - 27 de maig, exposició «5 segles d'obres d'economia d'autors catalans». Mostra bibliogràfica de les obres d'autors catalans més rellevants en els àmbits econòmic i empresarial, exhibida al claustre del pati de l'IEC i organitzada amb la col·laboració del Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (UB) i de la Biblioteca de Catalunya. La inauguració, el 8 d'abril, va anar a càrrec de Joandomènec Ros i Eduard Arruga, presidents de l'Institut i de la SCE, respectivament, i seguidament l'economista i historiador del pensament Frederic Ribas va oferir la conferència «Miquel

Vidal i Guardiola, el principal economista assessor de Francesc Cambó i Batlle», a la Sala Fontserè de l'IEC.

Premis

Es van convocar aquests dos premis, inclosos en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC:

Premi Societat Catalana d'Economia

Premi biennal instituït el 1996, que s'ofereix al millor llibre publicat o tesi presentada sobre temes d'economia. En l'11a convocatòria, es va atorgar a Claudio Calcagno, Massimo Motta i Chiara Fumagalli per *Exclusionary practices. The economics of monopolisation and abuse of dominance*. El lliurament va tenir lloc

el 24 de maig de 2019 en el marc del 2n Congrés de la Societat Catalana d'Economia.

Premi Ferran Armengol i Tubau

Premi triennal que es convoca conjuntament amb la Fundació Armengol i Mir, ofert a la millor obra, treball, tesi o estudi sobre les assegurances, des de les perspectives econòmica, jurídica, històrica, financera o social. En la 12a convocatòria, es va concedir a Lluís Bermúdez i a Dimitris Karlis per «Tarifació d'assegurances amb múltiples garanties correlacionades». El Premi es lliurà el 27 de maig de 2019, a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC, en un acte públic que va comprendre la presentació de l'obra guanyadora.

Associació Catalana de Sociologia

Any de fundació: 1979*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MARTA SOLER GALLART
Vicepresidència: MAR GRIERA LLONCH
MAR JOANPERE FORASTER
Secretaria: MASSOUD SHARIFI DRYAZ
Tresoreria: ROGER CAMPDEPADRÓS CULLELL
Vocalia: ESTHER ALBESA JOVÉ
RAFAEL BÖCKER
NÚRIA CLAVER LÓPEZ
LUIS RECUENCO VEGAS
LILIANA REYES
CRISTINA SÁNCHEZ MIRET
TERESA SORDÉ MARTÍ

Delegada de l'IEC: CARLOTA SOLÉ I PUIG

Nombre de socis: 227

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

A continuació, es detallen les activitats organitzades per l'Associació Catalana de Sociologia (ACS) durant el curs 2018-2019, que generalment van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Seminari de Teoria Sociològica Raimon Bonal

Seminari en què es llegeixen i debaten les obres clau de la teoria sociològica. En les

sessions d'aquest curs es van abordar *La riquesa de les nacions*, d'Adam Smith (17 de setembre, 22 d'octubre, 26 de novembre, 17 de desembre, 28 de gener i 25 de febrer), i *Teoría y estructura sociales*, de Robert King Merton (25 de març, 29 d'abril, 27 de maig i 17 de juny).

Cicle Debats per entendre la societat d'avui
Cicle de debats organitzat amb la col·laboració de l'Obra Social «la Caixa», que

en l'edició d'aquest curs va dur per títol «Diàleg, ciència i ciutadania: una societat que avança». Les sessions, celebrades a la Sala Macaya del Palau Macaya (Barcelona) i moderades per Cristina Sánchez Miret (ACS), van ser les següents:

— 13 de novembre: «Què necessita l'educació a Catalunya de la recerca social?», a càrrec de Carles Martínez Quiroga, secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Educació; Ramón Flecha, catedràtic de sociologia de la Universitat de Barcelona (UB), i Raquel Garcia Sevilla, directora de l'Escola Joaquim Ruyra de l'Hospitalet de Llobregat.

— 15 de gener: «Els reptes de l'habitatge: dades, necessitats i solucions», amb Sergio Nasarre, director de la Càtedra UNESCO d'Habitatge; Arnau Andrés Gallart, arquitecte i membre de l'equip tècnic de La Dinamo Fundació, i Janet Sanz, regidora de l'Ajuntament de Barcelona.

— 12 de febrer: «Ens estem menjant el futur? La sostenibilitat del sistema alimentari actual», conduïda per Carmel Mòdol, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries de la Generalitat de Catalunya; Carme Pagès, membre de la cooperativa de consum El Brot de Reus, i Josep Espluga, professor de sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

— 12 de març: «Nous escenaris: nous reptes per a les dones i la societat», a càrrec de Lise Widding Isaksen, presi-

dent del Comitè d'Estudis de Gènere de l'Associació Europea de Sociologia; Ana Contreras, presidenta de l'Associació Gitana de Dones Drom Kotar Mestipen; Arantxa Calvera, portaveu del moviment MetooEP, i Maria Teresa Vidal, membre de la Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere.

Cicle Sociologia a l'abast

Cicle de col·loquis per a debatre temes d'actualitat d'una manera més propera entre la persona convidada i l'audiència. Es va programar en tres sessions: «Què està a les teves mans per a protegir el medi ambient?», impartida per Aitana de la Varga, investigadora del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (10 d'abril); «Entre les dues eleccions: pautes de vot i perspectives polítiques», amb Joan Botella, catedràtic de ciència política de la UAB (8 de maig), i «*Fake news* i periodisme de qualitat», a càrrec de José Manuel Pérez Tornero, director de la Càtedra UNESCO de Periodisme de Qualitat (12 de juny).

Altres activitats

— 8 i 15 d'octubre, *Bicentenari de Marx a l'Institut d'Estudis Catalans*. Activitat organitzada conjuntament amb la Societat Catalana d'Economia, la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL), la Societat Catalana de Geografia (SCG), la Societat Catalana de Comunicació (SCC) i la Societat Catalana d'Estudis Històrics,

amb la col·laboració de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. En la primera jornada s'oferiren les ponències «Metabolisme social a Marx», de Joaquim Sempere (ACS); «Les classes socials d'avui», per Marina Subirats (ACS), i «La concepció marxista dels diners, en vista dels nous enfocaments d'ontologia dels objectes socials: una anàlisi crítica», a càrrec de Joan González Guardiola (SCFIL). En la segona jornada també es van oferir tres ponències: «Els periodismes de Karl Marx», de Jaume Guillaumet (SCC); «Karl Marx i la geografia», que impartí Núria Benach (SCG), i «A celebration of the labour theory of value», a càrrec de Simon Mohun (Universitat Queen Mary de Londres).

— 15 d'octubre, debat «Catalunya-Espanya: l'encaix és possible?». Hi van intervenir Ernest Maragall, conseller d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat de Catalunya; Ana Pardo de Vera, directora del diari *Público*, i, com a moderador, Víctor Climent, director del Departament de Sociologia de la UB.

— 5 de desembre, sessió *Per superar la violència de gènere: prevenim, actuem, erradiquem*. Activitat duta a terme en el marc del 25^è Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones, que anà a càrrec de Núria Torres, professora de dret, i Mar Joanpere (ACS), i moderà Rafael Böcker (ACS).

— 19 de desembre, presentació del llibre *Movimientos sociales y derecho*

a la ciudad. Hi participaren els editors de l'obra, Ricard Gomà i Robert González, politòlegs.

— 30 de gener, sessió *BCN 2019: tu construeixes el futur de la ciutat. Si tu no decideixes, decidiran per tu*. Activitat coorganitzada amb BCitizeN i amb Foreign Friends of Catalonia, que girà entorn de les eleccions municipals del 26 de maig de 2019 i s'adreçà als estrangers residents a Barcelona. Hi van intervenir Jordi Muñoz, politòleg de la UB, que va fer una anàlisi política del país, i Ana Surra, uruguaiana diputada al Congrés de Madrid. Es va donar la paraula als representants de les formacions polítiques que es presentaven a l'alcaldia de Barcelona, i després de les intervencions s'obrí un torn de preguntes amb el públic. Moderà l'acte la periodista alemanya Krystyna Schreiber.

— 21 de maig, conferència «Religion today in a postsecular society». Va ser pronunciada per Sari Hanafi, president de l'Associació Internacional de Sociologia.

— 9-12 de juliol, 35^è Congrés de la Societat Internacional de Sociologia de la Religió. Es va col·laborar en aquesta activitat coorganitzada per Investigacions en Sociologia de la Religió (ISOR-UAB) i el Grup de Recerca sobre Exclusió i Control Socials (GRECS-UB) per posar en relleu la religió i l'espiritualitat en relació amb el poder i la política, i la seva connexió tant en l'àmbit geogràfic com en el

temporal. Va tenir lloc en diversos indrets del Raval (Barcelona), entre els quals la seu de l'IEC.

Premis

Es van convocar aquests premis, inclosos en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i lliurats el 30 d'abril a la Sala Prat de la Riba, en el marc dels Premis Sant Jordi 2019:

Concurs de Joves Sociòlegs

(per a estudiants)

Premi fundat l'any 1966, que s'ofereix a un treball d'investigació sociològica. En la 23a convocatòria es va concedir a Antonio Montañés i Ramon Macià, pel treball «Tan bon punt dius que ets evangèlic, la

gent ja no en vol saber res». Evangelisme urbà, cohesió i heroisme religiós a les esglésies pentecostals llatinoamericanes de Barcelona».

Premi Catalunya de Sociologia

Premi instituït el 2008 i ofert a científics i professionals consolidats que treballen en l'àmbit de la sociologia. En la 9a convocatòria es va atorgar a Ramón Flecha, per la rellevància internacional i l'impacte social de les seves aportacions sociològiques.

Publicacions

Butlletí de l'ACS [en línia], setembre-octubre 2018; novembre-desembre 2018; gener-febrer 2019; març-abril 2019; maig-juny 2019.

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Any de fundació: 1970

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL

Presidència d'honor: ALEXANDRE OLIVAR I DAYDÍ († 1.10.2018)

Secretaria: MARC SUREDA JUBANY

Vocalia: SEBASTIÀ JANERAS VILARÓ

Responsable de publicacions: MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL

Delegat de l'IEC: MARC MAYER I OLIVÉ (fins al 17.1.2019)
JOSEP MARIA NOLLA I BRUFAU (a partir del 17.1.2019)

Nombre de socis: 22

Activitats

Durant el curs 2018-2019, la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics va organitzar dues sessions acadèmiques al voltant de l'estudi de la litúrgia, que es van impartir a la seu de l'IEC. La primera (98a sessió) es va celebrar el 13 de desembre i va comprendre una conferència de Santiago Ruiz (Universitat de Salamanca), titulada «La transmisión del canto del aleluya de la Misa en las fuentes catalanas

del Oficio divino», i la darrera (99a sessió), que va tenir lloc el 5 de juny, va incloure una conferència de Cristina Godoy (Ateneu Universitari Sant Pacià), amb el títol «L'Oracional de Verona i la topografia cristiana de Tàrraco al segle VII. Noves perspectives».

Publicacions

Miscel·lània Litúrgica Catalana, núm. 26 (2018).

Societat Catalana de Musicologia

Any de fundació: 1973

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JORDI BALLESTER GIBERT
Vicepresidència:	ÈMILI ROS-FÀBREGAS
Secretaria:	JOSEP MARIA ALMACELLAS DíEZ
Tresoreria:	XAVIER DAUFÍ RODERGAS
Vocalia:	ANNA COSTAL FORNELLS (fins al 21.5.2019) IMMA CUSCÓ PALLARÈS JOSEP DOLCET RODRÍGUEZ MARIA GRATACÓS MONLLOR (a partir del 21.5.2019) JOSEP MARIA GREGORI I CIFRÉ (fins al 16.1.2019)
Delegat de l'IEC:	ROMÀ ESCALAS I LLIMONA (fins al 17.1.2019) JOSEP MARIA GREGORI I CIFRÉ (a partir del 17.1.2019)
Nombre de socis:	98

Activitats

A continuació, es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana de Musicologia (SCMUS) durant els curs 2018-2019, que en general es van portar a terme a la seu de l'IEC:

Congressos, simposis i jornades

— 17-19 d'octubre, simposi *La península Ibèrica com a cruïlla musical a través dels temps: els intercanvis transculturals i la imatge de la música*. Es va col·laborar amb l'ICTM Study Group on Iconography of the Performing Arts (Grup d'Estudi

sobre la Iconografia de les Arts Escèniques del Consell Internacional de Música Tradicional) per a organitzar aquesta reunió d'abast internacional, que es va dedicar a l'estudi de les fonts visuals que documenten la transmissió transfronterera d'idees musicals entre els pobles de la península Ibèrica i la resta del món. La inauguració va anar a càrrec de Jordi Ballester, Zdravko Blažeković i Joandomènec Ros, presidents de la SCMUS, de l'ICTM Study Group on Iconography of the Performing Arts i de l'IEC, respectivament. Durant tres dies es van impartir

set sessions sobre temes molt diversos, totes entorn d'un eix central: sons del món antic; recepció de l'òpera italiana a la península Ibèrica; de la península Ibèrica al Nou Món; intercanvis transculturals entre Portugal i l'Índia; imatges de música, dansa i interpretació en fonts medievals i renaixentistes; tòpics musicals en l'art dels segles XIX i XX (exotisme, orientalisme, etc.), i intercanvis transculturals en el món. En aquestes sessions van intervenir trenta-tres comunicants de setze països diferents (Austràlia, Àustria, Catalunya, Corea del Sud, Estats Units, Espanya, França, Gran Bretanya, Hongria, Índia, Itàlia, Japó, Portugal, Suïssa, Uruguai i Xina) i hi assistiren cinquanta-sis persones. El ponent convidat va ser l'estudiós Pepe Rey, amb «Ángeles músicos en la portada de la catedral de Barcelona: un proyecto del siglo XV realizado en el XIX».

— 14-16 de novembre, congrés *Joan Cererols: noves perspectives*. S'organitzà amb la col·laboració de l'Ajuntament de Martorell i del Museu de la Música de Barcelona, i es va dedicar al compositor català del barroc Joan Cererols, amb motiu del 400è aniversari del seu naixement. La primera part de la primera jornada va tenir lloc a la seu de l'IEC i va comprendre ponències dels experts Aura Porta, Emili Ros-Fàbregas, Josep M. Salis i Vanessa Esteve. La segona part del mateix dia es va desenvolupar al Museu de la Música i va comprendre una visita

a les exposicions, una ponència del seu director, Jaume Ayats, i un concert d'òrgue de Joan Casals. La segona jornada es va celebrar íntegrament a l'IEC, amb ponències dels especialistes Jordi Rifé, Bernat Vivancos, Josep Cabré, Romà Escalas, Ramon Oranias i Daniel Codina. Finalment, la tercera jornada es va realitzar a l'Ajuntament de Martorell, la població natal del compositor, amb ponències de Thomas Hochradner i Ferran Balanza, i amb un concert de cloenda. El congrés va tenir com a tema principal la figura de Cererols i la seva música, així com el context musical i històric en què va viure: la interpretació vocal i instrumental, la iconografia musical, la música de la seva època en altres entorns, etc., i les ponències, en el seu conjunt, van aportar un nou enquadrament i unes perspectives de futur per a posteriors recerques sobre Cererols i la seva música.

— 11 de juny, primera sessió del Simposi Internacional de Musicologia. Aquesta primera sessió del Simposi, programat en diverses jornades durant el segon semestre de 2019, va tenir com a ponent convidada Laura Turnbridge (Universitat d'Oxford), que va impartir la conferència «On sharing». L'objectiu de la conferència era obrir un debat sobre l'estat actual de la musicologia com a disciplina, i hi van participar una cinquantena d'experts en recerca musicològica a Catalunya i en les actuals tendències de recerca a escala internacional. La

finalitat d'aquesta primera jornada va ser obrir una reflexió sobre la recerca musical a casa nostra, plantejar noves línies de recerca i estimular les ja existents.

Cicle de conferències de la Societat Catalana de Musicologia 2019

Va constar de quatre sessions, impartides els dies 7 i 19 de febrer i 6 i 19 de març. Els títols i els ponents de les conferències van ser els següents: «Música y devoción en Barcelona (ca. 1550-1626): libros de polifonía, contextos y prácticas musicales», a càrrec d'Andrea Puentes (Universitat de Tolosa - Joan Jaurés); «Entre la

ciutat i el territori: una mirada sobre la vida musical a Catalunya cap al 1800», pronunciada per Lluís Bertrán (Universitat de la Rioja); «Els arranjaments per a tecla a finals del segle XVIII: discurs i consum», oferta per Elena Pons (doctorada a la Royal Holloway de la Universitat de Londres), i «Narcisa Freixas, compositora i pedagoga, 160 anys», a càrrec d'Ester Vela (professora del Conservatori Municipal de Música de Barcelona).

Publicacions

Revista Catalana de Musicologia, vol. 11 (2018).

Amics de l'Art Romànic

Any de fundació: 1977

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: FRANCESCA ESPAÑOL I BERTRAN

Vicepresidència: ROSA M. MARTÍN ROS

Secretaria: JOAQUIM GRAUPERA

Tresoreria: JOAN VALERO MOLINA

Vocalia: LAURA CALZADA REIG

M. LLÜSA CASTELLANOS RAYO

ALBERTO CORTÉS BURÓN

OLÍVIA RIERA GARRIGA

M. TERESA SERRA CASSERRA

Delegat de l'IEC: ANTONI PLADEVALL I FONT (fins al 17.1.2019)
XAVIER BARRAL I ALTET (a partir del 17.1.2019)

Nombre de socis: 264

513

SOCIETATS FILIALS

Activitats

A continuació, es presenten les activitats organitzades per Amics de l'Art Romànic (AAR) durant el curs 2018-2019, que generalment van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Sessió inaugural del curs

Se celebrà el 15 d'octubre amb la conferència «L'Arxiu dels Marquesos de Barberà. Un exemple de conservació del patrimoni», impartida per Coral Cuadrada (Universitat Rovira i Virgili).

Concert conferència de Nadal

El 17 de desembre es va oferir un concert conferència amb la interpretació d'*El cant de la Sibilla*, a càrrec de la cantant Laura de Castellet, acompanyada del Cor Ardit.

Cicle Romànic a l'abast

L'edició d'aquest curs va comprendre cinc conferències: «El monestir de Cuixà: de la destrucció al renaixement (segles XIX-XX)», de l'historiador de l'art Olivier Poisson (19 de novembre); «Oliba de Cerdanya (971-1046), un abat i bisbe a

l'Europa de l'any 1000», impartida per Marc Sureda, comissari de l'exposició «Oliba episcopus» (7 de gener); «L'edat mitjana en pantalla, o com arriben els estereotips al gran públic», a càrrec de Juan-Vicente Garcia-Marsilla, de la Universitat de València (28 de gener); «Sant Miquel del Fai. Una mirada a la seva història», per Stefano Maria Cingolani, de la Universitat de Barcelona (4 de febrer), i «Imatges sorprenents en el creatiu segle XII peninsular: *Varietas delectat*», que pronuncia Esther Lozano, del Grup d'Investigació Templa (18 de febrer).

Cicle Gòtic a l'abast

Es va programar en tres sessions: «Realitat i ficció: Bartolomé Bermejo i el virtuosisme pictòric», per Joan Molina, comissari de l'exposició «Bartolomé Bermejo» (21 de gener); «El Palau Reial Major de Barcelona i el seu entorn urbà: els resultats d'una llarga recerca», impartida per Ramon J. Pujades, tècnic de recerca del Museu d'Història de Barcelona (29 d'abril), i «El frontal del cardenal Margarit», a càrrec de Rosa M. Martín Ros, vicepresidenta d'AAR (6 de maig).

XXXIII Cicle de Conferències:

«La Barcelona baixmedieval»

Cicle organitzat per a posar al dia els edificis més representatius de l'art gòtic barceloní i exposar les principals novetats de recerca. Va comprendre les conferències «De diverses nacions e condicions.

L'hospital general de la Santa Creu de Barcelona», d'Antoni Conejo, de la Universitat de Barcelona (25 de febrer); «Palaus reials urbans: dimensió representativa i escenari privat», per Francesca Español, presidenta d'AAR (4 de març); «Santa Maria del Mar. Retaules, promotors, memòria i devoció», impartida per Joaquim Graupera, d'AAR (18 de març); «Equipaments gòtics per a la parròquia del Pi: noves construccions durant el segle XV», d'Albert Cortés, d'AAR (25 de març), i «Els gremis i les confraries com a impulsors de la creació artística», que va oferir Joan Valero, d'AAR (1 d'abril).

Sessions de treball de camp

Al llarg del curs s'han organitzat aquestes visites comentades per especialistes: «Monuments de l'Aragó i Navarra: del romànic ple a l'art cistercenc», a càrrec de Francesca Español, d'AAR (20-21 d'octubre); «Visita de l'església i de les dependències claustrals del convent de Santa Anna, de l'orde del Sant Sepulcre», amb Joan Valero, d'AAR (3 de novembre); «Visita al monestir de Pedralbes», guiada per Francesca Español (17 de novembre); «Visita del monestir de Sant Jeroni de la Murtra», amb Francesca Español (1 de desembre); «Canònica de Santa Maria de Lluçà i Vic. Visita a l'exposició "Oliba episcopus"», guiada per Francesca Español (2 de febrer); «Visita al MNAC de l'exposició "Bartolomé Bermejo"», que es va oferir en tres dates possibles, guiada

per Francesca Español (2 de març), per Joan Valero (9 de març) i per Joaquim Graupera, d'AAR (16 de març); «Viatge de Setmana Santa. La ciutat de Llemotges i el seu entorn monumental», amb Francesca Español i Joaquim Graupera (15-18 d'abril); «Visita als monuments romànics del Berguedà», amb Joaquim Graupera (18 de maig), i «Del romànic al gòtic. Els monuments medievals d'Osca i els seus encontorns», a càrrec de Francesca Español (1-2 de juny).

X Trobada d'Associacions

«*Amics de l'Art Romànic*» de Catalunya Coincidint amb la celebració de la capitalitat cultural de Cervera 2019, la desena edició d'aquesta trobada es va dedicar als monuments medievals de la capital de la Segarra. Va tenir lloc el 6 d'abril en diversos indrets, entre els quals l'Auditori Municipal (que ocupa l'espai on havia existit l'església de Sant Bernat) i la parròquia de Santa Maria, i va incloure activitats vàries, com ara conferències i un concert de tocs de campana.

Presentacions de llibres

— 5 de novembre: *Els Banys «Àrabs» de Girona*, obra del membre de l'IEC Xavier Barral editada per la Secció Històrico-Arqueològica. A més de l'autor, hi intervingueren Joaquim Nadal (Universitat de Girona) i Francesca Español (AAR).

— 26 de novembre: *Late Gothic painting in the Crown of Aragon and the Hispanic Kingdoms*. El llibre va ser presentat pels seus editors, Alberto Velasco (Museu de Lleida) i Francesc Fitó (Universitat de Lleida).

— 9 de gener: *Salamanca - Ciudad Lineal - Palamós. Las arcadas claustrales de Mas del Vent*. La presentació anà a càrrec del director del Servei de Publicacions de la Universitat de Salamanca, José Luis de las Heras; de l'editor de l'obra, Gerardo Boto, i d'altres autors del llibre.

Premis

Premi dels Amics de l'Art Romànic (per a estudiants)

Va quedar desert.

Institució Catalana d'Estudis Agraris

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JORDI SALA I CASARRAMONA
Vicepresidència: ÈSTER TORRES GÜELL
Secretaria: ALFONS VILARRASA CAGIGÓS
Tresoreria: SANTIAGO POCINO PEÑALBA
Vocalia: JOSEP M. ESPELTA GUARDIA
CARLES FOLCH CASTELL
JORDI ROSELL FOXÀ
JOAN SAUS ARÚS
EDUARD VIDAL ARDERIU

Coordinadors de les seccions especialitzades

Agricultura General: FRANCESC DOMINGO OLIVÉ
Estudis Rurals: GEMMA FRANCÈS TUDEL
Forestal: JOAN IGNASI CASTELLÓ VIDAL
Història Rural: ASSUMPTA SERRA CLOTA
Jardineria i Paisatgisme: JORDI CARTANÀ PINÉN
Protecció Vegetal: JAUME GARRIGA PUJOL
Ramaderia: JOSEFINA PLAIXATS BOIXADERA
Sòls: MIQUEL ARAN MAYORAL
Viticultura i Enologia: JOSEP M. PUIGGRÒS JOVÉ

Delegada territorial a Tarragona: MONTSERRAT NADAL ROQUET-JALMAR
Delegat territorial a Girona: JOSEP MARIA PAGÈS GRAU
Delegat territorial a Lleida: MIQUEL ARAN MAYORAL

Delegat de l'IEC: JOAN VALLÈS I XIRAU

Nombre de socis: 340

* Aquesta institució va començar la seva activitat sota el nom d'Institut Català d'Estudis Agraris i, poc després, va adquirir el d'Institució Catalana d'Estudis Agraris. Finalment, el 1984, va ser integrada com a filial de l'IEC.

Activitats

Per al curs 2018-2019, la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) va organitzar les activitats que es presenten a continuació, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Conferències

— 17 de setembre: «El berrat marró marbrat (*Halyomorpha halys*), plaga molt polífaga i preocupant per als conreus a Catalunya», organitzada per la Secció de Protecció Vegetal i impartida per Adriana Escudero (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, IRTA).

— 18 de desembre: «El projecte europeu "Model de gestió sostenible per a la preservació d'espais oberts de muntanya" (OPEN2PRESERVE)», pronunciada per Josefina Plaixats (ICEA).

— 19 de desembre: «La Devesa de Girona, un parc urbà de plàtans centenaris», per l'enginyer de monts Narcís Motjé.

— 25 de febrer i 9 d'abril: cicle de conferències *Canvi climàtic i seguretat alimentària*, coorganitzat amb Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). La primera sessió, a la seu de l'IEC, va dur per títol «Canvi climàtic i recursos alimentaris» i fou a càrrec de Salvador Samitier (director de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic) i Jordi Barcaria (catedràtic d'economia aplicada a la Universitat Autònoma de Barcelona, UAB). I la darrera conferència, «Territori

i ciència, una mirada als reptes que venen - Transgènics *versus* etnobotànica», va ser impartida per José Pío (delegat del CSIC a València) i Teresa Garnatje (directora de l'Institut Botànic de Barcelona) a la Residència d'Investigadors del CSIC (Barcelona).

— 28 de febrer: «Els jardins dels orats a la Barcelona del segle XIX», amb Montse Rivero, del grup Jardins i Jardiners: Art, Ciència i Ofici als Països Catalans de la Secció de Jardineria i Paisatgisme de la ICEA.

— 9 de maig: «Parlem de modernisme: el jardí modernista», pronunciada per Mercè Compte, del grup Jardins i Jardiners, al Museu d'Art de Cerdanyola.

— 14 de maig: «Del noucentisme al racionalisme, la jardineria a Catalunya», impartida a l'Aula Magna de la UB per Teresa Garceran i Jordi Cartaña, membres del grup Jardins i Jardiners.

— 23 de maig: «Els arbres monumentals de Catalunya, 30 anys de protecció», a càrrec de l'enginyer forestal Eduard Parés.

— 28 de juny: «Els Jardins de Terramar», pronunciada per Mercè Compte (grup Jardins i Jardiners) a l'Hotel Terramar de Sitges.

Jornades

— 5 de desembre: *Els sòls i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS)*, celebrada amb motiu del Dia Mundial del Sòl a la sala de graus de l'Escola Tècnica

Superior d'Enginyeria Agrària de la Universitat de Lleida (UdL) i coorganitzada amb aquesta universitat i altres entitats. Es van oferir cinc ponències, entre les quals, per exemple, «Riscos associats a la contaminació de sòls» (Esther Martí, professora de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, UB) i «Protecció de sòls agraris» (Elisenda Guillaumes, directora general d'Agricultura i Ramaderia de la Generalitat de Catalunya).

— 11 de febrer: *Impacte de l'agricultura 4.0 en el marc de la PAC*, coorganitzada amb el Consell de Col·legis Oficials d'Enginyers Agrícoles i amb el Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya, amb l'objectiu que experts del món de l'empresa, l'administració i investigadors analitzessin l'impacte de l'agricultura 4.0. El programa va incloure set ponències, entre les quals, per exemple, «Impacte de les noves tecnologies en la gestió i control de les ajudes de la PAC» (Roberto Rodríguez Álvarez, subdirector general d'Ajuts Directes del Fons Espanyol de Garantia Agrària) o «El paper de la PAC en el foment de la innovació i digitalització del sector agrari» (Rocío Wojski, subdirectora general d'Innovació i Digitalització del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació). També va comprendre una taula rodona sobre casos pràctics i aplicació real a l'agricultura 4.0.

— 14 de febrer: *Mengem futur, informe del CADS*. Jornada per a exposar

i debatre l'informe del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), que proposa un pacte nacional per a la política alimentària i una estratègia alimentària per a avançar cap a un sistema alimentari productiu, sostenible, saludable, responsable i d'accés universal per a Catalunya. Entre altres experts, hi van intervenir Joan Vallvé, exconseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; Montserrat Viladrich, catedràtica del Departament d'Administració d'Empreses i Gestió Econòmica dels Recursos Naturals de la UdL, i Carles Ibáñez, coordinador de l'Àrea d'Agrosistemes i Medi Ambient de l'IRTA.

— 13-15 de març: II Congrés del Món de la Masia: «Una mirada de futur al territori rural català». En aquesta segona edició, la primera jornada va girar entorn del tractament de la tecnologia, el canvi climàtic, la demografia i el paper de la dona; la segona va versar sobre els elements materials, constructius i legislatius per a obrir un debat sobre la seva idoneïtat i exposar casos concrets, i en la darrera jornada es van abordar la innovació territorial, l'emprenedoria i les oportunitats polítiques i dinàmiques territorials sostenibles.

— 26 d'abril: *El bernat marró marbrejat a Catalunya*, coorganitzada amb l'IRTA i amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat. Es va estructurar en quatre sessions impartides per experts com Marta Goula (UB) o Jan Tomàs

(Universitat de Girona), que van parlar de la identificació segura del berrnat marbró marbrejat a Catalunya i de com es distingeix de les espècies autòctones confusibles.

— 12 de juny: VII Tarda de Jardins i Jardiniers. Jornada anual del grup Jardins i Jardiniers, en què es van oferir diverses ponències, com la del membre de l'IEC Francesc Fontbona sobre la representació dels jardins a la pintura catalana, a més de la presentació del curtmetratge de Fructuós Gelabert *Amor que mata*, l'escenografia del qual té com a fons els jardins de Martí-Codolar de la finca la Granja Vella d'Horta.

— 23 d'agost: XXXIV Jornada d'Agricultura a Prada «Cultiu i comercialització del tomàquet: proximitat *versus* globalització», celebrada al Liceu Renouvier de Prada de Conflent en el marc de la 51a Universitat Catalana d'Estiu. El programa va constar de set ponències, entre les quals, per exemple, «Una cadena de valor globalitzada: el tomàquet industrial» (Lourdes Viladomiu, del Departament d'Economia Aplicada de la UAB) i «Reptes que té la producció de tomàquet a Catalunya» (Jordi Ariño, responsable tècnic de la Federació d'Agrupacions de Defensa Vegetal Selmar), a més de sessions de debat.

Sortides

— 19 d'octubre: Jornada de la Ratafia. Va consistir en visites guiades a l'explota-

ció productora de nous de Can Llavenera (Crespià, Pla de l'Estany), al Celler de la Ratafia Russet (Olot, Garrotxa) i a la Casa Solà-Morales (Olot).

— 14 de desembre: visita al Fruitcentre de l'IRTA de Lleida i a la Cooperativa l'Olivera de Vallbona de les Monges.

— 10 de maig: visita a les caves Raventós i Blanc i a Caves Llopart (Sant Sadurní d'Anoia).

— 1 de juny: Transcatalònia 2019 «Els sòls del loess. Unes notes en el front de batalla». Va consistir en un itinerari edàfic per la Terra Alta i la Ribera d'Ebre.

— 4 de juliol: sortida a Pacs del Penedès amb la Secció de Viticultura i Enologia de la ICEA.

Tertúlies de la Secció d'Estudis Rurals

Les xerrades d'aquest curs es van fer, com és habitual, al restaurant L'Antic Forn de Barcelona, segons el calendari següent: «Les dinàmiques recents dels territoris rurals de Catalunya: què ens diuen les dades de l'Observatori del Món Rural?», amb l'enginyer agrònom Marc Riera (20 de novembre); «Els cereals i el pa en els països de llengua catalana a la baixa edat mitjana», a càrrec del membre de l'IEC Antoni Riera (12 de febrer); «La Xarxa de Custòdia del Territori: fites, objectius i reptes», conduïda per Guillem Bagaria i Clara Blasco, tècnics de la Xarxa de Custòdia del Territori (19 de març), i «La Carta alimentària metropolitana dins del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona

(PEMB)», conduïda per Oriol Estela, coordinador general del PEMB (11 de juny).

Presentació del llibre Raïms. Les principals varietats catalanes: història, cultiu i vins

Es van organitzar tres actes de presentació d'aquesta obra col·lectiva d'acord amb el calendari següent: 23 de novembre a la seu de l'IEC, 14 de març al Castell de Peralada i 4 de maig a la Fira del Vi de Falset.

Premis

La ICEA va convocar els premis següents, inclosos en el *LXXXVIII Cartell de Premis i borses d'estudi* de l'IEC:

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris a un treball de recerca de batxillerat (per a estudiants)

En la 2a convocatòria, es va atorgar a Clàudia Alcañiz Garcia pel treball «Apre-

ment de formatger. Estudi de la influència del tipus de quall en l'elaboració de formatges amb llet de cabra de Can Pauet». El lliurament va tenir lloc el 12 de desembre a la seu de l'IEC.

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (per a estudiants)

Es va declarar desert.

Publicacions

Dossiers Agraris, núm. 20 (2018).

Primer Congrés Masia-Territori: Actes (Barcelona, 11-13 març 2015). Barcelona, 2019.

Quaderns Agraris, núm. 45 (desembre 2018); núm. 46 (juny 2019).

Raïms: Les principals varietats catalanes: història, cultiu i vins. Barcelona, 2018. [Coedició amb Edicions i Propostes Culturals Andana i el Museu de les Cultures del Vi de Catalunya (VINSEUM)]

Societat Catalana de Pedagogia

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 19 de juny de 2019

Presidència:	MARTÍ TEIXIDÓ I PLANAS
Vicepresidència:	JOAN MALLART NAVARRA
Secretaria:	CARME RIDER I SERRA
Tresoreria:	EMPAR GARCIA LÓPEZ
Direcció de publicacions:	JOAN RUÉ DOMINGO
Vocalia adjunta de publicacions:	CARME AMORÓS BASTÉ
Vocalia de comunicació i portal web:	ÒSCAR GARCIA NICOLAU
Vocalia de les comarques de l'Ebre:	ANTONI PERULLES RULL
Vocalia de les comarques de Lleida:	JOSEP SERENTILL RUBIO
Vocalia del País Valencià:	DIEGO GÓMEZ GARCIA
Vocalia de les Illes Balears:	RAMON BASSA MARTÍN
Enllaç resident a institucions europees:	MAR CAMACHO MARTÍ

A partir del 19 de juny de 2019

Presidència:	CARME RIDER I SERRA
Vicepresidència:	JOSEP SERENTILL RUBIO
Secretaria:	ROSA MARIA DE LA FUENTE CASTELLÓ
Tresoreria:	EMPAR GARCIA LÓPEZ
Direcció de publicacions:	JOAN RUÉ DOMINGO
Vocalia adjunta de publicacions:	CARME AMORÓS BASTÉ
Vocalia de recerca FEP:	ELISABETH DULCET VALLS
Vocalia de les Illes Balears:	MIQUEL OLIVER TREPAT
Vocalia de l'Alguer:	IBAN LEÓN LLOP
Vocalia de la Catalunya del Nord:	RITA PEIX VALLOT
Vocalia d'Andorra:	ALEXANDRA MONNÉ BELLMUNT
Vocalia del País Valencià:	GEMMA PASQUAL ESCRIVÀ
Assessoria de recerca pedagògica:	MARTÍ TEIXIDÓ I PLANAS
Coordinació de declaracions i manifestos:	CARLES CERECEDA FERRÉS
Coordinació del Premi Joan Profitós:	BEATRIU GARRIDO

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana de Pedagogia (SCP) va organitzar un bon nombre d'activitats i participar en d'altres, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC i entre les quals destaquen les següents:

— 14 de novembre, presentació del llibre *Propuestas para un nuevo pacto sobre educación. El sentido de aprender en la escolaridad del siglo XXI*. Acte coorganitzat amb el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya i celebrat a la seva seu (Barcelona). A més de la presentació de l'obra, a càrrec de l'autor, el membre de la Junta de la SCP Joan Rué, es va fer un debat en què participaren Salvador Carrasco, sociòleg; Francina Martí, presidenta de l'Associació de Mestres Rosa Sensat, i Jordi Carmona, professor de la Fundació Pere Vergés - Escoles Garbí.

— 29 de novembre, presentació del *Dictionnaire thématique français-catalan*. Hi van intervenir l'autor del diccionari, Michel Cavallé, i altres especialistes com Ferran Guedea (catedràtic d'oncologia de la Universitat de Barcelona), Xavier Blanco (catedràtic de filologia francesa de la Universitat Autònoma de

Barcelona) i Carme Rider (SCP). La va organitzar la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i es portà a terme a la seva seu (Palau Requesens).

— 24 de gener, celebració del I Dia Internacional de l'Educació amb l'acte *Eduquem en xarxa*. Proposta del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya per a commemorar el Dia Internacional de l'Educació, en què participaren la SCP, el Moviment d'Innovació Educativa de Lleida, el Col·legi de Pedagogos de Catalunya i el Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya. Va tenir lloc a la Sala Paulo Freire de la Paeria de Lleida i va comprendre diverses ponències.

— 7-9 de febrer, participació en el Col·loqui Héloïse: «Pedagogies de la democràcia i la resistència a l'Europa del segle XX i fins avui». Trobada d'investigadors, docents, estudiants, escoles i xarxes per al canvi i la innovació, per a replantejar reptes per a dissenyar noves pistes per a la construcció de l'Europa on ens agradaria viure, mitjançant l'educació i, concretament, les pedagogies que es duen a terme. L'organitzà la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

— 30 d'abril, commemoració del quarantè aniversari del Grup Promotor

Santillana. La SCP, que col·labora estretament amb l'editorial, va organitzar aquest acte, en què intervingueren personalitats com el vicepresident de l'IEC, Jaume de Puig; el director del Grup Promotor Santillana, Pere Macià, i la secretària general d'Educació, Núria Cuenca. Entre altres activitats, es van oferir visites guiades al jardí Mercè Rodoreda i actuacions de corals infantils.

— 4 de maig, Jornada Pedagògica per a l'Ensenyament de la Llengua anglesa. Activitat coorganitzada amb l'editorial Richmond, amb la col·laboració del Centre de Recursos Pedagògics de Sarrià - Sant Gervasi, i adreçada al professorat d'educació infantil, primària i secundària. Va comprendre una sessió plenària a càrrec de Barcelona Improv Group i quatre sessions simultànies: «Go with the flow» (Brendan Dunne), «Let's revamp our teaching!» (Maria Mont), «Com t'ajuda *Go!* a treballar i avaluar per dimensions» (Juan Soler) i «Putting a Spring in your step» (Alastair Lane). Va tenir lloc als edificis Gamma i Delta de la Universitat Internacional de Catalunya (Barcelona).

— 7 de maig, reunió dels Equips d'Assessorament de Llengua i Cohesió Social. El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va fer una salutació institucional, i també es va fer una visita guiada al jardí Mercè Rodoreda.

— 11 de maig, V Jornada d'Intercanvi Pedagògic Fem l'Escola Plurilingüe.

Va anar adreçada als docents de totes les etapes educatives i als professionals de l'educació en general, i començà amb una taula de debat sobre la importància dels instruments pedagògics en l'avaluació formativa, en la qual intervingueren Josep Serentill, inspector cap adjunt dels Serveis Territorials d'Educació a Lleida; M. Àngels Martínez, assessora de Llengua i Cohesió Social del Consorci d'Educació de Barcelona; Josep M. Mominó, professor de psicologia i ciències de l'educació de la Universitat Oberta de Catalunya, i, com a moderador, Martí Teixidó, director de la recerca Fem l'Escola Plurilingüe. La jornada va continuar amb ponències sobre experiències pedagògiques de referència i, finalment, l'escriptora de literatura infantil i juvenil Gemma Pasqual va pronunciar la conferència «De l'oralitat a l'oràtoria en una societat multilingüe i tecnològica».

— 19 de juny, presentació del llibre *La màgia dels indicadors en educació*. Va anar a càrrec dels autors, els inspectors Elvira Borrell i Xavier Chavarría.

— 3 de juliol, trobada de totes les xarxes dels diversos territoris per a posar en comú les conclusions finals de la recerca Fem l'Escola Plurilingüe.

Col·laboracions

— Amb Amics de la UNESCO, en la preparació de conferències sobre llengua occitana.

— Amb la Fundació Carulla, en l'elaboració de la rúbrica de l'àmbit lingüístic per als Premis Baldiri Reixac.

Difusió a la xarxa

Permanentment, s'informa de l'activitat de la Societat tant al web (*blogs.iec.cat/scp*) com a Twitter (@SCP_IEC).

Recerca Fem l'Escola Plurilingüe

Fem l'Escola Plurilingüe (FEP) és la tercera fase de la R+D+I iniciada el 2014 amb el pilotatge del Termòmetre Lingüístic (TL), una prova de diagnòstic de la competència lingüística en infants de cinc anys i de pronòstic pedagògic de l'adquisició de llengües.

La recerca va començar davant la constatació, l'any 2008, de la poca eficàcia que ha tingut a Catalunya l'ensenyament de llengües estrangeres i del fet que el model d'immersió ha garantit l'aprenentatge del català a tots els infants però no ha activat la voluntat de parlar-lo de molts adolescents (són els mateixos que després de vuit o dotze anys d'estudiar l'anglès, no el parlen). El 2015 es va difondre el *Marc d'ensenyament de llengües vives*, un document de referència per a l'elaboració del projecte d'ensenyament plurilingüe a les escoles.

La fase d'innovació està orientada a millorar la pràctica educativa amb fonamentació i instrumentació pedagògiques, capacitant els equips docents per a la construcció d'un projecte plurilingüe

de centre que focalitzi la transferència entre català i castellà, desenvolupi la capacitat de comprensió entre les llengües romàniques i garanteixi l'aprenentatge de l'anglès.

Grups de treball

Els descriptors de l'escola plurilingüe. Escala d'autoavaluació

Va dirigit a equips directius de centres d'educació infantil i primària, coordinadors lingüístics i docents que participen en la construcció del projecte plurilingüe de centre, i el componen equips docents d'escoles de tots els Serveis Territorials de Catalunya. Els objectius principals són conèixer un instrument per a autoavaluar el nivell de desenvolupament del projecte plurilingüe de centre; reflexionar sobre els indicadors d'un ensenyament plurilingüe efectiu; debatre i decidir quan una escola es pot considerar plurilingüe segons indicadors d'evidència i barem homologat; realitzar una autoavaluació de centre que es podrà contrastar externament; millorar la pròpia pràctica a partir de l'experiència compartida, i oferir recursos per a la millora de la didàctica del plurilingüisme.

El Termòmetre Lingüístic i l'Observació de l'Expressió Oral

S'adreça a docents d'educació infantil i cycle inicial d'educació primària que apliquen el TL o que participen en l'anàlisi dels resultats i en la reflexió sobre la didàctica de l'oralitat i la seva avaluació.

L'integren docents d'un centenar d'escoles de Catalunya distribuïdes en set xarxes territorials (Berguedà, Vallès Occidental, Girona, Lleida, Barcelona, Tarragona i Vall d'Aran) i una xarxa institucional (Vedrunes). Els objectius són acompanyar els equips docents en l'execució de les proves; analitzar els resultats i el procés de reflexió col·legiat; aprofundir en l'observació i l'anàlisi de l'expressió oral espontània dels infants; millorar la pròpia pràctica a partir de l'experiència compartida, i proporcionar recursos per a la millora de didàctiques de l'oralitat. Durant aquest curs 2018-2019, les xarxes territorials i institucional han realitzat:

— Comprovacions i recollida d'evidències científiques a partir dels resultats de cent escoles de Catalunya.

— Recerca participativa i recollida de resultats als diferents centres de cada xarxa.

— Identificació de les necessitats en la formació docent, els elements de transformació educativa i el valor de canvi per a la instrumentació pedagògica.

— Intercanvis escolars entre Calandretes Escoles Immersives, l'Escola Espai 3 de Sant Joan Despí i el Col·legi La Salle de Palamós.

— Preparació de la comprovació a les Illes (amb la participació de la Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca de les Illes Balears, de la Universitat de les Illes Balears i del Consell Escolar de Mallorca).

— Preparació del col·loqui transfronterer per a tractar intercanvis, recursos i estratègies per al mestre plurilingüe (amb la participació d'Aprené, la Bressola, la Facultat d'Educació de la Universitat de Montpeller i la Direcció dels Serveis Departamentals de l'Educació Nacional dels Pirineus Orientals).

— Sessions de treball (novembre, desembre, gener, maig i juny).

Premis

Premi Joan Profitós d'assaig pedagògic

Premi fundat el 1990 i convocat conjuntament amb la Fundació Joan Profitós, sota el patronatge de l'Escola Pia de Catalunya. S'ofereix a una obra que contingui una reflexió pedagògica o una anàlisi sobre l'acció educativa. En la 29a convocatòria, inclosa en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Premi es va adjudicar a «Canviar el consum per canviar la vida. Una proposta educativa i de conversió ecològica», de Carles Armengol. Així mateix, es van concedir dues mencions honorífiques: a Xavier Blanch, per «Incompetències bàsiques. Pals a les rodes del sistema educatiu», i a Isabel Serra, Núria Trullà, Raül Benítez i Roser Blázquez, per «El bufó que va haver de marxar de palau. Projecte de consciència emocional i creixement personal». El Premi es va lliurar el 25 d'abril a la Sala Pere i Joan Coromines de l'Institut, en una cerimònia que va incloure la conferència «La transformació edu-

cativa des del plurilingüisme», de Neus Lorenzo, subdirectora general de Transformació Educativa de la Generalitat de Catalunya, i una actuació del Cor de Ponent.

Publicacions

Revista Catalana de Pedagogia [en línia],
vol. 14 (novembre 2018); vol. 15
(maig 2019).

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 13 de juny de 2019

Presidència: MONTSERRAT JUFRESA MUÑOZ
Vicepresidència: JAUME ALMIRALL SARDÀ
Tresoreria: CARLES GARRIGA SANS
Secretaria: ÀLEX COROLEU LLETGET
Vocalia: FRANCESCA MESTRE ROCA
JOSEP LLUÍS VIDAL PÉREZ

A partir del 13 de juny de 2019

Presidència: CARLES GARRIGA SANS
Vicepresidència: JOSEP LLUÍS VIDAL PÉREZ
Tresoreria: FRANCESCA MESTRE ROCA
Secretaria: ÀLEX COROLEU LLETGET
Vocalia: MARGALIDA CAPELLÀ SOLER
MARIA PAREDES BAULIDA

Delegada de l'IEC: MARIÀNGELA VILALLONGA VIVES

Nombre de socis: 209

Activitats

Les activitats organitzades per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (SCEC) durant el curs 2018-2019, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC, van ser les següents:

— 5-7 de setembre, congrés internacional *Instrumenta Inscripta VIII: «Plumbum litteratum. L'escriptura sobre*

plom a l'època romana». Activitat coorganitzada amb l'IEC, la Universitat de Barcelona (UB) i l'Academia Europaea, que va reunir els grans especialistes mundials en la matèria i va comprendre més d'una trentena de ponències, catorze presentacions en forma de pòster i debats.

— 25 i 26 d'octubre, col·loqui internacional *Formes del discurs literari i*

filosòfic a l'antiguitat. Se celebrà en el marc de les Terceres Trobades Franco-Catalanes sobre l'Antiguitat Clàssica i va constar d'una quinzena de ponències impartides per filòlegs del Departament de Filologia Clàssica, Romànica i Semítica de la UB i de la Sorbona (Universitat de París III i IV), que tractaren de qüestions com les relacions entre poesia i discurs filosòfic a les *Epístoles* d'Horaci o la composició de biografies i autobiografies en el món antic.

— 31 de gener, conferència «Montaigne, lector de Aulo Gelio: la (paradòjica) invenció del ensayo». La pronuncià Francisco García-Jurado, de la Universitat Complutense de Madrid.

— 25 d'abril, conferència «L'amore nell'Hesperis di Basinio da Parma: la vistosa assenza di un modello epico nel primo poema latino del Quattrocento». Va anar a càrrec de Florian Schaffenrath, de la Universitat d'Innsbruck (Àustria).

— 1-5 de juliol, curs d'actualització *Les dones en el món antic*. Es va programar en deu sessions, en què es van abordar temes com «Odisseu i les dones —vives i mortes», per Pilar Gómez (UB); «Bellesa i saviesa de dones per acompanyar els homes», amb Francesca Mestre (SCEC i UB), i «Filosofia en femení a la Grècia antiga: dones filòsofes i dones de filòsofs», amb Sergi Grau (UB).

— 11 i 12 de juliol, simposi internacional *La lexicografia llatina medieval*

i els corpus documentals (Memorial Joan Bastardas). Activitat coorganitzada amb la Secció Filològica (SF) de l'IEC, la UB i la Institució Milà i Fontanals (IMF) del Consell Superior d'Investigacions Científiques, i duta a terme a la seu d'aquesta darrera entitat, a Barcelona. El programa va comprendre una desena de ponències d'experts, com ara Michal Rzepiela i Krzysztof Nowak, de l'Institut de la Llengua Polonesa de l'Acadèmia Polonesa de Ciències, o el membre de l'IEC Pere J. Quetglas. La inauguració va anar a càrrec de M. Teresa Cabré, presidenta de la SF, i de Lluís Calvo, director de la IMF.

Premis

Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics
(per a estudiants)

Premi instituït el 2011, que s'ofereix a un treball inèdit d'estudi i investigació sobre qualsevol aspecte relatiu als estudis clàssics. El jurat de la 8a convocatòria, integrada en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, va acordar de no adjudicar el Premi. Tanmateix, va concedir un accésit a Maria Dinarès per «Traducció i comentari de l'obra de Lígdam (Cor. Tib. 3.1-6)», que fou lliurat en la cerimònia dels Premis Sant Jordi 2019, el 30 d'abril a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Publicacions

Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, núm. 34 (2018).

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 9 d'abril de 2019

Presidència: MIQUEL DE CRUSAFONT SABATER
Vicepresidència: ROSSEND CASANOVA I MANDRI
Secretaria: XAVIER SANAHUJA ANGUERA
Tresoreria: RAFAEL COMAS EZEQUIEL
Vocalia: ANNA M. BALAGUER PRUNÉS
JAUME BENAGES OLIVÉ
JAUME BOADA SALOM
VICENT JOSEP FORTEA MARZÀ
MANUEL GARCÍA GARRIDO
XAVIER JORBA SERRA
JOAN ANTONI SENDRA IBÁÑEZ

A partir del 9 d'abril de 2019

Presidència: ROSSEND CASANOVA I MANDRI
Vicepresidència: MIQUEL DE CRUSAFONT SABATER
Secretaria: XAVIER SANAHUJA ANGUERA
Tresoreria: JAUME BENAGES OLIVÉ
Vocalia: ANNA M. BALAGUER PRUNÉS
MONTSERRAT BERDUN COLOM
JAUME BOADA SALOM
MANUEL GARCÍA GARRIDO
XAVIER JORBA SERRA
JOAN ANTONI SENDRA IBÁÑEZ

Delegat de l'IEC: GASPÀR FELIU I MONTFORT (fins al 17.1.2019)
FRANCESC FONTBONA I DE VALLESCAR
(a partir del 17.1.2019)

Nombre de socis: 185

Activitats

La Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (SCEN) va presentar, el 9 d'abril de 2019 a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC, la darrera obra de Miquel de Crusafont, *Sectors complementaris de la numismàtica catalana (de Benet XIII al BA)*, en un acte presidit pel membre de l'Institut Francesc Fontbona. El llibre, que té unes 250 pàgines, està dedicat a les sèries monetàries relacionades amb l'àmbit català que no apareixen al *Catàleg general de la moneda catalana* (Crusafont, 2009): les monedes dels grans mestres de l'Hospital; les monedes dels papes; les emissions imperials de Carles I per a l'expedició de Tunis, i les emissions no catalanes fetes pels estats espanyol i francès en tallers catalans, des de les primeres monedes amb marca Q del taller de Perpinyà, l'any 1711, fins a l'encunyació de la sèrie commemorativa de monedes a Barcelona amb marca BA, el 1958.

Aprofitant l'avinentesa, aquell mateix dia es va començar a lliurar l'últim número d'*Acta Numismàtica*, la revista anual de la Societat. Aquesta 49a edició consta de vint-i-vuit articles de recerca i quatre textos complementaris, i en total hi han intervingut disset autors, que han emprat les llengües catalana, espanyola i italiana.

Programa de recerca

Al llarg del curs acadèmic 2018-2019, la SCEN ha posat en funcionament el programa de recerca «Base de dades de moneda

catalana», que té com a objectiu inventariar i fitxar de manera eficaç el màxim nombre possible o necessari de les monedes conservades de les edats antiga, mitjana i moderna relacionades amb Catalunya i amb els territoris amb què històricament s'ha relacionat. Aquest projecte té com a precedent el «Banc de dades de monedes catalanes», que va consistir a fitxar de manera bàsica els exemplars estudiats durant el procés de les catalogacions sistemàtiques de les monedes catalanes d'època medieval i de la Guerra dels Segadors.

En aquesta segona fase, la recerca se centrarà a recuperar l'arxiu privat de Leandre Villaronga, emprat en l'elaboració del catàleg de moneda antiga de referència de la península Ibèrica (Villaronga/Benages, 2011). El projecte consistirà a digitalitzar les imatges i a elaborar, raonar i ordenar unes noves fitxes físiques (3.500-4.000 per any) que actualitzin la informació de les monedes segons les necessitats de recerca actuals, deixant per a una fase posterior la tasca de digitalitzar també aquestes fitxes físiques. La base de dades es dipositarà a l'Arxiu de l'IEC i serà consultable per als investigadors que ho sol·licitin.

Publicacions

Acta Numismàtica, núm. 49 (2019).

CRUSAFONT I SABATER, M. de. *Sectors complementaris de la numismàtica catalana (de Benet XIII al BA)*. Barcelona, 2019. (Complements d'*Acta Numismàtica*; 12)

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP ANTONI BÀGUENA LATORRE

Vicepresidència: MARC MONTLLIÓ BALSEBRE

Secretaria: NEL·LA SABORIT ESTEVE

Tresoreria: ORIOL BIOSCA REIG

Vocalia: IRENE NAVARRO NÚÑEZ

MIREIA PERIS FERRANDO

RAIMON SOLER RENOBELL

Delegat de l'IEC: *(pendent de nomenament)*

Nombre de socis: 226

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT) s'ha encarregat de l'organització i ha participat en diferents actes i jornades. D'entre les activitats realitzades, destaca la visita a la Marina de València, que va tenir lloc el 15 de desembre.

Al voltant d'una desena de socis i sòcies de la SCOT i de l'Agrupació d'Arquitectes i Urbanistes de Catalunya (AAUC), juntament amb els membres de la Junta Directiva de la SCOT, van passar una jornada a la ciutat de València amb la finalitat de visitar la seva Marina. Aquesta ha estat objecte d'un procés d'activació productiva i apropiació ciuta-

dana, dut a terme pel Consorci de València 2007, el qual va rebre un accèssit en la darrera edició del Premi Catalunya d'Urbanisme Manuel de Solà Morales de la SCOT.

La jornada va permetre als participants de visitar la Marina sota el guiatge dels actuals gestors de l'espai, Vicent Llorens i Ramon Marrades, directors general i estratègic del Consorci, respectivament. La visita va finalitzar a la Pèrgola, on es va gaudir d'un concert a l'aire lliure i d'un dinar.

A continuació, es presenten altres actes, i se n'exposen breument els objectius, el tema i el tipus de participació de la SCOT:

— 29 de novembre, *Instruments de planejament per a la integració metropolitana del medi natural*. Acte de presentació i debat obert sobre el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola (PEPNat) i la Modificació puntual del Pla General Metropolità en l'Àmbit del Parc Natural de la Serra de Collserola (MPCMCo). Es va organitzar amb la col·laboració de l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya (AAUC) i del Grup Arquitectura i Sostenibilitat, amb motiu de l'aprovació inicial dels instruments urbanístics per part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) i l'inici de la tercera fase del procés de participació pública. L'acte va ser introduït per Robert Juvé, membre de la Junta Directiva de l'AAUC, i Josep A. Báguena, president de la SCOT. Hi intervingué Antoni Farrero, secretari tècnic del PEPNat i coordinador general de l'Oficina Tècnica de Gerència de l'AMB, que presentà els plans conjuntament amb membres de l'equip redactor. La sessió, a més de la presentació, va tenir per objecte establir un diàleg obert entre els diferents punts de vista dels convidats a la fila zero, el públic i els representants de la Secretaria Tècnica del PEPNat. Aquest debat va permetre contrastar els punts i les novetats que incorporen aquests plans. Van assistir a l'acte prop de noranta persones.

— 9 de març, pedalada «Front marítim II. De Castelldefels al Prat de

Llobregat». Sortida en bicicleta organitzada per l'AAUC, amb la col·laboració de la SCOT, dins del Cinquè Cicle de Pedalades. La finalitat de la jornada va ser comprovar la impossibilitat de fer el recorregut sencer de Castelldefels al Prat de Llobregat en bicicleta. Hi participà una vintena de persones, i la ruta va transcórrer per part dels terrenys del Parc Agrari del Baix Llobregat i per un carril bici que porta de l'aeroport al nucli urbà del Prat de Llobregat.

— 15 de març, *El problema de l'habitatge. Tres estratègies: Barcelona, Madrid i País Basc*. Activitat coorganitzada amb l'Associació Espanyola de Tècnics Urbanistes, l'Associació Catalana de Tècnics Urbanistes i l'AAUC, que va tenir lloc a la sala d'actes del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya. L'objectiu era reflexionar sobre la problemàtica actual de l'accés a l'habitatge i, a aquest efecte, es va convidar a participar-hi cinc experts en la matèria, que van debatre tres estratègies plantejades en una autonomia i en dues grans ciutats: la política d'habitatge seguida pel Govern del País Basc des de fa anys, i les polítiques de reserva i promoció d'habitatge de les dues grans metròpolis espanyoles, Madrid i Barcelona. Raimon Soler, advocat especialista en dret urbanístic i habitatge i membre de la Junta de la SCOT, va presentar la primera estratègia, «La política d'habitatge promoguda per l'Ajuntament de Barcelona», que exposa-

ren Josep Maria Montaner, regidor d'Habitatge i Rehabilitació de l'Ajuntament de Barcelona, i Javier Burón, gerent d'Habitatge del mateix Ajuntament.

— 25 de maig, *Pedalada: del Port a l'Aeroport*. Sortida amb bicicleta organitzada per l'AAUC i el Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya, amb la col·laboració de la SCOT. L'objectiu va ser recórrer les dues infraestructures més importants de l'àrea metropolitana de Barcelona i comprovar la impossibilitat que suposa fer el recorregut des del port de Barcelona fins a l'aeroport en bicicleta. Al voltant d'una trentena de participants va tenir l'oportunitat de visitar el port de Barcelona amb el permís de les autoritats portuàries i fer el recorregut amb les explicacions dels especialistes Miquel Lacasta, Manuel Reventós i Jordi Julià.

— 20 de juny, *El sòl està classificat, qui el desclassificarà?* Sessió organitzada amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia i celebrada a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC, amb la finalitat de reflexionar i debatre sobre l'ocupació del sòl a Catalunya. Va obrir la sessió Jordi Martín Oriol, doctor en geografia per la Universitat Autònoma de Barcelona, tot abordant «L'ocupació del sòl en procés de transformació urbanística a Catalunya. Metodologia d'anàlisi, quantificació i factors explicatius». Seguidament, van intervenir el membre de l'IEC Oriol Nello i la jurista Àngels Gil-

Vernet. Després de les intervencions, es va obrir un diàleg amb els diferents punts de vista dels ponents i el públic. Va assistir a l'acte una cinquantena de persones.

— 26 de juny, 4a Jornada per a l'Elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya. La SCOT participà en aquesta Jornada celebrada a la Sala de les Brigades Internacionals de la UGT de Catalunya (Barcelona) en el marc del procés participatiu de l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya, que pretén ser el marc estratègic de referència per a les polítiques públiques de la Catalunya urbana en les properes dècades i ha de donar respostes als reptes i a les oportunitats des d'un enfocament multinivell, pluridisciplinari i amb una visió integrada i holística. El president de la Societat, Josep A. Bágüena, va representar l'entitat en la sessió de treball «Cohesió social», al panell d'experts «Territoris articulats». La finalitat de la sessió era reflexionar sobre els principals àmbits urbans proveïdors de cohesió social des d'una perspectiva àmplia i multiescalar. Concretament, el panell d'experts es va enfocar a donar resposta als principals obstacles, reptes i oportunitats en la consecució dels territoris articulats, i va anar seguit d'un debat entre els assistents per a intercanviar opinions i coneixements sobre els temes exposats.

Manteniment i consolidació del web

El web de la SCOT està dividit en tres apartats:

— SCOT (<http://www.scot.cat>), apartat principal de l'activitat de la Societat;

— Territori (<http://territori.scot.cat>), on s'allotgen els articles de l'*Anuari Territorial*,

— Fòrum (<http://forum.scot.cat>), que serveix de suport i repositori dels continguts generats amb el Fòrum 2012 Catalunya 2021. Territori i urbanisme, estat i alternatives.

Durant el curs 2018-2019, s'ha procedit al manteniment del flux constant d'articles i aportacions a l'espai web per a consolidar-lo com a element de gran importància en la tasca de difusió dins la Societat. En aquest sentit, s'han ampliat les fonts d'obtenció de dades i contingut de l'apartat de l'agenda (<http://goo.gl/kGMfoQ>), per a poder mantenir el full de ruta establert en el període anual anterior perquè acabi esdevenint un referent on trobar totes o gran part de les activitats (jornades, cicles, debats, exhibicions, concursos, congressos...), tant pròpies com d'altres entitats, col·lectius, col·legis, etc., de temàtica territorial (ordenació, gestió, ciutat, urbanisme, món rural, paisatge, medi ambient, mobilitat, habitatge...).

D'aquesta manera, s'ha mantingut el format de l'agenda en dues parts: un recull de les activitats més recents directament a la pàgina principal del web (<http://www.scot.cat>) i un repositori del conjunt d'activitats que es van anunciar

i duen a terme altres entitats i societats en una pàgina addicional (<http://goo.gl/kGMfoQ>). L'espai va ser desenvolupat durant el 2016 i es va obrir i difondre el 2017, com a estratègia comunicativa.

Difusió de l'actualitat territorial.

Seguiment a les xarxes socials

Pel que fa a les xarxes socials, principals canals de difusió de l'actualitat territorial, s'ha consolidat l'augment de la repercussió i els seguidors dels anys anteriors, i s'ha mantingut la dinàmica de difusió d'actes relacionats amb l'actualitat territorial i el seguiment dels actes propis. El nombre de seguidors del compte de Twitter *@territori*, dedicat principalment a la difusió de l'actualitat territorial principalment nacional però també internacional, ha tornat a augmentar durant el curs 2018-2019, i ha passat dels 4.660 seguidors del 2018 a 4.753 el 2019. I el 2019 s'ha arribat a les 20.300 piulades realitzades acumulades.

Premi de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (per a estudiants)

Premi instituït el 1999 i ofert a estudis de diagnòstic d'una àrea urbana o territorial de Catalunya o bé a projectes o propostes d'ordenació d'una àrea territorial o urbana de Catalunya. En l'11a convocatòria, integrada en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Premi es va atorgar al projecte *Acompanyar l'evolució*

lució, de Maria Espín. Així mateix, es va concedir un accèssit a *Rehabitar la baixa densitat. Com ha de créixer la ciutat en un futur? Estudi del potencial d'activació del barri de Mas Gener, Sant Cugat del Vallès*, presentat per Clara Grenzner i Sandra Murcia, i a *Avaluació de la vulnerabilitat de la població a la calor extrema a l'àrea metropolitana de Barcelona. Guia tècnica per calcular la vulnerabilitat de la població a la calor extrema i recomanacions per a futures línies d'acció*, de Julia Isabella Cannata. El lliurament es va fer en la cerimònia dels Premis Sant Jordi 2019, el 30 d'abril a la Sala Prat de la Riba de l'Institut.

Publicacions

BÀGUENA, Josep A. *El territori en l'acció política de Pasqual Maragall: Orígens, debat i construcció de polítiques*

territorials al «Govern alternatiu», 1999-2003. Barcelona: Fundació Catalunya Europa. (Llegat Pasqual Maragall)

SOLER, Raimon. «Slow housing». *Alternatives Econòmiques* [en línia], núm. 71: *Plan de vuelo insostenible*. <<http://bit.ly/2xSps1C>>. [Dossier «Camino al andar»]

SOLER, Raimon; DOMINGO, Guillem. «La nova planificació territorial en l'àmbit de l'habitatge: una mirada sobre els projectes de Pla Territorial Sectorial d'Habitatge de 2010 i 2017». A: OBSERVATORI DESC; INSTITUT DE RECERCA TRANSJUS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA (coord.). *La Llei del dret a l'habitatge de Catalunya: deu anys de vigència: Balanç i futur*. Barcelona: Thomson Reuters Aranzadi, 2018.

Societat Catalana de Sociolingüística

Any de fundació: 1981

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 31 de maig de 2019

Presidència: JOAN PUJOLAR COS
Secretaria: EVA CODÓ OLSINA
Tresoreria: MERCÈ SOLÉ SANOSA
Vocalia: ELVIRA RIERA GIL
MARIA SABATÉ DALMAU
AMADEU VIANA SAN ANDRÉS

A partir del 31 de maig de 2019

Presidència: MIQUEL ÀNGEL PRADILLA CARDONA
Secretaria: EVA CODÓ OLSINA
Tresoreria: MERCÈ SOLÉ SANOSA
Vocalia: JOAN COSTA CARRERAS
AVEL·LÍ FLORS MAS
LUCI NUSSBAUM
JOAN PUJOLAR COS
MARIA SABATÉ DALMAU
MIRELA TRENCHS PARERA

Delegat de l'IEC: JOSEP GIFREU I PINSACH

Nombre de socis: 104

Activitats

A continuació, es detallen les activitats organitzades per la Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS) durant el curs 2018-2019, que en general es van dur a terme a la seu de l'IEC:

— 27 de setembre, sessió de presentació del 28è número de la revista de la SOCS *Treballs de Sociolingüística Catalana*. L'editor en cap de la publicació, Emili Boix (UB), va presentar el volum, dedicat al tema de llengua i poder; tot

seguit, Rosa Urtasun, una de les autores, va exposar la seva aportació a la temàtica («Llengua i poder simbòlic: anàlisi d'arguments d'editorials de premsa»).

— 25 octubre, conferència «El model lingüístic d'À Punt Mèdia, una aposta per la normalització del valencià». Va ser impartida per Joan Carles Simó, cap de la Unitat d'Estil i Recursos Lingüístics d'À Punt Mèdia.

— 12 de desembre, presentació de *Sobre el «marc de condicions sociolingüístiques favorables» per a la implantació de la normativa lingüística catalana*, obra guanyadora del Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística 2018. Anà a càrrec de l'autor, Joan Costa (Universitat Pompeu Fabra, UPF), que també va parlar de l'estat actual dels seus treballs sobre aquesta qüestió.

— 31 de gener, 5a edició de *Nous talents en sociolingüística catalana*. Sessió de difusió dels millors treballs de final de grau (TFG) i de màster (TFM) de tema sociolingüístic presentats a les universitats catalanes, organitzada en col·laboració amb el Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la UPF i duta a terme al Campus del Poblenou d'aquesta universitat, a Barcelona. En aquesta ocasió, els treballs exposats van ser «Encara ens calen cançons: música i normalització lingüística al País Valencià», de Carla Collantes (Universitat Oberta de Catalunya); «If I don't defend my language who

will?» Teacher language policy in Barcelona public schools», de Camila Osorio (Universitat de Barcelona), i «L'àrab marroquí de les noies de Catalunya: el perquè d'una realitat sociolingüística heterogènia», d'Amal Chugri (UPF).

— 8 de febrer, sessió de debat *La SOCS: mirada al futur*. Van obrir l'acte Joan Pujolar i M. Teresa Cabré, presidents de la SOCS i de la SF, respectivament. A continuació, es van debatre els diversos aspectes que afecten la sociolingüística i, especialment, la SOCS, com ara el seu rol i futur vist des del món de la investigació universitària i pels professionals de la llengua.

— 11 d'abril, 2a edició del *Niu de suport de la SOCS per a treballs de final de grau o de final de màster*. Jornada de tallers en què experts en sociolingüística donen resposta i debaten al voltant de preguntes generades prèviament per estudiants que preparen el TFG o el TFM. En aquesta edició, organitzada per Eva Codó (SOCS) i celebrada a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona, hi van participar vuit professors i divuit estudiants procedents de sis universitats dels territoris de parla catalana.

Declaracions

La Junta Directiva de la SOCS ha fet pública una declaració sobre el seu parer en relació amb el document del model lingüístic del sistema educatiu de Catalu-

nya que la Conselleria d'Educació feu públic l'octubre de 2018. La declaració valora positivament el document i crida l'Administració a posar més mitjans de suport al professorat en la seva tasca de promoció del plurilingüisme. El text de la declaració es pot consultar en l'enllaç següent: <<http://blogs.iec.cat/socs/2019/01/15/declaracio-de-la-socs-sobre-el-document-de-plurilinguisme>>.

Premis

Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística

En la 17a convocatòria, inclosa en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Premi es va atorgar a Elvira Riera, pel treball *Justícia lingüística i societats mixtes: una defensa de la pluralitat*. L'obra té l'origen en la tesi doctoral *Why languages matter to people. Communication, identity and justice in Western democracies: The case of mixed societies*, que té quatre grans objectius:

acostar els plantejaments de la teoria política als de la tradició sociolingüística catalana, i identificar aspectes en què seria desitjable una recerca transdisciplinària; situar la singularitat de l'àrea lingüística catalana (en termes de barreja lingüística) en una perspectiva comparada amb altres democràcies occidentals; suggerir una proposta de polítiques lingüístiques adequades, des del punt de vista de la justícia lingüística, per a les societats mixtes, i afavorir una reflexió sobre els reptes de les polítiques lingüístiques a Catalunya plantejats per les importants transformacions socials i polítiques de les últimes dècades. El lliurament del Premi va tenir lloc el 30 d'abril de 2019 a la Sala Prat de la Riba de l'Institut, en el marc dels Premis Sant Jordi.

Publicacions

Treballs de Sociolingüística Catalana, núm. 29 (2019).

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Any de fundació	1982*
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	JOAN SOLER I MATA
Presidència d'honor:	JORDI MONÉS PUJOL-BUSQUETS SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
Vicepresidència:	M. CARMÉ AGULLÓ DÍAZ FRANCESCA COMAS RUBÍ
Tresoreria:	JORDI GARCIA FARRERO
Secretaria:	JULIÀ VILAR HERMS
Vocalia:	MAXIMILIANO FUENTES CODERA MONTSERRAT GURRERA LLUCH XAVIER LAUDO CASTILLO ALEJANDRO MAYORDOMO PÉREZ M. ISABEL MIRÓ MONTOLIU ÀNGEL MOREU CALVO XAVIER MOTILLA SALAS M. PILAR NAVARRO RODRÍGUEZ ANTONI TORT BARDOLET
Direcció de la revista <i>Educació i Història:</i>	BERNAT SUREDA I GARCÍA
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL
Nombre de socis:	100

* Aquesta societat és filial de l'IEC des de 2001.

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (SHE) va organitzar les activitats següents i/o hi va participar:

— 25-27 d'octubre, XXIII Jornades d'Història de l'Educació: «Educació i desenvolupament rural en els segles XIX i XX». Es van organitzar conjuntament amb la Universitat de Lleida (UdL) i van tenir

lloc a la seva Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social. L'acte inaugural va ser presidit pel rector de la UdL, Roberto Fernández Díaz, i pel membre de l'IEC Josep González-Agàpito, i la conferència inaugural va ser a càrrec d'Enric Vicedo, catedràtic d'història de les institucions econòmiques de la UdL, i versà sobre «Institucions socials i polítiques i l'educació al món rural. De la crisi finisecular a la crisi de l'agricultura familiar (1870-1950)». S'hi van presentar trenta-cinc comunicacions sobre quatre àmbits de debat i estudi: la funció social i cultural de l'escola primària i la formació bàsica en els petits municipis (escoles, mestres, grups de renovació pedagògica i paper dels municipis); la formació tècnica i professional i l'educació superior en el desenvolupament i el progrés del món rural a l'època contemporània; el cooperativisme i el sindicalisme agrari i les propostes socioeducatives no formals (centres culturals, revistes, cursos...), i la recerca i docència en història de l'educació (historiografia, recerca en història de l'educació, didàctica i innovació docent en història de l'educació a l'àmbit universitari). Així mateix, els assistents van poder visitar les exposicions «Freinet: ahir i avui», «Un mestre, Pau Farrús. Un quadern de rotació 1935-1936» i «Aquells pupitres de fusta», i fer una visita cultural a la seu vella de Lleida. Va cloure les Jornades Dennis Beach, del Departament d'Educació i Educació Especial de la

Universitat de Göteborg (Suècia), amb la conferència «The myth of Swedish educational equity from historical ethnographic and regional/spatial analytical perspectives».

— 27 de novembre, seminari *Mestres exemplars: vers una pedagogia de l'exemplaritat*. Activitat organitzada conjuntament amb el Grup de Recerca en Pensament Pedagògic i Social i amb el Departament de Teoria i Història de l'Educació de la Universitat de Barcelona (UB). S'impartí a la Sala-Seminari Alexandre Sanvisens d'aquest Departament i va comprendre les ponències «L'exemplaritat pedagògica, un clàssic a revisar», per Enric Ortega (UB), i «La trajectòria acadèmica i docent del professor Josep Maria Font i Rius (1915-2018)», per Tomàs de Montagut (Universitat Pompeu Fabra).

— 7-9 de febrer, Col·loqui Internacional Héloïse. Activitat coorganitzada amb l'Associació de Mestres Rosa Sensat; el Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya; la Fundació Ferrer i Guàrdia; la Fundació Marta Mata, i l'IEC, que va girar entorn del tema «Pedagogies de la democràcia i la resistència a l'Europa del segle xx i fins avui». L'acte inaugural fou presidit per Joandomènec Ros, president de l'IEC, i el de cloenda, per Maria Coronas, presidenta de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'Institut. En les diferents ponències, comunicacions i

taules rodones va haver una nombrosa participació de membres de la SHE. Es va dur a terme a la seu de l'IEC.

— 7-9 de febrer, exposició «Catalunya-Europa: cinc itineraris pedagògics. Pedagogies de la resistència; pedagogies de la democràcia: Ferrer i Guàrdia, Alexandre Galí, Rosa Sensat, Marta Mata i Ramon Fuster». Es va exhibir al pati de l'IEC i la inauguració va tenir lloc el dia 8. Posteriorment, s'exposà al Campus Mundet de la UB.

— 13 de febrer - 20 de març, exposició «Elisa i Pepita Úriz Pi. De Badstáin a Berlín Oriental. Història i compromisos de les germanes Úriz». S'exhibí a la seu del Memorial Democràtic (Barcelona).

— 14 de maig, conferència «Del llac Lemán a la Mediterrània: relacions i influències pedagògiques entre Catalunya i Ginebra (1908-1936)». Va ser pronunciada pel president de la SHE, Joan Soler, a la Sala d'Actes Guillem Cifré de Colònia de la Universitat de les Illes Balears (UIB). Es va organitzar conjuntament amb el Grup d'Estudis d'Història de l'Educació de la UIB.

— 21-23 de maig, seminari *Foucault, entre la biopolítica i el bios*. L'impartí Santiago Pich (Universitat Federal de Santa Catarina, Brasil) a l'Aula Seminari Alexandre Sanvisens del Departament de Teoria i Història de l'Educació de la UB. Els temes abordats van ser «L'anàlisi foucaultiana del neoliberalisme:

homo oeconomicus i biocapitalisme», «Les experiències foucaultianes» i «El problema de l'experiència en Benjamin i Foucault: llenguatge, cos i formació humana».

Col·laboracions

— Adhesió al projecte de reconstrucció de l'Escola del Mar a la platja de la Barceloneta de Barcelona. Joan Soler, president de la Societat, va participar amb una comunicació en l'acte de presentació del projecte, celebrat a l'Ateneu Barcelonès (Barcelona), el 6 de febrer.

Projecte Lliçons de Pedagogia

Al mes de juny es va posar en marxa el portal Lliçons de Pedagogia, un espai virtual sobre formació en història de l'educació, realitzat per la SHE amb la participació d'Eumo Editorial, per encàrrec del Programa de Millora de la Formació Inicial dels Mestres de Catalunya (Programa MIF). El portal parteix de la digitalització de les obres publicades a la col·lecció «Textos Pedagògics» d'Eumo Editorial —obres que per raons logístiques i tècniques no es poden reimprimir—, a partir de les quals s'han elaborat materials en què s'analiza i explica l'evolució de la història de l'educació contemporània. A partir d'aquest catàleg de lectures bàsiques, es presenten guies de lectura, estratègies metodològiques i recursos que volen donar suport a la docència de la història de l'educació contemporània. També s'ofereix la possibilitat

d'accedir a altres recursos complementaris, com ara revistes d'història de l'educació o museus pedagògics.

Els destinataris d'aquesta eina són estudiants de tots els graus relacionats amb l'educació, professors universitaris d'aquest àmbit, investigadors, mestres en actiu, i tothom qui estigui interessat a conèixer aquest patrimoni cultural del país. A més del professor i president de la Societat, Joan Soler, la coordinació i direcció del projecte ha anat a càrrec de Xavier Laudo i Andrés Payà, professors de la Universitat de València i membres de la SHE, amb la col·laboració d'Alba Parareda, de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya.

La informació s'estructura al voltant dels autors —el portal ha arrencat amb Rosa Sensat, Maria Montessori, Johann H. Pestolozzi i Paulo Freire—, de cadascun dels quals trobem una fitxa de presentació, l'obra digitalitzada, una guia de lectura i un apartat d'experiències educatives rellevants i informació complementària. Com que es tracta d'un projecte interactiu, es preveu que els materials es puguin completar amb con-

tribucions dels usuaris i esdevingui un veritable espai col·laboratiu. Actualment, s'estan preparant els materials de sis autors més: Alexandre Galí, Francesc Ferrer i Guàrdia, Célestin Freinet, Janusz Korzack, John Dewey i Lev N. Tolstoi.

El portal és accessible a *www.llicionsdepedagogia.cat* i des dels webs d'Eumo Editorial, el Programa MIF i la SHE.

Publicacions

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació, núm. 32: *Història política de l'educació* (juliol-desembre 2018); núm. 33: *La recepció pedagògica de la cultura europea* (gener-juny 2019). LLEVOT, Núria; SANUY, Jaume (ed.). *Educació i desenvolupament rural als segles XIX-XXI*. Pròleg de Joan Soler, president de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana. Lleida: Publicacions de la UdL. [Amb la participació i col·laboració de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana]

Societat Catalana de Comunicació

Any de fundació: 1985

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 17 d'octubre de 2018

Presidència: JORDI BÈRRIO SERRANO
Vicepresidència: SERGI CORTIÑAS ROVIRA
Secretaria: MAGDALENA SELLÉS QUINTANA
Tresoreria: PERE MASIP
Vocalia primera: MARTA CIVIL SERRA
Vocalia segona: NEL·LO PELLICER ROSSELL
Vocalia tercera: JORDI PERICOT CANALETA

A partir del 17 d'octubre de 2018

Presidència: SERGI CORTIÑAS ROVIRA
Vicepresidència: MARTA CIVIL SERRA
Secretaria: FREDERIC PAHISA FONTANALS
Tresoreria: JOAN CATÀ ZARAGOZA
Vocalia: JOAQUÍN MARQUÉS PASCUAL

Delegat de l'IEC: JOSEP M. CASASÚS I GURI

Nombre de socis: 136

Activitats

Tot seguit, es detallen les activitats que va organitzar la Societat Catalana de Comunicació (SCC) per al curs 2018-2019, que van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Bicentenari de Marx a l'Institut d'Estudis Catalans

Cicle de conferències coorganitzat amb la Societat Catalana d'Economia, l'Associa-

ció Catalana de Sociologia (ACS), la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL), la Societat Catalana de Geografia (SCG) i la Societat Catalana d'Estudis Històrics (SCEH), amb la col·laboració de la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS) de l'IEC, per a commemorar el bicentenari del naixement de Karl Marx. Es va programar en dues sessions:

En la primera, el 8 d'octubre, es

van oferir les conferències «Metabolisme social a Marx», de Joaquim Sempere (ACS); «Les classes socials d'avui», per Marina Subirats (ACS), i «La concepció marxista dels diners, en vista dels nous enfocaments d'ontologia dels objectes socials: una anàlisi crítica», a càrrec de Joan Gonzàlez Guardiola (SCFIL). En la darrera sessió, celebrada el 15 d'octubre, els ponents van ser Jaume Guillaumet (SFCS), que abordà «Els periodismes de Karl Marx»; Núria Benach (SCG), que va parlar de «Karl Marx i la geografia», i Simon Mohun (Universitat Queen Mary de Londres), amb «A celebration of the labour theory of value».

X Jornada de Recerca de la Societat Catalana de Comunicació

Activitat coorganitzada amb el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) i celebrada el 10 d'abril. La inauguració anà a càrrec del president de la Societat, Sergi Cortiñas, que va donar pas a la taula rodona «La recerca emergent sobre comunicació a les universitats catalanes», moderada per la vicepresidenta de la SCC, Marta Civil, i amb la participació dels ponents següents: Míriam Díez, membre del grup de recerca Society, Technology, Religion and Media de la Universitat Ramon Llull (URL), coordinat per Josep Maria Carbonell; Mireia Fernández-Ardèvol, coordinadora del grup Communication Networks and Social Change de la Universitat Oberta de Catalunya; Alfonso Méndiz, membre del Grup de Recerca en

Comunicació, Mitjans i Societat de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC), coordinat per Ivan Lacasa; Jordi Nieto, coordinador del Grup de recerca en transformacions en els mitjans audiovisuals i les seves implicacions en el desenvolupament polític, cultural i social de la Universitat de Lleida, i Mercè Oliva, coordinadora del Grup de recerca Medium de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Aquesta fou la primera vegada que en un acte acadèmic participaven representants de diversos grups de recerca emergents reconeguts per la Generalitat de Catalunya, per al període 2017-2020, amb l'objectiu de debatre sobre aquesta temàtica.

Una vegada finalitzada la taula rodona, es procedí al lliurament dels XXX Premis CAC a la investigació sobre comunicació audiovisual. El president del CAC, Roger Loppacher, s'encarregà de la presentació dels Premis, i el vicepresident de l'organisme regulador, Salvador Alsius, va llegir el veredictes i donà pas a la intervenció de les guardonades. La investigadora del Departament de Ciències de la Comunicació de la UIC Isadora García Avis va rebre el primer premi, per «La adaptació de formatos en televisió: los *remakes* transculturales de series de ficción. Los casos de *Life on Mars* y *The office*», resultat de la seva tesi doctoral. I el segon premi s'atorgà a Sara Rovira i Irene Tor, investigadores del Grup TransMedia Catalonia i del Departament de Traducció i

Interpretació i d'Estudis de l'Àsia Oriental de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), per «Serveis d'accessibilitat sensorial a les televisions catalanes: situació actual, necessitats i propostes de futur».

II Congrés Internacional de Recerca en Comunicació

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, va donar el tret de sortida al Congrés, que va tenir lloc el 28 de juny, en què va destacar que «l'IEC és l'acadèmia de la llengua catalana i també un espai d'investigació en tots els àmbits», i va recordar que «el català ha de ser útil per a qualsevol cosa; per tant, també per a transmetre ciència». La vicepresidenta de la SCC, Marta Civil, va remarcar la importància de «generar debat entre ponents i assistents». Posteriorment, el president de la Societat, Sergi Cortiñas, va cloure la presentació explicant que el Congrés es proposava «potenciar la recerca en comunicació, enfortir les relacions entre les diferents universitats i centres de recerca, i buscar una forma de projectar externament la Societat Catalana de Comunicació».

La sessió inaugural, titulada «Estat de la recerca en comunicació. Què s'ha fet fins ara i què queda per fer?», va ser moderada per Sergi Cortiñas. La primera intervenció fou a càrrec de l'expresident de la Societat (2016-2018) i professor jubilat de la UAB Jordi Bèrrio, que va assenyalar que «les preguntes de recerca s'han de fer sempre tenint en compte la

realitat política, social i cultural de l'entorn, sense oblidar el context humanístic». Per la seva banda, la presidenta de la SFCS de l'IEC, Maria Corominas, va destacar que l'organització del Congrés de la IAMCR (International Association for Media and Communication Research) a Barcelona, els anys 1988 i 2002, va ser un punt d'inflexió per a la recerca en comunicació a Catalunya. A continuació, el membre de l'IEC Miquel de Moragas va recordar que en la posada en marxa de la Facultat de Ciències de la Informació de la UAB, l'any 1971, estava tot per fer, però que avui ja es disposa de moltes infraestructures consolidades, com la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la UAB, un referent europeu per la qualitat del seu fons documental. I afegí que «el problema actual és que hi ha un filtre molt inadequat de la promoció del personal docent i investigador universitari», i va reclamar responsabilitat i habilitat als investigadors sèniors per a corregir, amb urgència, la promoció científica actual.

Josep Gifreu, membre de l'IEC i un dels impulsors de la SCC, va ressaltar la recerca desenvolupada els anys vuitanta i noranta amb acadèmics procedents de diverses disciplines (des de la filosofia fins a la sociologia, passant per la lingüística o les ciències polítiques i el dret), i afirmà que aquesta pluridisciplinarietat va enriquir els resultats de la recerca ja feta. Per la seva banda, el també membre de l'IEC Jaume Guillaumet es va preguntar

qui finança la recerca, tot mostrant preocupació pel futur de la història del periodisme en els plans d'estudi dels graus universitaris actuals i recordant que «la història és la base de la cultura».

La presidenta de l'Associació Espanyola d'Universitats amb Titulacions d'Informació i Comunicació, María José Recoder, va destacar que en aquestes cinc dècades «s'ha aconseguit que la recerca en comunicació social adquireixi respecte davant tota la comunitat científica». A aquesta taula inaugural també s'havia convidat el delegat de l'IEC a la SCC, Josep M. Casasús, que no hi va poder assistir, però que va fer arribar les seves reflexions a través del moderador. Segons Casasús, «cal fer compatible l'ús inevitable de l'anglès amb l'ús necessari del català», i va animar els congressistes a seguir projectant la recerca catalana a escala internacional.

La jornada va continuar amb la presentació de les quaranta-quatre ponències de setanta-cinc autors procedents de Catalunya, Espanya, l'Argentina, Mèxic i

Xile. Aquestes ponències es van organitzar a partir de sis sessions paraleles: «Comunicació política», moderada per Joan Catà (UPF); «Ètica periodística i anàlisi de mitjans», moderada per Frederic Pahisa (UAB); «Comunicació científica», moderada per Marta Civil (SCC); «Comunicació audiovisual, cinema i videojoc», moderada per Sergi Cortiñas (SCC); «Comunicació digital Social Media i tecnologia», moderada per Joaquín Marqués (URL), i «Societat, gènere i educació», moderada per Natàlia Ferrer (UdG). Part de les investigacions presentades sortiran publicades a *Comunicació. Revista de Recerca i d'Anàlisi*, revista de la SCC que forma part de la base de dades Emerging Sources Citation Index (Clarivate Analytics - Web of Science).

Publicacions

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi, núm. 35 (2) (novembre 2018); núm. 36 (1) (maig 2019).

Periodística, núm. 17 (2016-2017) (ed.: 2019).

Societat Catalana de Llengua i Literatura

Any de fundació:	1986
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MANUEL LLANAS I PONT
Vicepresidència:	DANIEL CASALS MARTORELL
Tresoreria:	MARCEL ORTÍN RULL
Secretaria:	HÈCTOR MORET COSO
Vocalia:	FRANCESC FOGUET BOREU MONTSERRAT BACARDÍ I TOMÀS
Delegada de l'IEC:	ANNA BARTRA KAUFMANN
Nombre de socis:	377

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana de Llengua i Literatura (SCLL) ha organitzat les activitats següents, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 10 de setembre, I Jornada de Treball del Col·lectiu Pere Quart. Activitat coorganitzada amb el Col·lectiu Pere Quart (CPQ), amb la col·laboració del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona, per a abordar algunes de les qüestions i dificultats a què ha de fer front la literatura catalana a les aules. En aquesta primera edició es van oferir tres ponències, a càrrec de professors del CPQ: «Situació de l'ensenyament de la literatura catalana a l'ESO i al batxillerat. Diagnòstic i propos-

tes per evitar la residualització de la literatura» (Montserrat Franquesa i Andreu Freixes), «Materials per a l'educació literària. Lectura i escriptura a l'aula. Formació del professorat de literatura» (Jaume Aulet i Òscar Rocabert) i «Situació de l'ensenyament de la literatura catalana a les Illes i al País Valencià» (M. Antònia Font i Manuel Molins). Per acabar, es va obrir un debat i se'n van treure conclusions.

— 12-14 d'octubre, XII Jornades d'Intercanvi Cultural. Es van organitzar conjuntament amb la Societat Verdaguer, la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) i el Centre d'Estudis Catalans de la Sorbona

(París, França), universitat que va acollir les jornades. El programa va comprendre les conferències «La llibreria i editorial Champion, de París, col·laboradora de l'IEC (1909-1936)», de Pere Quer (UVic-UCC); «Recorregut d'un heterodox vuitcentista: Robert i Casacuberta (1827-1873) com a exemple», per Julien Lanes (Sorbona); «Andrée Béarn, una novel·lista francesa a Barcelona entre 1910 i 1916. Una possible Haidé per a Joan Maragall?», a càrrec d'Eliseu Trenc (Universitat de Reims Xampanya-Ardenes), i «Jacint Verdaguer: entre la realitat, la ideologia i la intimitat del jo», impartida per M. Àngels Verdaguer (UVic-UCC). Així mateix, es va oferir una ruta literària pel centre històric de París, guiada per Llorenç Soldevila (UVic-UCC).

— 26 d'octubre, jornada *La narrativa catalana al segle XXI, balanç crític*. Activitat centrada a valorar críticament la narrativa del segle XXI als Països Catalans i oferir un fòrum de reflexió i debat literaris amb la participació d'escriptors, crítics i investigadors. L'edició d'aquest curs es va obrir amb la ponència «Hi ha narrativa més enllà de la postmodernitat?», de Francesco Ardolino (Universitat de Barcelona, UB), i seguidament es van oferir diverses comunicacions, una taula rodona i un debat.

— 7 de novembre, presentació del *Diccionari de seqüències vocàliques de la llengua catalana*. Va anar a càrrec de Pere Porta, autor de l'obra i soci de la SCLL.

— 16 i 17 de novembre, XIV Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics: «Paisatge i conflicte social: coves, refugis i trinxeres». Aquesta edició va tenir lloc a la Vall d'Uixó (Plana Baixa) i la ponència convidada, «Coves i balmes en l'imaginari popular de la Vall d'Uixó», anà a càrrec dels escriptors Josep V. Font i Manuel F. Navarro. El programa va incloure activitats varies, com comunicacions, la presentació de nous materials publicats pels membres del grup i una ruta pels búnquers i refugis subterranis de l'inici de la línia defensiva republicana XYZ.

— 29 de març, presentació dels primers volums dels materials de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya recollits a les Pitiüses l'any 1928. Hi van intervenir Carme Oriol, directora de l'Arxiu de Folklore de la Universitat Rovira i Virgili, i els curadors de la publicació, el membre de l'IEC Isidor Marí i l'etnomusicòloga Cati Marí.

— 29 de maig, presentació del llibre *La narrativa catalana al segle XXI, balanç crític*. Va anar a càrrec del president de la SCLL, Manuel Llanas, i hi intervingueren els curadors, Josep Camps i Maria Dasca, l'escriptora Maria Guasch, Màrius Serra (IEC) i Francesco Ardolino (UB).

Publicacions

BACARDÍ, Montserrat; FOGUET, Francesc (cur.). *Constel·lació tasiana: Contextos i relacions*. Barcelona, 2018.

(Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 16)

CAMPS, Josep; DASCÀ, Maria (ed.). *La narrativa catalana al segle XXI, balanç crític*. Barcelona, 2019. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 18)

CORRETCER, Montserrat; TEIXELL, Oriol

(ed.). *Literatura catalana contemporània: patrimoni i identitat*. Barcelona, 2019. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 17)

GELABERT, Magdalena (cur.). *Vigència, transmissió i transformació de les tradicions orals*. Barcelona, 2018.

Llengua & Literatura, vol. 29 (2019).

Societat Catalana de Tecnologia

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: M. NÚRIA SALÁN BALLESTEROS

Vicepresidència: FREDERIC LUQUE CARRILLO

Tresoreria: CARMINA LUQUE SARMIENTO

Secretaria: DAVID ADROVER IGLESIAS

Vocalia TIC: AINA BARCELÓ CUERDA

Vocalia: JORDI AGUSTÍ VERGÉS

ORIOI BOIX ARAGONÈS (a partir del 21.11.2018)

RICARD BOSCH TOUS

RAMON BRAGÓS BARDIA

JOAQUIM COROMINAS VIÑAS

XAVIER CUFÍ SOLÉ

JORDI EL MARIACHET CARREÑO (a partir del 21.11.2018)

ROSANNA FERNÁNDEZ RUIZ

ALBERT GARCIA BENADÍ

ANTONI HERNÁNDEZ FERNÁNDEZ

RAMON IZQUIERDO CLEMENTE

PURIFICACIÓ MARTÍNEZ MARTÍNEZ (a partir del 21.11.2018)

ANNA MATES GÓMEZ (a partir del 21.11.2018)

IVAN NADAL LATORRE

ESTHER PINTO PAGÈS (a partir del 21.11.2018)

JORDI REGALÉS BARTA

TONI SÁNCHEZ POYATO (a partir del 21.11.2018)

MARC SOLANS AGUADO

JUDITH TELLO ARTIGAS

EUGENI VILALTA LÓPEZ

SÍLVIA ZURITA MÓN

Delegada/delegat de l'IEC: ALÍCIA CASALS I GELPÍ (fins al 14.2.2019)

ANTONI OLIVÉ I RAMON (a partir del 14.2.2019)

Nombre de socis: 216

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, la Societat Catalana de Tecnologia (SCT) va organitzar les activitats següents, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 18 d'octubre, taula rodona «INdustry wOmeN». La va organitzar la Secció d'Indústria i Dona de la SCT en el marc de la Fira In(3d)ustry (pavelló 8 de Fira de Barcelona) per a donar visibilitat a dones industrials, mostrar els perfils que requereix la indústria i generar vocacions i atracció de talents cap a la indústria. Hi intervingueren Ariadna Marín (Coatresa), Martina Font (Font Packaging), Anna Martí (Mur & Martí), Dolors Grau (Universitat Politècnica de Catalunya, UPC) i, com a moderadora, la periodista Gemma Navés.

— 14 de novembre, reunió anual de la Secció Catalana de Metrologia de la SCT (SCT-Metrologia).

— 21 de novembre, lliçó magistral «Protecció de la identitat digital i reputació *online* a la xarxa: Ciberseguretat i privacitat aplicada al dia a dia empresarial». Va ser pronunciada per Selva Orejón, directora executiva i fundadora d'OnBranding i BrandCare. Just abans de la conferència, es va celebrar l'assemblea general de socis de la SCT.

— 1 de desembre, jornada *Engrescant el cap a la tecno?* Va anar adreçada al professorat de secundària i batxillerat, perquè compartissin experiències i plantegessin reptes de millora en el seu

àmbit professional. Es va organitzar conjuntament amb l'Aula de Recursos de Tecnologia del CESIRE (Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa) i amb l'Escola Superior d'Enginyeries Industrial, Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa de la UPC, a la seu de la qual es va celebrar.

— 12 i 13 de febrer, 6è CoEnerCat: «Transició energètica de Catalunya». En aquesta edició del CoEnerCat (Congrés d'Energia de Catalunya), coorganitzat amb l'Associació Congrés d'Energia de Catalunya, es van oferir ponències, presentacions i taules rodones per a abordar la transició energètica a Catalunya i exposar i debatre els objectius polítics i socials en el sector energètic.

— 12 de març, taula rodona «Qui liderarà la revolució tecnològica del segle XXI?». Activitat per a destacar la contribució del talent femení en el desenvolupament de les tecnologies TECH/TIC a Catalunya, en què intervingueren Montse Guàrdia (Alastria), Meritzell Bautista (Fibracat), Xantal Llavina (Revolució 4.0), M. Núria Salán (SCT) i, com a moderadora, Karma Peiró (periodista especialitzada en Internet i les TIC). També hi assistí Joana Barbany, directora general de Societat Digital del Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública de la Generalitat de Catalunya.

— 1 d'abril, I Jornada Humanitats i Tecnologia: «Ortega y Gasset: de la

Meditació de la tècnica a la intel·ligència artificial». Es va fer una aproximació a la figura polièdrica de José Ortega y Gasset i s'analitzaren algunes reflexions sobre filosofia de la tecnologia i tecnètica per mitjà de tres diàlegs divulgatius entre un filòsof i un altre reconegut expert: «Vida i pensament d'Ortega y Gasset», amb l'escriptor i historiador Andreu Navarra i el filòsof Joan Cuscó; «La filosofia de la tecnologia, un recorregut des d'Ortega», amb el filòsof Fernando Pérez-Borbujo i el membre de la Junta de la SCT Antoni Hernández, i «Ètica per a màquines? Reptes socials de la filosofia de la tecnologia actual», amb el físic José Ignacio Latorre i el filòsof Jordi Jiménez.

— 21 de maig, II Jornada de Celebració del Dia Mundial de la Metrologia: «El Sistema Internacional d'Unitats - Fonamentalment millor». La va organitzar la SCT-Metrologia i es va dur a terme al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB). S'estructurà en dues sessions: «Canvi de definicions del sistema internacional (SI)», conduïda per Maite Pueyo (SCT-Metrologia), i «Adaptació de la metrologia als fonaments quàntics», amb Eugeni Vilalta (SCT-Metrologia). També va incloure l'activitat *Cub d'alumini* i una visita guiada a l'exposició del CCCB «Quàntica. A la cerca de l'invisible».

— 19 de juny, sessió *Crida a l'enginyer!* La va organitzar la Secció d'Indústria i Dona, amb la col·laboració de

l'Associació 50a50, per a commemorar el Dia Internacional de la Dona Enginyera (26 de juny). Anà dirigida a estudiants de batxillerat i va comprendre una conferència («Dones, ciència i tecnologia: una "carrera" de fons», pronunciada per la presidenta de la SCT, M. Núria Salán) i una taula rodona.

— 25 de juny, primera jornada del cicle de visites tecnològiques per a professors de secundària i cicles formatius, organitzat pel Grup d'Ensenyament de la SCT i el CESIRE. Es va visitar la seu del grup de recerca de la UPC Biomechanical Engineering Lab, i va incloure una presentació dels seus projectes i una demostració de la captura del moviment del cos al laboratori de biomecànica.

Exposició «L'enginyer (in)visible. Dones i tecnologia: passat, present i futur»

El calendari d'aquesta exposició itinerant, organitzada per la Presidència de l'IEC amb la col·laboració de la SCT, va ser el següent: Biblioteca de Sant Agustí (la Seu d'Urgell, 6-26 de setembre), Biblioteca de Ciència i Tecnologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (Bellaterra, 4-28 d'octubre), Col·legi d'Enginyers Graduats i Enginyers Tècnics Industrials de Girona (Girona, 8 de novembre - 3 de desembre), Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació del Campus Sescelades de la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona, 5-16 de març), CESIRE - àmbit tecnològic (Barcelona, 29 de març - 17 de

maig) i Citilab (Cornellà de Llobregat, 3 de juny - 22 de juliol).

Participació en activitats d'altres entitats

— Amb la Fundació Esplai (el Prat de Llobregat), en activitats vinculades al seu projecte ChicasinTECH.

— Amb l'escola de negocis EADA, en jornades de pluja d'idees per a identificar elements que ajudin a captar talent jove cap a formacions tecnològiques.

— Amb la Fundació FP-BCN, en jornades de debat, de divulgació i de formació de professorat de cicles formatius dels àmbits tècnics.

— A les Jornades de Robòtica Social (Collegi d'Enginyers), participant en taules rodones i ponències.

— Amb entitats com l'Escola Universitària Salesiana de Sarrià, Agbar, Cetaqua, Citilab, Ricoh, Schneider, Barcelona Activa o l'Associació 50a50, en activitats de formació per al seu personal impartides per membres de la SCT (ponències, debats, jornades temàtiques...) o col·laborant en activitats de divulgació en temàtiques de tecnologia i societat.

— Com a jurat de nombrosos actes de presentació de projectes d'estudiants (Yomo, Robolot, Roboresme, Robotseny, Tramuntec i Exporecerca Jove).

— En l'organització de la Final de l'Olimpiada Informàtica Catalana (Final Oicat 2019), celebrada el 15 de

juny a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC.

Premis

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia en la convocatòria d'Exporecerca Jove 2019

Es va concedir a un grup d'estudiants de l'Institut Thalassa de Tiana (Maresme), per la seva proposta innovadora d'aplicació d'eines docents del seu currículum de tecnologia. El premi consisteix a fer difusió del seu treball i en una visita a les instal·lacions d'un centre de recerca.

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia (per a estudiants)

Premi instituint el 1969 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre tecnologia. En la 49a convocatòria, inclosa en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, es va lliurar a Itzel Lorente pel treball «Implementació del líquid iònic amb optodes selectius d'ions en dispositius analítics microfluídics basats en paper per a la detecció de l'anió clorur». El lliurament va tenir lloc el 30 d'abril de 2019, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, en el marc dels Premis Sant Jordi.

Publicacions

Energia, territori i medi ambient. Barcelona, 2019. (L'Energia que Volem; 6)

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Any de fundació: 1991

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	ALFONS ZARZOSO ORELLANA
Vicepresidència:	CLARA FLORENSA RODRÍGUEZ
Secretaria:	MIQUEL TERREU GASCON
Tresoreria:	EMMA SALLEN DEL COLOMBO
Vocalia:	JOSEP BARCELÓ PRATS JOSÉ RAMÓN BERTOMEU SÁNCHEZ MARÍA JOSÉ ESTEVE RAMOS SARA FAJULA COLOM JORDI FERRAN BOLEDA JOAQUIM GUILLEM LLOBAT ÀLVAR MARTÍNEZ VIDAL ENRIQUE PERDIGUERO GIL CARLES PUIG PLA MÒNICA RIUS PINIÉS IGNACIO SUAY MATALLANA
Vocalia permanent:	JOSEP M. CAMARASA CASTILLO
Delegat de l'IEC:	ANTONI ROCA ROSELL
Nombre de socis:	306

Activitats

A continuació, es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (SCHCT) per al curs 2018-2019, que en general van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 19-22 de setembre, 19è Congrés Internacional de Museus d'Història

de la Medicina. Es va organitzar conjuntament amb el Museu d'Història de la Medicina de Catalunya (MHMC) a fi de reflexionar sobre la necessitat de preservar el patrimoni científic per a posar-lo a l'abast de la ciutadania. Aplegà un centenar d'estudiants i experts d'arreu del món —entre els quals, Thomas Schnalke,

president de l'Associació Europea de Museus d'Història de la Medicina; Marta Lourenço, directora del Museu Nacional d'Història Natural i de la Ciència de Lisboa; Caroline Ducourau, directora de cultura científica i patrimoni històric de la Universitat de Montpeller, i Manon Parry, fundadora del consorci internacional de recerca Museums, Medicine and Society—, que van analitzar els casos i les experiències de museus dedicats al patrimoni científic a Europa, els Estats Units, Corea del Sud, Colòmbia, Nova Zelanda i a les repúbliques bàltiques. Es va celebrar a Barcelona, al Recinte Modernista Sant Pau, a la Residència d'Investigadors i a les seus de la Institució Milà i Fontanals (IMF), la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i l'IEC.

— 5 de novembre, sessió inaugural del programa de col·loquis de la SCHCT 2018-2019. Va donar la benvinguda el president de la Societat, Alfons Zarzoso, i la presentació va ser a càrrec de la vicepresidenta, Clara Florensa. Seguidament, Montserrat Cabré, professora d'història de la ciència de la Universitat de Cantàbria (UC), va pronunciar la conferència «Dones i ciència: apologia de la història», i es va oferir una actuació musical de Ned Somerville i Joana Gumi, cantautors i historiadors de la ciència.

— 7 de novembre - 30 de juny, exposició «Fritz Haber: cara i creu d'un premi Nobel». Juntament amb la Societat Catalana de Química i la Societat Cata-

lana de Física, es va col·laborar amb el Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI) de la Biblioteca de Física i Química de la UB per a organitzar aquesta mostra que es va exhibir al CRAI.

— 8-10 de novembre, XV Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Reunió científica bianual que té per objectiu acollir els treballs de recerca i les activitats que duen a terme els socis, així com els treballs dels historiadors de la ciència i de la tècnica que hi vulguin participar. En aquesta ocasió, es va fer a la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona) i, entre altres activitats, s'hi van presentar ponències com és ara «Las primeras redes de teléfonos de la comarca del Baix Camp», d'Emilio Borque (Foro Histórico de las Telecomunicaciones).

— 20 de desembre, XIII Col·loqui d'Història de la Tècnica. Es va col·laborar en aquesta activitat organitzada per la Càtedra UNESCO de Ciència i Cultura Pere Duran Farell de la Universitat Politècnica de Catalunya i vinculada a l'activitat del Grup de Recerca d'Història de la Ciència i de la Tècnica de la mateixa Universitat. Va aplegar intervencions sobre treballs en curs en història de la tècnica i es portà a terme a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona.

— 6 de febrer, col·loqui *Els hospitals reunits de la Santa Creu i de Sant Pau: el projecte no culminat de Domènech*

i Muntaner. Va anar a càrrec de Miquel Terreu, arxiver de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i secretari de la Junta de la Societat, i s'organitzà conjuntament amb la Societat Catalana d'Història de la Medicina (SCHM). Tingué lloc a la seu d'aquesta entitat, a Barcelona.

— 20 de març, presentació del llibre *Balnearios, veraneo, literatura. Agua y salud en la España contemporánea*. L'acte va ser coorganitzat amb la Societat Catalana de Geografia i anà a càrrec d'Horacio Capel, catedràtic emèrit de geografia humana de la UB; Alfons Zarzoso, president de la SCHCT, i els coordinadors d'aquesta obra col·lectiva, Joaquim M. Puigvert i Narcís Figueras.

— 25 de març, jornada tècnica *La restauració del patrimoni científic, tècnic i industrial*. Es va col·laborar en aquesta activitat organitzada pel Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (mNACTEC) per a abordar els problemes que plantegen la conservació i la restauració d'objectes científics, tècnics i industrials. Va tenir lloc a la seu del mNACTEC (Terrassa).

— 2 d'abril - 22 de novembre, exposició «Tòxics (in)visibles». Es va col·laborar en aquesta mostra coorganitzada pel Vicerectorat de Cultura i Esport de la Universitat de València i l'IHMC López Piñero, que s'exhibí a la seu d'aquesta darrera entitat.

— 23-25 de maig, 10a Escola de Primavera en Història de la Ciència i la

Popularització: «Handling the body, taking control: technologies of the gendered body». Trobada biennal d'investigadors coorganitzada amb l'Institut Menorquí d'Estudis (IME), que en aquest curs van coordinar Montserrat Cabré (UC) i Teresa Ortiz (Universitat de Granada). Per mitjà d'activitats varies, com ponències, tallers o debats, es va fer una mirada a la història de la ciència des dels estudis de gènere i de les dones, amb una participació internacional, èxit d'assistència i presència als mitjans de comunicació. Va tenir lloc a la seu de l'IME (Can Victori, Maó).

Cicles de col·loquis

Objectes perduts. Explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics

S'organitza per a reflexionar sobre el patrimoni científic, els significats de la materialitat en ciència, i les condicions i els contextos de les exhibicions d'objectes i materials científics. Aquest curs es van programar tres col·loquis: «Nombres en viaje: la gran bestia, las piedras de águila, las piedras del trueno», a càrrec d'Irina Podgorny (Universitat Nacional de la Plata, Argentina), el 22 de novembre; «La "silla grandiosa" y otros objetos perdidos en la colección de Juan de Espina», amb José Ramón Marcaida (Universitat de Saint Andrews, Escòcia), el 24 de gener, i «Different waxes, different gazes: On the aesthetics of ceroplastics», que conduí Pietro Conte (Universitat de Lisboa, ULisboa), el 21 de febrer.

Cicle a Granollers: *La natura a la biblioteca*

Es va organitzar conjuntament amb el Museu de Ciències Naturals de Granollers i se celebrà a la seva seu. Va comprendre els col·loquis «La documentació dels herbaris històrics a Catalunya», amb Laura Gavioli i Neus Ibáñez, de l'Institut Botànic de Barcelona (29 novembre), i «Frederic Travé i Alfonso (1918-1982), impulsor de la represa de l'ornitologia catalana entre el 1952 i el 1960», amb Xavier Ferrer, del Departament de Biologia Animal de la UB, el 14 de febrer.

Ciència democràtica: una nova cultura científica en temps d'incertesa

Cicle coorganitzat amb el Centre d'Història de la Ciència (CEHIC), que va constar de dues sessions: «Acadèmia neoliberal i gestió productivista de la ciència», amb Jordi Molas (Institut de Gestió de la Innovació i del Coneixement, Ingenio), Ismael Ràfols (Ingenio), Xavier Roqué (CEHIC), Agnès Vayreda (Universitat Oberta de Catalunya, UOC) i Eduard Aibar (UOC), el 24 abril, i «Més enllà de Rachel Carson: pesticides, experts i controvèrsies públiques», amb Ximo Guillem Llobat (Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero, IHMC López Piñero), José Ramón Bertomeu (IHMC López Piñero), Joan O. Grimalt (Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua) i Agustí Nieto (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), el 16 de maig.

En el centenari de l'armistici: salut, medicina i humanitarisme arran de la I Guerra Mundial (1914-1918)

Cicle organitzat conjuntament amb l'IHMC López Piñero i celebrat a la seva seu (València). Es van oferir quatre col·loquis: «Chemical weapons: Treatment of the injured and humanitarian challenges», amb Leo van Bergen (Institut Holandès d'Història Militar), el 21 de novembre; «Visual representations of the medical and humanitarian assistance to the wounded and to the invalids», amb Valérie Gorin (Centre d'Ensenyament i de Recerca en Acció Humanitària, Ginebra), el 28 de novembre; «Modern medicine and old-fashioned drink and drugs: coping with wounds, disease and trauma on the Western Front», amb Fiona Reid (Universitat Newman de Birmingham), el 12 de desembre, i «From disaster to cooperation: the paradoxical role of World War I in international public Health», amb Iris Borowy (Centre per a la Història del Desenvolupament Global de la Universitat de Xangai), el 19 de desembre.

Cicle de Col·loquis a Osona

Va ser coorganitzat amb l'Agrupació Astronòmica d'Osona i les sessions, portades a terme a la seva seu (Vic), van ser les següents: «La llarga marxa de l'anestèsia», amb Carles Hervás (metge i historiador membre de la SCHCT), el 15 gener; «Josep Comas i Solà (1868-1937), entre l'acadèmia i el públic», amb el membre

de l'IEC Antoni Roca Rosell, el 19 març, i «El moviment de les dones pel dret a la planificació familiar durant la transició democràtica», amb Sara Fajula (MHMC), el 7 maig.

Hazards at the workplace: els perills del treball

Es va organitzar amb l'IHMC López Piñero i va tenir lloc a la seva seu (València). Va comprendre els col·loquis «Scientific ignorance and public inaction: The government of toxic exposures at work», amb Emmanuel Henry (Universitat París-Dauphine), el 6 de febrer; «The human cost of pesticides. Hyper-segmentation of issues as a process of (in)visibilisation», amb Nathalie Jas (Institut Nacional de la Recerca Agronòmica de França), el 13 febrer, i «Breathless miners: Coal mining and occupational health in Britain», amb Arthur McIvor (Universitat de Strathclyde, Glasgow), el 20 febrer. La darrera sessió, celebrada el 27 de febrer, va consistir en una taula rodona amb Isidre Gil, advocat; Amparo Perpiñan, presidenta de l'Associació en Defensa de les Víctimes de l'Amiant de València, i Paco Molina, membre de la Fundació d'Estudis i Iniciatives Sociolaborals).

Ciència, tecnologia i medicina a les places: governabilitats, apoderaments i resistències

Cicle intermitent que té per objectiu oferir un espai de diàleg i reflexió compartit

da entre sabers subalterns i activismes acadèmics. Aquest curs es va programar en una sessió coorganitzada amb el Centre Interuniversitari d'Història de les Ciències i de la Tecnologia de Lisboa i celebrada a la Facultat de Ciències de la ULisboa l'11 de juny. El col·loqui va dur per títol «“Fomos vítimas da radioatividade”: mineros de urânio e ciência nuclear a Portugal» i hi participaren António Minhoto (Associació dels Extreballadors de les Mines d'Urani), Paulo Guimarães (Universitat d'Évora) i Clara Florensa (vicepresidenta de la SCHCT).

Cicle de Seminaris a la IMF

Activitat coorganitzada amb la IMF i duta a terme a la seva seu (Barcelona). Va comprendre els seminaris «Entre lo global y lo local en la enseñanza de la naturaleza. La industria europea y su utilización en la educación argentina en las últimas décadas del siglo XIX», impartit per Maria Gabriela Mayoni (Universitat de Buenos Aires), el 19 d'octubre, i «Converses amb Irina Podgorny. Fer història de la ciència i practicar la interdisciplinarietat», amb Irina Podgorny (Arxiu Històric del Museu de la Plata), el 23 de novembre.

Cicle de rutes Descentralitzant la història de la ciència a Catalunya

Es van organitzar tres sortides científiques a les ciutats de Tarragona (8 de novembre), Girona (11 de març) i Lleida (10 de juny), coordinades i guiades per l'expert

en història de la ciència Miquel Carandell. Les rutes van mostrar aspectes històrics de la ciència i la tècnica vinculats a aquestes ciutats però desconeguts per la majoria dels qui creuen conèixer-les.

Premis

Es van convocar els premis següents, inclosos en el *LXXXVIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i lliurats el 30 d'abril de 2019 a la Sala Prat de la Riba, en la cerimònia dels Premis Sant Jordi:

Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació professional

Premi instituït el 2015 i ofert a treballs de fi de màster d'història de la ciència en els àmbits de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, estretament relacionats amb el periodisme científic, els museus, el patrimoni científic i altres formes de comunicació. En la 4a convocatòria es va atorgar *ex aequo* a María Isabel Fuentes, per «Linternas, espejos y vísceras. Diseño de un proyecto expositivo a partir de los instrumentos de exploración visual del Instituto López Piñero», i a Laia Lleó, per «Anàlisi dels processos comunicatius de la revista *Mujeres y Salud*».

Premi Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica per a treballs de màster d'història de la ciència amb una orientació acadèmica

Premi fundat el 2018 i ofert a treballs de fi de màster d'història de la ciència en els àmbits de la història de la ciència, de la medicina i de la tecnologia, estretament relacionats amb el periodisme científic, els museus, el patrimoni científic i altres formes de comunicació. En aquesta primera convocatòria, es va atorgar *ex aequo* a Sara Serrano, per «Aproximaciones médicas y psicológicas al suicidio en España antes de la Guerra Civil (1926-1936)», i a Laura Gavioli, per «Reunir totes les plantes de Catalunya. Adquisició de 5 herbaris de l'Institut Botànic de Barcelona a través de les cartes de Pius Font i Quer».

Publicacions

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica [en línia], vol. 11 (2018).
XV Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica: Programa i resums (Tarragona, 8-10 novembre 2018). Barcelona, 2018.

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Any de fundació: 1993

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	MONTSERRAT RIVERO URCELL
Vicepresidència:	M. CARMÉ VIDAL CAROU
Tresoreria:	JOSÉ JUAN RODRÍGUEZ JEREZ
Secretaria:	MARIA RODRÍGUEZ-PALMERO SEUMA
Vocalia:	LLUÍS AROLA FERRER
	MONTSERRAT BOSCH GALLEGO
	VICTÒRIA CASTELL GARRALDA
	PERE CASTELLS ESQUÉ
	RICARD CHIFRÉ PETIT
	ESTANISLAU FONS SOLÉ
	CLAUDI MANS TEIXIDÓ
	BENJAMÍN MARTÍN MARTÍNEZ
	GEMMA SALVADOR CASTELL
	JOAN TIBAU FONT
	CATHERINE VIDAL ORTEGA

Delegat de l'IEC: ABEL MARINÉ I FONT

Nombre de socis: 265

Activitats

Al llarg del curs 2018-2019, l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA) va organitzar les activitats següents, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC:

— 5 de desembre, X Workshop d'Avaluació del Risc a la Cadena Alimentària. Activitat coorganitzada amb l'Agèn-

cia Catalana de Seguretat Alimentària perquè les universitats, els centres de recerca, les administracions i els operadors econòmics comparteixin el coneixement científic disponible i les mesures per a gestionar els riscos associats a la restauració. La conferència inaugural va ser impartida pel membre de l'IEC Abel Mariné i versà sobre l'extensió de la vida

útil dels aliments un cop superada la data de consum preferent. Va incloure una taula rodona sobre l'avaluació i la gestió de riscos en la restauració, amb José Juan Rodríguez (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), Joaquim Castellà (UAB), Martí Nadal (Universitat Rovira i Virgili) i Raquel Arrebola (Departament de Qualitat dels establiments Viena).

— 4-6 de març, Science & Cooking World Congress (Barcelona 2019). L'ACCA va participar en l'organització de la primera edició d'aquest congrés, emmarcada en el III Congrés Català de la Cuina. Va constar d'un bon nombre d'activitats, com conferències, debats i taules rodones, i hi assistiren científics, xefs i experts de reconegut prestigi internacional, com Nandu Jubany, Hervé This i Davide Cassi. En la darrera jornada es va celebrar la primera edició dels Sferic Awards, premis a les millors creacions culinàries amb un component d'innovació científica en l'àmbit de la cuina i la pastisseria de restaurant del segle XXI. Els guardons, avalats i patrocinats per l'ACCA, van ser lliurats per la presidenta, Montserrat Rivero, a Heston Blumenthal, Ferran Adrià i Joan Roca. Va tenir lloc a l'Aula Magna de l'Edifici Històric de la UB.

— 13 de març, XI Jornada ACCA i homenatge a Robert Xalabarder. Jornada sobre temes de l'actualitat científica en el camp de l'alimentació, que va comprendre ponències de Daniel Ramon (ADM-

Biopolis) i de Joan Sabater (president d'Eugenomic) i una taula rodona sobre additius, amb la participació de Pere Castells (Gastrocultura Mediterrània) i Cristóbal Bernal (CARINSA). També es va fer un homenatge a Robert Xalabarder, que fou president de l'Associació Nacional de Fabricants de Complementos Alimentaris, coordinat per Claudi Mans (vocal de la Junta Directiva de l'ACCA) i amb la participació de familiars de l'homenatjat i de la presidenta de l'ACCA.

— 7 de maig, presentació del llibre *Alimentació i nutrició a Catalunya: industrials, productors i científics*. El secretari de la Fundació Triptolemos, Ramon Clotet, i el membre de l'IEC Màrius Foz van presentar l'obra, en què han col·laborat periodistes, historiadors, empreses i professionals relacionats amb els aliments i l'alimentació i el seu impacte social. L'acte va ser presidit per Montserrat Rivero, presidenta de l'ACCA; Joan Domènec Ros, president de l'IEC; Jordi Salas-Salvadó, president del Centre Català de la Nutrició de l'IEC, i els curadors del llibre, Montserrat Barbany i Abel Mariné.

— 30 de maig, benvinguda als nous socis i sòcies de l'ACCA. Es va organitzar un acte per a donar la benvinguda als nous socis i sòcies, presidit per Montserrat Rivero i conduït pels membres de la Junta Claudi Mans i Ricard Chifré. Va incloure una visita a la Casa de Convalescència, seu de l'IEC.

— 13 de juny, II Congrés TECH4GOOD. Es va col·laborar en l'organització d'aquest congrés d'Eurecat, destinat a oferir una visió de les idees i les tendències de les aplicacions de la tecnologia que comporten un bé per als consumidors. Va tenir lloc al Caixafòrum (Barcelona) i s'hi van avaluar les tecnologies innovadores que cerquen donar una solució als reptes socials i que han estat ideades per a tenir un impacte exponencial i augmentar els nivells de sofisticació i competència empresarial.

Presència en congressos científics

— 4 i 5 d'octubre, 14 Reunió Anual de la Societat Espanyola de Seguretat i Qualitat Alimentàries. Va dur per títol «De la seguretat a la integritat alimentària» i va tenir lloc a la Facultat de Biologia de la Universitat de Salamanca.

— 24-27 d'octubre, XII Congrés Nutrimad. Es va celebrar a l'Hotel Meliá Castilla de Madrid i va girar entorn de l'alimentació i la nutrició comunitàries en el segle XXI.

— 20-26 de juny, XXVIII Reunió de la Societat Espanyola de Nutrició i VI Reunió de Joves Investigadors. Es van celebrar paral·lelament al Palau de l'Audència de Sòria, i la vicepresidenta de l'ACCA, M. Carme Vidal, va formar part del comitè científic i hi participà com a ponent.

Participació en activitats d'altres entitats
L'ACCA va participar en una vintena d'activitats organitzades per altres entitats, entre les quals les següents:

— II Jornada per a l'Aprofitament dels Aliments i la Reducció de les Pèrdues i el Malbaratament Alimentari: «Cap a un sistema alimentari sostenible», del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya (16 d'octubre, al Palau de la Generalitat de Catalunya, Barcelona).

— Taula rodona «Medicalització dels aliments, aliments funcionals i complements», dins el cicle *Els aliments*, organitzat per les acadèmies de Catalunya (29 de gener, a la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, Barcelona).

— Conferència «Què menjarem a Mart?», pronunciada per Pere Castells, membre de la Junta de l'ACCA, en el marc de la Biennal Ciutat i Ciència, que organitzà l'Institut de Cultura de Barcelona (9 de febrer, al Centre de Cultura Contemporània, Barcelona).

— Trobades Hub B30 Brunchs d'Innovació, organitzades pel Hub 30 i en les quals la presidenta Montserrat Rivero va presentar l'ACCA (29 de març, al Parc de Recerca UAB, Bellaterra).

— Dinar col·loqui «Què mengem? L'aigua, la bioeconomia i el futur de l'alimentació», de la Comissió d'Economia Agroalimentària del Col·legi d'Economistes de Catalunya (27 d'abril, al Restaurant Pomarada, Barcelona).

— 9è Simposi Internacional sobre Tecnologia d'Aliments, organitzat pel Centre Tecnològic Nacional de la Conserva i Alimentació (CTC) i en el qual Montserrat Rivero, presidenta de l'ACCA, participà com a ponent (14 de maig, a la seu del CTC, Múrcia).

— Presentació del Consell Català de l'Alimentació, nou òrgan d'assessorament i participació en matèria agroalimentària adscrit al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya. Hi van participar els cuiners Joan Roca i Carme Ruscalleda, i el membre de l'IEC Abel Mariné (7 de juny, al Palau del Parlament de Catalunya, Barcelona).

Difusió

S'han pres diverses mesures per a donar més visibilitat a l'ACCA i difondre'n les activitats. En són exemples les sessions de presentació que es van fer a Girona (28 de novembre) i Tarragona (20 de juny), i l'actualització permanent del web —a més de la creació d'un perfil a LinkedIn i la difusió de les notícies més rellevants i de

les activitats per mitjà de Twitter i del butlletí d'informació.

Així mateix, l'ACCA ha tingut presència als mitjans de comunicació. La presidenta, Montserrat Rivero, i la sòcia Gemma Colomé van participar en el capítol «CSIC - Mujer y ciencia» del programa *Acceso autorizado* (RTVE), emès el 15 d'abril. El 8 de maig, d'una banda, Montserrat Rivero va ser entrevistada al programa *Salud y calidad de vida!* (Radio Kanal Barcelona), i, de l'altra, la membre de la Junta Victòria Castell va ser entrevistada a *En bonas mans* (Onda Cero). En aquest mateix programa, el 17 de maig es va entrevistar la membre de la Junta Gemma Salvador.

Publicacions

SALAS-SALVADÓ, Jordi; BARBANY, Montserrat; MARINÉ, Abel (cur.). *Alimentació i nutrició a Catalunya: industrials, productors i científics*. Barcelona, 2019. [Coedició amb el CCNIEC] *TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments*, núm. 17 (2018).

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

Any de fundació: 1995

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: PERE CASANELLAS I BASSOLS
 Secretaria: CONSTANTINO VIDAL SALMERÓN
 Tresoreria: ESPERANÇA VALLS PUJOL
 Vocalia: ANA BEJARANO ESCANILLA
 TESSA CALDERS ARTÍS
 JOAN FERRER COSTA
 IRENE LLOP JORDANA

Delegat de l'IEC: JOSEP MASSOT I MUNTANER

Nombre de socis: 64

Activitats

Com a activitat pública, per al curs 2018-2019, la Societat Catalana d'Estudis Hebraics (SCEHB) va organitzar la IV Jornada d'Estudis Hebraics. Es va celebrar el 4 de febrer a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC i va comprendre dues conferències: «La contribució del col·lectiu convers i jueu a les lletres catalanes medievals», impartida per Constantino Vidal, secretari de la Junta Directiva de la SCEHB, i «Els evangelis en hebreu traduïts del català», que anà a càrrec de Pere Casanellas, president de la SCEHB.

Per segon any consecutiu, la Societat ha col·laborat en la tercera edició del Séfer Barcelona: Festival del Llibre Jueu,

que va tenir lloc els dies 11 i 12 d'octubre. Per a més informació: <http://www.mozaika.es/cat/seferbarcelona-2>.

Pel que fa a les publicacions, ha sortit el tretzè volum (2018) de *Tamid*, revista catalana anual d'estudis hebraics, que constitueix el setè de la sèrie dirigida per Pere Casanellas, president de la SCEHB. Es preveu que el catorzè volum es publiqui el 2019.

Premis

Premi Josep Ribera i Florit, de judaisme i hebraisme (per a joves graduats)

Es va declarar desert.

Publicacions

Tamid, núm. 13 (2018).

Societat Catalana de Terminologia

Any de fundació:	2008*
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MIQUEL-ÀNGEL SÀNCHEZ I FÈRRIZ
Vicepresidència:	JUDIT FELIU CORTÈS
Secretaria:	MIREIA TRIAS I FREIXA
Tresoreria:	M. TERESA MIRET MESTRE
Vocalia:	ESTER BONET SOLÉ M. AMOR MONTANÉ MARCH
Delegada de l'IEC:	MERCÈ LORENTE I CASAFONT
Nombre de socis:	77

* Anteriorment, Associació Catalana de Terminologia, fundada el 2002.

Aspectes institucionals

La Junta Directiva de la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM) es va reunir onze vegades al llarg del curs 2018-2019. L'Assemblea general ordinària de la SCATERM va tenir lloc el 27 de març de 2019.

Activitats

XVI Jornada de la SCATERM:

«La Viquipèdia i la terminologia»

La setzena edició de la Jornada de la SCATERM es va celebrar el 30 de maig a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. La SCATERM va considerar que, tenint en compte que la Viquipèdia en català rep

una mitjana de divuit milions de visites al mes, calia reflexionar sobre si s'aprofita prou aquesta enciclopèdia, sobre com la seva validesa i verificabilitat afecten l'ús que se'n fa, i sobre si es podria convertir en una eina de divulgació terminològica i en un referent de qualitat divulgativa.

La Jornada va començar amb una conferència de Jorge Vivaldi (Universitat Pompeu Fabra, UPF), titulada «Viquipèdia: un recurs útil per a la terminologia?». A continuació, es van oferir dues ponències: «És fiable la Viquipèdia en català?», de Pau Cabot (Amical Wikimedia), i «Proposta de fòrum terminològic científic i tècnic: el Viquiterm», a càrrec de Ramon

Garriga (Fundació Torrens-Ibern) i Toni Hermoso (Amical Wikimedia). Tot seguit, es va obrir una taula rodona sobre les experiències de les societats filials de l'IEC a la Viquipèdia, en què van participar Joan de Solà-Morales (IEC), com a representant de la Societat Catalana de Matemàtiques; Jordi Cuadros (Institut Químic de Sarrià), com a representant de la Societat Catalana de Química, i Toni Hermoso (Amical Wikimedia), com a representant de la Societat Catalana de Biologia. Va posar fi a la XVI Jornada un debat, moderat per Ester Bonet (SCATERM), en què van participar tots els ponents.

Altres activitats en què va col·laborar la SCATERM

La SCATERM va col·laborar en la jornada HealthCom'19: «Comunicació, llenguatge i salut: Estratègies lingüístiques per millorar la comunicació amb el pacient», organitzada per l'Institut de Lingüística Aplicada (IULA), que va tenir lloc el 28 de febrer de 2019 a l'auditori del Campus del Poblenou de la UPF.

Publicacions

FELIU, Judit; TRIAS, Mireia (cur.). *Gramàtica, esport i terminologia* [en línia]. (Memòries de la Societat Catalana de Terminologia; 7)
Terminàlia, núm. 18 (desembre 2018);
núm. 19 (juny 2019).